

1892 29

ΕΠΙΤΟΜΗ

ΤΗΣ

ΙΕΡΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ, ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΝ  
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΥΠΟ

Μ. Ι. ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ

ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ: ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

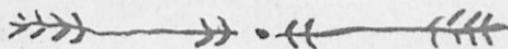
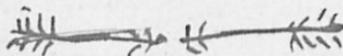
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Σ. Κ. ΒΛΑΣΤΟΥ

14 ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ 14 — 63 ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 63

1892

Ελένη Ελεονώρα Ηβη Ζαλωνα

13. Απριλίου 1894.



ΕΠΙΤΟΜΗ  
ΤΗΣ  
ΙΕΡΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ  
ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ, ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΩΝ ΚΑΙ ΠΛΗΡΩΝ  
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΥΠΟ

Μ. Ι. ΒΡΑΤΣΑΝΟΥ

ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΔΟΚΙΜΑΣΙΑ: ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

Ω



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ  
ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Σ. Κ. ΒΛΑΣΤΟΥ

14 ΟΔΟΣ ΝΙΚΗΣ 14 — 63 ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ 63

1892

Ἀριθ. Πρωτ. 2276

Διεκπ. 1014

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ  
Ἡ ἹΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ  
ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρὸς τὸν κ. Μελτιάδην Γ. Βρατσάνον  
Διευθυντὴν τῆς δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως

Ἡ Σύνοδος διεξελθοῦσα τὴν ὑποβληθεῖσαν αὐτῇ ὑφ' ὑ-  
μῶν συνταχθεῖσαν Ἱ. Ἱστορίαν τῆς Ν. Διαθήκης, γνωρίζει  
ὑμῖν, ὅτι οὐδὲν εὑροῦσα τὸ ἀπᾶλλον περὶ τὴν διδασκαλίαν  
τῆς Ἐκκλησίας ἐγκρίνει αὐτήν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 19 Ἰουλίου 1894.

† Ο ΑΘΗΝΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ (Πρόεδρος).  
† Ο ΠΑΤΡΩΝ καὶ ΗΛΕΙΑΣ ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ.  
† Ο ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ ΜΑΚΑΡΙΟΣ.

(Τ. Σ.)

Ὁ Β' Γραμματεὺς  
Ἀρχιμ. Ἱερώνυμος Ἀθανασίου.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν σφραγίδα μου  
καταδιώκεται ὡς κλεψίτυπον.

*Μ. Γ. Βρατσάνος*

# ΙΕΡΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΕΠΙΤΟΜΗ

## ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

### ΠΕΡΙΕΧΟΝ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ

ΤΗΣ

### ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

#### ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

\*Απὸ τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ μέχρι τοῦ θαύματος τοῦ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας.—(Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀπὸ Χριστοῦ προσμετρήσεως τοῦ χρόνου μέχρι τοῦ 30 μ. Χ. ἔτους — διάρκεια ἐτῶν 30).

1. Ἡ γέννησις Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.

(Λουκ. α', 5 — 26 καὶ 57 — 80).

Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν ξένος τις, ὁ ἰδουμαῖος Ἡρώδης. Εἶχεν ἤδη φθάσει ὁ καιρός, τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ὥρισεν, ἵνα ἀποστείλῃ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱὸν εἰς τὸν κόσμον πρὸς σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων. Εἶχεν, ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν, ὑποσχεθῆ τοῦτο ὁ Θεὸς εἰς τοὺς πρωτοπλάστους, καὶ ἀναγγεῖλει εἰς τὸν πατριάρχην Ἰακώβ· περὶ τούτου δὲ προσφῆτευσαν καὶ οἱ προφῆται Δανιὴλ, Ἡσαΐας καὶ Μαλαχίας· ἡ ἔλευσις τέλος τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν κόσμον ἦτο ἡ προσδοκία πάντων τῶν ἐθνῶν.

Ἐξῆ δὲ τότε κατὰ τοὺς χρόνους Ἡρώδου, τοῦ βασιλέως τῆς Ἰουδαίας, ἱερεὺς τις ὀνόματι Ζαχαρίας, τοῦ ὁ-

ποίου ἡ γυνὴ ἐκαλεῖτο Ἑλισάβετ, ἥτις κατήγετο ἐκ τῆς φυλῆς τοῦ Ἀαρών. Ἀμφότεροι δὲ ἦσαν δίκαιοι καὶ εὐσεβεῖς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ πολὺ προβεβηκότες τὴν ἡλικίαν, καὶ δὲν εἶχον ἀποκτήσει τέκνα, διότι ἡ Ἑλισάβετ ἦτο στῆρα.

Ἡμέραν τινά, ἐνῶ ὁ ἱερεὺς Ζαχαρίας ἐθυμιάζεν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου, ἐνεφανίσθη εἰς αὐτὸν ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ καὶ τῷ εἶπεν, ὅτι ἡ Ἑλισάβετ θέλει γεννήσει υἱὸν καὶ διέταξε αὐτὸν νὰ τὸν ὀνομάσῃ Ἰωάννην. «Θὰ ἦνε, τῷ εἶπεν ὁ ἄγγελος, χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις εἰς σέ καὶ πολλοὶ θὰ χαρῶσι διὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ· θέλει δὲ γείνει μέγας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ πολλοὺς ἐκ τῶν υἱῶν τοῦ Ἰσραὴλ θέλει ἐπαναφέρει εἰς τὴν λατρείαν τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ». Ἐπειδὴ δὲ ὁ Ζαχαρίας δὲν ἐπίστευσεν, οὐτ' ἐζήτησε νὰ μάθῃ, πῶς τοῦτο θέλει γείνει, ὁ ἄγγελος εἶπεν εἰς αὐτόν, ὅτι θὰ μείνῃ ἄφωνος μέχρι τῆς ἐκπληρώσεως τῶν λόγων του. Καὶ τῶντι ἀπόλεσε τὴν φωνὴν ὁ Ζαχαρίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, μέχρις οὗ ἐγεννήθη αὐτῷ ὁ υἱός του, ὁ ὁποῖος καὶ ὀνομάσθη Ἰωάννης.

Πολλάκις καὶ οἱ εὐσεβεῖς ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν δοκιμάζονται, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐν τέλει τρέπει τὴν λύπην αὐτῶν εἰς χαρὰν καὶ βοαθεύει τὴν πίστιν των.

« Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ἁμαρτίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστὸς ἐστὶ καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῆ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας, καὶ καθάρσιν ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας ». (Α. Ἰωαν. α. 8—10).

## 2. Ὁ Εὐαγγελισμὸς. (Λουκ. α', 26—56).

Ἐξ μῆνας μετὰ ταῦτα ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς Ναζαρέτ, πόλιν τῆς Γαλιλαίας, πρὸς τὴν παρθένον Μαρίαν, καταγομένην ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ

Δαβίδ καὶ μεμνηστευμένην μετὸν τέκτονα Ἰωσήφ· καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπε· «χαῖρε, κεχαριτωμένη· ὁ κύριος μετὰ σοῦ· εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί». Ἐπειδὴ δὲ ἡ Παρθένος ἐταράχθη καὶ ἠπόρει διὰ τὸν χαιρετισμὸν τοῦ Ἀγγέλου, εἶπεν οὗτος εἰς αὐτὴν. «Μὴ φοβοῦ Μαριάμ· διότι εὗρες χάριν παρὰ τῷ Θεῷ· καὶ ἰδοὺ θὰ συλλάβῃς καὶ θὰ γεννήσῃς υἱόν, καὶ θὰ ὀνομάσῃς αὐτὸν Ἰησοῦν. Οὗτος θὰ ᾔηνε μέγας, καὶ θὰ ὀνομασθῇ υἱὸς Ὑψίστου· καὶ θὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν Κύριος ὁ Θεὸς τὸν θρόνον Δαβὶδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ θὰ βασιλεύσῃ εἰς τοὺς αἰῶνας». Ἐπειδὴ δὲ ἡ Μαρία ἠρώτησεν τὸν Ἀγγελοῦ, «πῶς θὰ γείνη τοῦτο, ἀφοῦ δὲν ὑπανδρεύθην;» ὁ Ἀγγελος ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν εἰς αὐτὴν. «Πνεῦμα ἅγιον θὰ ἔλθῃ ἐπὶ



Ὁ Εὐαγγελισμὸς.

σέ, καὶ δύνამεις Ὑψίστου θὰ σὲ ἐπισκιάσῃ· διὰ τοῦτο τὸ γεννηθησόμενον ἐκ σοῦ ἅγιον τέκνον θὰ ὀνομασθῇ υἱὸς Θεοῦ». «Καὶ ἰδοὺ, Ἐλισάβετ ἡ συγγενὴς σου, καὶ αὐτὴ

ἔχει συλλάβει· εἰς τὸ γῆρας αὐτῆς· διότι οὐδὲν εἶνε ἀδύνατον εἰς τὸν Θεόν». Ἡ Μαρία εἶπε τότε εἰς τὸν Ἄγγελον· «Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου· ἄς γείνη κατὰ τὸν λόγον σου», καὶ ἀπῆλθεν ὁ Ἄγγελος ἀπ' αὐτῆς.

«Γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμά σου» ἀπεκρίθη ἡ Παρθένος πρὸς τὸν Ἄγγελον· ὅποια ἡ πίστις τῆς ὄντως εὐλογημένης ταύτης γυναικός, ὅποια ἡ ταπεινοφροσύνη της! Ὅποιον ὑψηλὸν παράδειγμα εὐσεβείας εἰς ἡμᾶς εἶνε ἡ ἅγια αὐτὴ καὶ μακαρία γυνή!

### 3. Ἡ Μαρία ἐπισκέπτεται τὴν Ἑλισάβετ.

( Λουκ. α', 39—56 ).

Κατ' ἐκείνας δὲ τὰς ἡμέρας ἡ Παρθένος Μαρία ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλισάβετ, ἣτις διέτριβεν εἰς πόλιν τινὰ τοῦ Ἰούδα καὶ ἠσπάσθη αὐτήν. Ἄμα δὲ ἡ Ἑλισάβετ ἤκουσε τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησε τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ της, ἐνεπλήσθη δὲ Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἀνεφώνησε μὲ φωνὴν μεγάλην καὶ εἶπεν· «εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξί, καὶ εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. Καὶ πόθεν ἦλθεν ἡ εὐτυχία αὕτη εἰς ἐμέ, ὥστε ἡ μήτηρ τοῦ Κυρίου μου νὰ ἔλθῃ πρὸς ἐμέ;» Τότε ἡ Μαρία εἶπε· «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, καὶ ἠγαλλίασε τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρί μου· ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ». Ἔμεινε δὲ ἡ Μαρία τρεῖς μῆνας εἰς τὴν Ἑλισάβετ καὶ ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

### 4. Ἡ γέννησις τοῦ Σωτῆρος.

( Λουκ. β', 1—20 ).

Ὀλίγον χρόνον ὕστερον ἐξεδόθη διάταγμα παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρώμης Καίσαρος Αὐγούστου, ὁ ὁποῖος ἐξουσίαζε καὶ τὴν Ἰουδαίαν, ἵνα πάντες οἱ ὑπήκοοί του ἀπογραφῶσιν ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ πόλιν. Τότε δὲ

καὶ ἡ Παρθένος Μαρία μετὰ τοῦ Ἰωσήφ καταγόμενοι ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ Δαβίδ, ἤλθον ἐκ τῆς Ναζαρέτ εἰς Βηθλεέμ, πόλιν τῆς φυλῆς τοῦ Δαυὶδ, ἐξ ἧς κατήγοντο, ἵνα ἀπογραφῶσιν. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ὑπῆρχε τόπος εἰς τὸ κατάλυμα, ἠναγκάσθησαν νὰ καταλύσωσιν εἰς τὸ σπήλαιον. Ἐκεῖ δὲ ἡ Παρθένος Μαρία, ὅτε ἤλθεν ὁ καιρὸς τῆς, ἐγέννησε τὸν Σωτῆρα τοῦ Κόσμου, ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν εἰς τὴν φάτνην.

Ὁ Σωτὴρ τοῦ Κόσμου γεννᾶται εἰς τὴν φάτνην! Ὅποιαν ταπεινότητα ἔδειξεν ἡμῖν διὰ τῆς συγκαταβάσεώς του ταύτης! Καὶ τοιοῦτος ὑπῆρξεν ἀληθῶς ὁλος ὁ βίος τοῦ Χριστοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, τύπος ταπεινοφροσύνης καὶ ἀπλότητος.

«Οὕτω γὰρ ἠγάπησεν ὁ Θεὸς τὸν Κόσμον, ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἔδωκεν, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται, ἀλλ' ἔχη ζωὴν αἰώνιον». (Ἰωαν. γ'. 16).

«Καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία· οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον ἐν ἀνθρώποις, ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς». (Πράξ. τ. Ἀποστ. δ'. 12).

### 5. Χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ· οἱ ποιμένες τῆς Βηθλεέμ. (Λουκ. β', 8—20).

Εἰς τὰ πέριξ τῆς Βηθλεέμ ποιμένες ἀγραυλοῦντες ἐφύλαττον τὴν νύκτα τὸ ποίμνιον αὐτῶν. Τότε ἄγγελος ἐνεφανίσθη εἰς αὐτοὺς καὶ λάμψις Κυρίου περιεκύκλωσεν αὐτούς. Οἱ ποιμένες ἰδόντες ταῦτα, ἐφοβήθησαν πολὺ· ἀλλ' ὁ ἄγγελος εἶπεν εἰς αὐτούς: «μὴ φοβεῖσθε, ἰδοὺ ἐγὼ ἔρχομαι νὰ σᾶς εὐαγγελίσω χαρὰν μεγάλην, τὴν ὅποιαν θὰ αἰσθανθῆ ὁλος ὁ λαός· σήμερον ἐγεννήθη εἰς τὴν Βηθλεέμ, τὴν πόλιν τοῦ Δαβίδ, σωτὴρ, ὅστις εἶνε Χοιστὸς ὁ Κύριος. Θὰ εὑρητε κείμενον εἰς τὴν φάτνην βρέφος ἐσπαργανωμένον.» Ἐξαίφνης δὲ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανοῦ ἠνώθη μετὰ τοῦ ἀγγέλου· οὗτοι δὲ ἐδοξολόγουν τὸν Θεὸν καὶ ἔλεγον, «δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.» Οἱ ποιμένες μετὰ τὴν ἀναχώρη-

σιν τῶν ἀγγέλων ἔσπευσαν εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ ἀνεῦρον τὴν Μαρίαν καὶ τὸν Ἰωσήφ εἰς τὸ σπήλαιον καὶ τὸ βρέφος κείμενον εἰς τὴν φάτνην κατὰ τὸν λόγον τοῦ ἀγγέλου. Ἐπέστρεψαν δὲ οἱ ποιμένες εἰς τὰ ἴδια, δοξάζοντες τὸν Θεὸν δι' ὅσα ἤκουσαν καὶ εἶδον.

Χαρὰ καὶ ἀγαλλίας ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ Σωτῆρος τοῦ κόσμου! Κοινωνοῦσι δὲ ταύτης πρῶτοι οἱ ταπεινοὶ ποιμένες διὰ τὴν ἀπλήν αὐτῶν καὶ καθαρὰν καρδίαν καὶ πρῶτοι αὐτοὶ ἀξιοῦνται νὰ ἴδωσι τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου.

«Πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν, ἃ ὑμεῖς βλέπετε, καὶ οὐκ εἶδον· καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.» (Λουκ. ι' 24).

6. Προσκύνησις τῶν Μάγων. (Μαθ 6', 1—11).

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐγεννήθη εἰς τὴν Βηθλεὲμ, ἄνδρες σοφοὶ τῶν Περσῶν, κηλούμενοι μάγοι, ἦλθον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐζήτησαν νὰ μάθωσι, ποῦ ἐγεννήθη ὁ Χριστός. Εἶδομεν, ἔλεγον, τὸν ἀστέρα εἰς τὴν ἀνατολήν καὶ ἦλθομεν νὰ προσκυνήσωμεν αὐτόν. Μαθῶν δὲ τοῦτο ὁ Ἡρώδης ἐταράχθη καὶ πᾶσα ἡ πόλις τῆς Ἱερουσαλήμ. Συναθροίσας δ' οὗτος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, ἠρώτα νὰ μάθῃ παρ' αὐτῶν, ποῦ ὁ Χριστός γεννᾶται. Ἀφοῦ δὲ οὗτοι τῷ εἶπον, ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, κατὰ τὸν λόγον τοῦ προφήτου, ἐκάλεσε κρυφίως τοὺς μάγους, καὶ ἐξηκρίβωσε τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος· εἶπε δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ ὑπάγωσιν εἰς Βηθλεὲμ καὶ ἐξετάσωσιν ἀκριβῶς περὶ τοῦ παιδίου, καὶ ἀφοῦ τὸ εὑρωσι, νὰ εἰδοποιήσωσι καὶ αὐτόν, ἵνα ὑπάγῃ καὶ τὸ προσκυνήσῃ.

Οἱ μάγοι ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἀστέρος μετέβησαν εἰς τὴν Βηθλεὲμ καὶ εὑρόντες τὸ παιδίον μετὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας, ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν αὐτὸ καὶ προσέφερον εἰς αὐτὸ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίθانون καὶ σμύρναν. Εἰδοποιηθέντες δὲ κατ' ὄναρ ὑπὸ ἀγγέλου νὰ μὴ ἐπι-

στρέψωσιν εἰς τὸν Ἡρώδη, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἐπέστρεψαν εἰς τὴν πατρίδα των.

Πόσον θαυμαστή εἶνε ἡ διηγησις τῶν μάγων! Ὁ Θεὸς ὁδηγεῖ ἐκ τῶν περάτων τοῦ κόσμου τοὺς σοφοὺς τούτους εἰς προσκύνησιν τοῦ ἀγαπητοῦ παιδίου, τὸ ὁποῖον ὠρίσθη νὰ καθαρῶσιν τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τοῦ ρύπου τῆς προπατορικῆς ἀμαρτίας!

(Ἰδε Ἱερεμ. κθ, 13 καὶ Ἰωβ ε', 12).

## 7. Περιτομὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ ὑπαπαντὴ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Συμεῶν. (Λουκ. β', 21—36).

Μετὰ ὀκτῶ δὲ ἡμέρας ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του, περιετμήθη τὸ παιδίον, καὶ ὠνομάσθη Ἰησοῦς, ὡς εἶχεν εἰπεῖ ὁ ἄγγελος εἰς τὴν Θεοτόκον Μαριάν.

Ὅτε δὲ ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ, κατὰ τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως, ἔφερον τὸ παιδίον εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἵνα, ὡς πρωτότοκον, ἀφιερώσωσιν αὐτὸ εἰς τὸν Θεόν, προσφέροντες τὰ νενομισμένα δῶρα, ἧτοι ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσὸς περιστέρων.

Ὅτε δὲ ἡ Παρθένος εἰσῆλθεν εἰς τὸν ναὸν μετὰ τοῦ παιδίου, γέρων τις ἱερεὺς εὐλαβὴς καὶ δίκαιος, ὀνομαζόμενος Συμεῶν, ἐνεφανίσθη ὡς αὐτὸς ἐκεῖ κατ' ἔμπνευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Εἶχε δὲ ἀποκαλυφθῆ εἰς αὐτόν, ὅτι δὲν θ' ἀπέθνησκεν, ἂν μὴ πρότερον ἔβλεπε τὸν Χριστὸν Κυρίου. Ἄμα δὲ οὗτος εἶδε τὸ παιδίον, εὐθὺς ἔλαβεν αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας του, καὶ ἠλόγησε τὸν Θεὸν καὶ εἶπε. «Τώρα ἄς ἀποθάνω, δέσποτα, ἐν εἰρήνῃ κατὰ τὸν λόγον σου, διότι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου, τὸ ὁποῖον ἠτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν ἐθνῶν».

## 8. Φυγὴ εἰς Αἴγυπτον. Σφαγὴ τῶν παιδίων ἐν Βηθλεέμ. (Ματθ. β', 13—19).

Μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν μάγων ἄγγελος Κυρίου φαί-

νεται κατ' ὄναρ εἰς τὸν Ἰωσήφ καὶ λέγει εἰς αὐτὸν νὰ παραλάβῃ τὴν μητέρα μετὰ τοῦ παιδίου καὶ φύγῃ εἰς Αἴγυπτον, διότι ὁ Ἡρώδης ζητεῖ νὰ φονεύσῃ αὐτό. Ὁ Ἰωσήφ ὑπήκουσε, καὶ παραλαβὼν τὸ παιδίον μετὰ τῆς μητρὸς, ἀνεχώρησε τὴν νύκτα εἰς Αἴγυπτον καὶ ἔμεινε ἐκεῖ μέχρι τῆς τελευτῆς τοῦ Ἡρώδου.

Ἰδὼν δὲ ὁ Ἡρώδης, ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων, ἐθυμώθη πολὺ καὶ ἀποστείλας ἐθανάτωσε πάντα τὰ παιδιά τῆς Βηθλεὲμ καὶ τῶν περιχώρων αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, ἐλπίζων, ὅτι ἤθελε φονεῦθαι καὶ ὁ Ἰησοῦς μεταξὺ αὐτῶν. Οὕτω ἐξεπληρώθη ἡ προφητεία τοῦ προφήτου Ἰερεμίου· «φωνὴ ἠκούσθη ἐν Ραμὰ, θρήνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὄδυρμὸς πολὺς, Ραχὴλ κλαίουσα, τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσί».

### 9. Ἐπιστροφὴ εἰς Ναζαρέτ.

Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετῆς ἐν τῷ ναῶ.

(Ματθ. 6', 19 — 23) (Λουκ. 6', 41 — 52).

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἡρώδου ὁ ἄγγελος διατάσσει τὸν Ἰωσήφ νὰ παραλάβῃ τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα καὶ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν πατρίδα του, διότι ἀπέθανον οἱ ζητούντες νὰ φονεύσωσι τὸ παιδίον. Ὁ Ἰωσήφ ὑπήκουσεν εἰς τὴν προσταγὴν τοῦ ἀγγέλου καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα του. Μαθὼν ὅμως, ὅτι Ἀρχελάος, ὁ υἱὸς τοῦ Ἡρώδου, ἐβασίλευεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἐφοβήθη νὰ ὑπάγῃ ἐκεῖ, καὶ ἐλθὼν κατόκησεν εἰς τὴν πόλιν Ναζαρέτ.

Ὁ Ἰωσήφ καὶ ἡ Μαρία ἐπορεύοντο κατ' ἔτος εἰς Ἱερουσαλήμ, ἵνα ἐορτάζωσι τὸ πάσχα καὶ ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθει μετ' αὐτῶν. Δωδεκαετῆς δὲ ἦτο ὁ Ἰησοῦς, ὅτε πάλιν μετέβησαν ἐκεῖσε οἱ γονεῖς αὐτοῦ. Μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν τῶν γονέων του ὁ Ἰησοῦς ἔμεινε εἰς τὴν Ἱερουσα-

λήμ· οὔτοι δὲ ματαίως ἀναζητήσαντες αὐτὸν μεταξὺ τῶν συγγενῶν καὶ γνωστῶν, ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς Ἱερουσαλήμ καὶ εὗρον αὐτὸν μεθ' ἡμέρας τρεῖς εἰς τὸν ναόν, καθήμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκάλων, ἀκούοντα καὶ ἐρωτῶντα αὐτούς· οὔτοι δὲ ἐθαύμαζον τὴν φρόνησιν καὶ τὰς ἀποκρίσεις του. Τότε ἡ μήτηρ του τῷ εἶπε· « τέκνον, διατί ἔπραξας οὕτω εἰς ἡμᾶς; ὁ πατήρ σου καὶ ἐγὼ σ' ἐζητοῦμεν μετ' ἀνησυχίας. « Καὶ ὁ Ἰσοὺς ἀπήντησεν· διατί μ' ἐζητεῖτε; δὲν ἤξεύρετε, ὅτι πρέπει νὰ ἐνασχολῶμαι εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου; » Ἐπέστρεψε δὲ τότε μετὰ τῶν γονέων αὐτοῦ εἰς Ναζαρέτ καὶ ἦτο ὑποτασσόμενος εἰς αὐτούς, καὶ πρόεκοπτεν εἰς σοφίαν καὶ ἡλικίαν καὶ χάριν παρὰ τῷ Θεῷ καὶ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις.

Δύο τινὰ μανθάνομεν ἐκ τῆς διηγήσεως ταύτης 1) ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας πρέπει νὰ ἀσχολῆται εἰς τὴν μελέτην τοῦ Θεοῦ νόμου καὶ 2) ὅτι πρέπει νὰ ὑποτάσσεται εἰς τοὺς γονεῖς αὐτοῦ.

Ἰδ. Ψαλμ. οδ', 6.

« Τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσι κατὰ πάντα· τοῦτο γὰρ ἔστιν εὐάρεστον τῷ Κυρίῳ ». (Κολλ. γ'. 20).

10. Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου Βάπτισις  
τοῦ Σωτῆρος. (Ματθ. γ', 1—17) (Μαρκ. α', 1—14)  
(Λουκ. γ', 1—23) (Ἰωάν. α', 15—40).

Κατὰ τὸ 15ον ἔτος τῆς βασιλείας Τιβερίου Καίσαρος, καὶ ἡγεμόνος ὄντος τῆς Ἰουδαίας τοῦ Ποντίου Πιλάτου, ἐπὶ τῶν ἀρχιερέων Ἄννα καὶ Καϊάφα, Ἰωάννης, ὁ υἱὸς τοῦ Ζαχαρίου, ἦλθε κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοῦ, εἰς τὴν περίχωρον τοῦ Ἰορδάνου, κηρύττων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν καὶ λέγων. « Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ». Ἐξῆ δὲ ὁ Ἰωάννης ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας καὶ εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἐκ τριχῶν τῆς καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφύν αὐτοῦ

καὶ ἐτρέφετο ἀπὸ ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. Ἦρχοντο δὲ πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν καὶ ἐβαπτίζοντο ὑπ' αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. Συνεβούλευε δὲ πολλοὺς τῶν Σαδδουκαίων καὶ Φαρισαίων, οἵτινες ἤρχοντο πρὸς αὐτόν, νὰ μετανοήσωσι καὶ νὰ πράττωσι καρποὺς ἀξιόους τῆς μετανοίας. « Μὴ καυχᾶσθε, ἔλεγεν εἰς αὐτούς, ὅτι ἔχετε πατέρα τὸν Ἀβραάμ, διότι ὁ Θεὸς καὶ ἐκ τῶν λίθων τούτων δύναται νὰ ἐγείρῃ τέκνα εἰς τὸν Ἀβραάμ. Πᾶν δένδρον, τὸ ὁποῖον δὲν παράγει καλὸν καρπὸν, ἐκκόπτεται καὶ βάλλεται εἰς τὸ πῦρ ». Ἐπειδὴ δὲ ὁ λαὸς ἐνόμιζεν, ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ περιμενόμενος Μεσσίας, ὁ Ἰωάννης ἐκήρυττεν, ὅτι αὐτὸς βαπτίζει δι' ὕδατος, ἀλλ' ὁ ὀπίσω αὐτοῦ ἐρχόμενος εἶνε ὁ ἰσχυρότερος, τοῦ ὁποίου αὐτὸς δὲν εἶνε ἱκανὸς νὰ λύσῃ τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων του. Οὗτος θέλει βαπτίσει ὑμᾶς ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ.

Τότε ἔρχεται καὶ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν Ἰορδάνην, ἵνα βαπτισθῇ ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου· ὁ δὲ Ἰωάννης ἠμπόδιζεν αὐτόν, λέγων· « ἐγὼ ἔχω χρεῖαν νὰ βαπτισθῶ ὑπὸ σοῦ, καὶ σὺ ἔρχεσαι πρὸς ἐμέ; » Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν. « Ἄφες ἄρτι, διότι πρέπον εἶνε εἰς ἡμᾶς νὰ ἐκπληρώσωμεν πᾶσαν δικαιοσύνην ». Τότε ἀφίνει αὐτόν ὁ Ἰωάννης. Εὐθὺς δὲ ἅμα βαπτισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη ἀπὸ τοῦ ὕδατος. Ἰδοὺ ἤνοιξαν οἱ οὐρανοὶ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐφάνη καταβαῖνον ὡσεὶ περιστέρα καὶ ἐρχόμενον εἰς τὸν Ἰησοῦν. Ἠκούσθη δὲ καὶ φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα, « οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα ».

Ἡ μετάνοια εἶνε ἀναγκαῖα πρὸς ἀφεσιν ἁμαρτιῶν. Ἐνδυμασία ἀπλή καὶ ἐγκράτεια πρέπει νὰ κοσμῶσι τὸν ἀληθῆ Χριστιανόν. Ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ τρυφή εἶνε μέγιστα ἐμπόδια τοῦ εὐσεβοῦς ζῆν.

#### 11. Νηστεία καὶ πειρασμὸς τοῦ Ἰησοῦ.

(Ματθ. δ', 1—12) (Μαρκ α', 12—14) (Λουκ. δ', 1—14)

Ἀφοῦ ἐβαπτίσθη ὁ Ἰησοῦς, ἐφέρθη ὑπὸ τοῦ Πνεύμα-

τος εις τὴν ἔρημον, ἵνα πειρασθῆ ὑπὸ τοῦ Διαβόλου· καὶ ἀφοῦ ἐνήστεισεν ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας τεσσαράκοντα, ὕστερον ἐπείνασε· Τότε προσῆλθεν εἰς αὐτὸν ὁ πειράζων καὶ εἶπεν· «Ἐὰν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, εἰπέ, ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι γείνωσιν ἄρτοι». Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν· «ἔχει γραφῆ, ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ζῆ μὲ ἄρτον μόνον, ἀλλὰ μὲ πάντα λόγον ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Θεοῦ». Τότε ὁ διάβολος φέρει αὐτὸν εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν, καὶ ἀναβιβάζει ἐπάνω εἰς τὸ πτερύγιον τοῦ ναοῦ καὶ λέγει εἰς αὐτόν· «ἐὰν εἶσαι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ρίψον σεαυτὸν κάτω· διότι εἶνε γεγραμμένον, ὅτι θὰ διατάξῃ τοὺς ἀγγέλους του νὰ σὲ σηκώσωσιν εἰς τὰς χεῖράς των, ἵνα μὴ προσκόψῃς εἰς λίθον τὸν πόδα σου». «Εἶνε γεγραμμένον, εἶπεν εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, νὰ μὴ ἐκπειράζῃς Κύριον τὸν Θεόν σου». Πάλιν φέρει αὐτόν ὁ διάβολος εἰς ὄρος πολὺ ὑψηλὸν καὶ δεικνύει εἰς αὐτόν πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν καὶ λέγει εἰς αὐτόν· «Πάντα ταῦτα θὰ σοὶ δώσω, ἂν πεσὼν μὲ προσκυνήσῃς». Τότε λέγει εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· «Ἵπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ· διότι ἔχει γραφῆ, ὅτι Κύριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις». Τότε ἀφίνει αὐτὸν ὁ διάβολος, καὶ ἄγγελοι ἐλθόντες ὑπηρετοῦν τὸν Ἰησοῦν.

Ὁ Ἰησοῦς ἐπέτρεψεν εἰς τὸν διάβολον νὰ πράξῃ ταῦτα πρὸς καθοδήγησιν ἡμῶν· ἐπειδὴ ἦτο ἅγιος, δὲν ἐφοβεῖτο παντάπασι τὸν πειρασμόν. Αὐτὸς δὲν εἶχεν οὐδεμίαν ἐπιθυμίαν, διότι ἦτο Κύριος πάντων. Διὰ τούτου παραινεῖ ἡμᾶς ν' ἀποφεύγωμεν τὰς ἡδονὰς τῶν αἰσθησεων, τὴν οἴησιν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πονηρῶν τοῦ κόσμου τούτου.

«Πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκός, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ κόσμου ἐστὶ». (Α. Ἰωάνν. 6' 16).

«Ἵποτάγητε τῷ Θεῷ· ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν». (Ἰακώβ. 5' 7).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Ἀπὸ τοῦ ἐν Κανᾶ τῆς Γαλιλαίας θαύματος μέχρι τοῦ πάθους αὐτοῦ. (Ἀπὸ τοῦ ἔτους 30 μέχρι 33. Διάρκεια 3 ἐτῶν)

12. Ὁ Ἰησοῦς ἐν Ναζαρέτ.

(Λουκ. δ', 14—24) (Ματθ. γ', 53—58).

Ὁ Ἰησοῦς ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Πνεύματος καὶ ἐδίδασκεν εἰς τὰς συναγωγὰς μετὰ τὴν σοφίαν, ὥστε ἐξεπλήττοντο οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ καὶ ἡ φήμη του διεδόθη εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον αὐτῆς.

Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Ναζαρέτ, ὅπου εἶχεν ἀνατραφῆ, εἰσηλθεὶς κατὰ τὴν συνήθειάν του ἐν ἡμέρᾳ σαββάτου εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἠγέρθη, ἵνα ἀναγνώσῃ. Τῷ ἐδόθη δὲ τὸ βιβλίον τοῦ προφήτου Ἡσαίου καὶ ἀφοῦ ἤνοιξεν αὐτό, εὔρε τὸν τόπον, ὅπου ἦτο γεγραμμένον. «Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ· οὗ ἕνεκεν ἔχρησέ με· εὐαγγελίζεσθαι πτωχοῖς ἀπέσταλέ με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν, κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄρσιν, καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν». Καὶ κλείσας τὸ βιβλίον, τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν ὑπηρέτην, καὶ ἐκάθισε. Καὶ ὅτε πάντες εἶχον ἐστραμμένα τὰ βλέμματα τῶν πρὸς αὐτόν, ἤρχισε νὰ λέγῃ πρὸς αὐτούς, ὅτι σήμερον ἔχει πληρωθῆ ἡ γραφὴ αὕτη, τὴν ὁποίαν ἤκουσαν. Καὶ πάντες συνεφώνουν μετ' αὐτοῦ καὶ ἐθαύμαζον τὴν χάριν τῶν λόγων αὐτοῦ καὶ ἔλεγον· «δὲν εἶνε οὗτος ὁ υἱὸς τοῦ τέκτονος Ἰωσήφ, καὶ ἡ μήτηρ του δὲν λέγεται Μαρία; πόθεν λοιπὸν ἦλθεν εἰς αὐτὸν τόση σοφία»; καὶ ἐσκανδαλίζοντο. Τότε ὁ Ἰησοῦς λέγει εἰς αὐτούς. «Οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ· καὶ ἀναχωρήσας ἐκεῖθεν, μετέβη εἰς Καπερναοὺμ.

Οἱ κακοὶ θαυμάζουσι μὲν ἐνίοτε τὰς ἀρετὰς τῶν εὐσεβῶν καὶ τιμίων ἀνθρώπων, δὲν ἀνέχονται ὅμως αὐτοὺς καὶ φθονοῦσι.

«Εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι αὐτόν οὐ παρέλαβον». (Ἰωάν. α' 11).

«Πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι, δόξαν παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες, καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου Θεοῦ οὐ ζητεῖτε; » (Ἰωάν δ' 44).

### 13. Ἡ κλησὶς τῶν πρώτων μαθητῶν.

(Λουκ. ε', 1—12). (Ἰωάν. 44—52).

Ὁ Ἰησοῦς ἡμέραν τινὰ ἕστατο πλησίον τῆς λίμνης Γενησαρέτ καὶ ἐδίδασκε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν λαόν. Εἶδε δὲ ἐκεῖ δύο πλοῖα πλησίον τῆς λίμνης, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξεληθέντες οἱ ἀλιεῖς ἔπλυνον τὰ δίκτυα. Τότε εἰσῆλθεν εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Σίμωνος καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐδίδασκε τὸν λαόν. Ἀφοῦ δὲ ἔπαυσεν ὁμιλῶν, εἶπεν εἰς τὸν Σίμονα. Προχώρησον εἰς τὸ πέλαγος καὶ ρίψον τὰ δίκτυα πρὸς ἄγρην. Καὶ ὁ Σίμων ἀπεκρίθη· «Κύριε, εἰργάσθημεν ὅλην τὴν νύκτα καὶ οὐδένα ἰχθὺν συνελάβομεν, ἀλλ' εἰς τὸν λόγον σου θὰ ρίψω τὸ δίκτυον». Καὶ ἀφοῦ τὸ ἔρριψαν, συνέλαβον πλῆθος πολὺ ἰχθύων, ὥστε ἐσχιζέτο τὸ δίκτυον.

Ἐκάλεσαν λοιπὸν τοὺς συντρόφους των, οἵτινες ἦσαν εἰς τὸ ἄλλο πλοῖον, ἵνα βοηθήσωσιν αὐτούς. Καὶ ἦλθον καὶ ἐγέμισαν καὶ τὰ δύο πλοῖα, ὥστε αὐτὰ ἐβυθίζοντο. Ἴδὼν δὲ ταῦτα Σίμων Πέτρος, προσέπεσεν εἰς τὰ γόνατα τοῦ Ἰησοῦ, λέγων, ἐξελθε, Κύριε, ἀπὸ τοῦ πλοῖόν μου, διότι εἶμαι ἄνθρωπος ἁμαρτωλός· φόβος δὲ κατέλαβεν αὐτόν καὶ πάντας τοὺς ὄντας μετ' αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἰχθύων, τοὺς ὁποίους συνέλαβον, ὡσαύτως δὲ καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην, τοὺς υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, οἵτινες ἦσαν σύντροφοι τοῦ Σίμωνος. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τὸν Σίμονα. «Μὴ φοβοῦ· ἀπὸ τοῦ νῦν θὰ ἦσαι ἀλιεὺς ἀνθρώπων». Καὶ αὐτοὶ ἀφήσαντες τὸ πλοῖόν των, ἠκολούθησαν τὸν Ἰησοῦν.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Ἰησοῦς εὕρισκει τὸν Φίλιππον καὶ λέγει εἰς αὐτόν· ἀκολούθει με. Εὕρισκει δὲ Φίλιππος τὸν

Ναθαναήλ και λέγει εις αυτόν· «ἔχομεν εὔρει ἐκεῖνον, περὶ τοῦ ὁποίου ἔχει γράψει ὁ Μωϋσῆς· εἰς τὸν νόμον του και οἱ προφῆται, τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ ἀπὸ τῆς Ναζαρέτ». Καὶ ὁ Ναθαναήλ ἀπεκρίθη εἰς αὐτόν· «Καὶ δύνάται νὰ γείνη καλὸν τι ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ;» Λέγει εἰς αὐτόν ὁ Φίλιππος· «ἔρχου και ἴδε». Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐρχόμενον τὸν Ναθαναήλ, λέγει περὶ αὐτοῦ· «Ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ὑπάρχει δόλος». Καὶ ὁ Ναθαναήλ εἶπε· και πόθεν με γινώσκεις;» Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· «πρὸ τοῦ νὰ σε καλέσῃ ὁ Φίλιππος, σε εἶδον ὑπὸ τὴν συκῆν». Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Ναθαναήλ και λέγει εἰς αὐτόν· «Διδάσκαλε, σὺ εἶσαι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραήλ». Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτόν· «ἐπειδὴ σοὶ εἶπον, ὅτι σε εἶδον ὑποκάτω τῆς συκῆς, πιστεύεις· σὺ θὰ ἴδῃς πολὺ μεγαλείτερα. Ἀληθῶς θὰ ἴδῃτε εἰς τὸ ἐξῆς τὸν οὐρανὸν ἀνεωγῶτα και τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας και καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου».

Μόνοι οἱ καθαρὰν ἔχοντες τὴν καρδίαν, ὡς ὁ Ναθαναήλ, ἀναγνωρίζουσι τὸν Θεὸν και πιστεύουσιν εἰς αὐτόν.

«Και πᾶς ὅς ἀφῆκεν οἰκίας, ἢ ἀδελφούς, ἢ ἀδελφάς, ἢ πατέρα, ἢ μητέρα, ἢ γυναῖκα, ἢ τέκνα, ἢ ἀγροὺς, ἐνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἕκατονταπλασίονα λήψεται, και ζῶν αἰώνιον κληρονομήσει». (Ματθ. ιθ' 29).

«Πάντα δοκιμάζετε· τὸ καλὸν κατέχετε». (Α. Θεσσαλ. ε'. 21).

#### 14. Τὸ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας θαῦμα.

(Ἰωάν. 6', 1—11).

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ ταῦτα γάμος ἐγένετο ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας. Ἦτο ἐκεῖ και ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ. Ἐκλήθη δὲ και ὁ Ἰησοῦς και οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸν γάμον. Καὶ ἐπειδὴ ἔλειψεν ὁ οἶνος, ἡ μήτηρ τοῦ Ἰησοῦ τὸν εἰδοποίησε περὶ τούτου, και διέταξε τοὺς διακόνους νὰ πράττωσιν, ὅτι ἂν ὁ Ἰησοῦς λέγῃ εἰς αὐτούς. Ὁ Ἰησοῦς τότε

λέγει εἰς αὐτούς· «γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος», καὶ οὐ-  
τοι ἐγένισαν ἐξ ὑδρίας λιθίνας, αἱ ὁποῖαι ἐχρησίμευον εἰς  
καθαρισμὸν τῶν Ἰουδαίων· ὅτε δὲ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ, εἶδον  
ὅτι εἶχε μεταβληθῆ εἰς οἶνον καλῆς ποιότητος. Τοῦτο δὲ  
εἶνε τὸ πρῶτον θαῦμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Δι' αὐτοῦ  
ἐφανερώσθη τὴν δόξαν του· καὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν οἱ  
μαθηταὶ αὐτοῦ.

Ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν γάμον, μαρτυρεῖ τὴν ἱερότητα τοῦ  
μυστηρίου τούτου. Διὰ τούτου ἔδειξεν ὁ Χριστός, ὅτι ὁ γάμος εἶνε  
ἡ βᾶσις τῆς κοινωνίας.

«Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστί, ἐγὼ δὲ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ εἰς  
τὴν ἐκκλησίαν», (Ἐφεσ. ε', 32).

«Αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πληρώσατε τὴν γῆν» (Γεν. α', 28).

### 15. Οἱ πωλοῦντες διώκονται τοῦ Ναοῦ.

(Ἰωάν. β', 12 — 19).

Μετά τινος ἡμέρας, ὅτε ἐπλησίαζε τὸ πάσχα, ἀνέβη ὁ  
Ἰησοῦς ἐκ τῆς Καπερναοῦμ εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Εὗρε δὲ  
εἰς τὸ ἱερὸν τοὺς πωλοῦντας βόας καὶ πρόβατα καὶ περι-  
στεράς καὶ τοὺς ἀργυραμοιβούς· τότε κατασκευάσας μά-  
στιγα ἐκ σχοινίων, ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ πάντα καὶ τὰ  
πρόβατα καὶ τοὺς βόας. Ἔχυσε δὲ καὶ τὰ χρήματα τῶν  
ἀργυραμοιβῶν καὶ ἀνέτρεψε τὰς τραπέζας καὶ εἶπεν εἰς  
τοὺς πωλοῦντας· «ἄρατε ταῦτα ἐντεῦθεν· μὴ ποιεῖτε τὸν  
οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου.» Οἱ Ἰουδαῖοι δὲ  
ἠρώτησαν αὐτόν, διὰ τίνος ἐξουσίας πράττεις ταῦτα;  
Καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη εἰς αὐτούς. «Κρημνίσατε τὸν ναὸν  
τούτον καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας θ' ἀνεγείρω αὐτόν.» Διὰ τοῦ  
λόγου τούτου ἐνόει ὁ Χριστὸς τὸν θάνατον καὶ τὴν τριῆ-  
μερον αὐτοῦ ἀνάστασιν.

### 16. Ὁ Νικόδημος, (Ἰωάν. γ', 1—21).

Ἦτο δὲ μεταξὺ τῶν Φαρισαίων καὶ ἄρχων τις τῶν

Ἰουδαίων, ὀνομαζόμενος Νικοδήμος. Οὗτος ἦλθεν ἐν καιρῷ νυκτὸς εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν. « Διδάσκαλε, γνωρίζομεν, ὅτι παρὰ τοῦ Θεοῦ ἀπεστάλης, διότι οὐδεὶς, ἂν μὴ ὁ Θεὸς εἶνε μετ' αὐτοῦ, δύναται νὰ πράττῃ ταῦτα τὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα σὺ πράττεεις. » Ὁ Ἰησοῦς τότε λέγει πρὸς αὐτόν. « Ἐάν τις δὲν γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ Πνεύματος δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Πρέπει νὰ γεννηθῇ τις ἄνωθεν ὅπως ὁ Μωϋσῆς ὑψώσε τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὕτω πρέπει νὰ ὑψωθῇ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπολεσθῇ. Ὁ Θεὸς τόσον ἠγάπησεν τὸν κόσμον, ὥστε ἔδωκε τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ, ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπολεσθῇ, ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον. Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, οὗτος πράττει τὴν ἀλήθειαν καὶ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα γείνωσι φανερὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ, ὅτι ἔχουσι γείνει ἐν τῷ Θεῷ. »

« Ἐν τούτῳ ἐφανερῶθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον, ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. » (Α. Ἰωάν. δ', 9).

## 17. Ἡ κληῖσις τῶν δώδεκα Ἀποστόλων.

(Ματθ. ι', 1 — 12)

Ὁ Ἰησοῦς μετέβαινεν εἰς πάσας τὰς πόλεις καὶ κώμας καὶ ἐδίδασκεν εἰς τὰς συναγωγὰς. Ἐκήρυττε δὲ τὸ εὐαγγέλιον καὶ ἐθεράπευε πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. Ἴδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐκλελυμένους καὶ ἐρριμμένους ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα, εὐσπλαχνίσθη αὐτούς, καὶ προσκαλέσας τοὺς δώδεκα μαθητάς του ἔδωκεν εἰς αὐτούς ἐξουσίαν νὰ θεραπεύωσι πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. Τῶν δώδεκα δὲ Ἀποστόλων τὰ ὀνόματα ἦσαν ταῦτα. Σίμων ὁ λεγόμενος Πέτρος, καὶ Ἄν-

δρέας ὁ ἀδελφός του· Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης, οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου· Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος· Θωμᾶς καὶ Ματθαῖος ὁ τελώνης· Ἰάκωβος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλφραίου, καὶ Λεβθαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος· Σίμων ὁ Κανανίτης, καὶ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης. Τούτους δὲ διέταξε νὰ πορεύωνται εἰς τὰ ἀπολωλότα πρόβατα οἴκου Ἰσραὴλ καὶ νὰ κηρύττωσιν, ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, καὶ νὰ θεραπεύωσι τοὺς ἀσθενεῖς, καθαρίζωσι τοὺς λεπρούς, ἐγείρωσι νεκροὺς καὶ ἐκβάλλωσι δαιμόνια. «Θέλετε μισεῖσθαι, εἶπεν, ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου, ὁ δὲ ὑπομείνας μέχρι τέλους, οὗτος θέλει σωθῆ. Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτενόντων τὸ σῶμα, μὴ δυναμένων δὲ ν' ἀποκτείνωσι τὴν ψυχὴν· ὅστις μὲ ὁμολογήσει ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων, θέλω καὶ ἐγὼ ὁμολογήσει αὐτὸν ἐνώπιον τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ὁ ἀγαπῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστί μου ἄξιος· καὶ ὁ ἀγαπῶν υἱὸν καὶ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστί μου ἄξιος. Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με ».

Ὁ Χριστὸς ἠδύνατο ἀναμφιβόλως νὰ ἐκπληρώσῃ μόνος τὴν θείαν αὐτοῦ ἀποστολήν. Προξέλαβεν ὅμως τοὺς Ἀποστόλους, ἵνα τιμήσῃ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, καὶ καταστήσῃ τοὺς ἀνθρώπους συνεργάτας τοῦ θείου τοῦ ἔργου.

«Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος». (Ματθ. κη', 19).

### 18. Ὁ παραλυτικός. (Μάρκ. β', 1—12).

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Καπερναοῦμ. Συνηθροίσθη δὲ τότε πολὺς λαός, ὥστε τὸ ἔμπροσθεν τῆς θύρας διάστημα δὲν ἠδύνατο νὰ χωρέσῃ αὐτούς. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐδίδασκε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ὥραν ἔρχονται τέσσαρες ἄνθρωποι κομίζοντες ἐπὶ κλίνης παραλυτικόν. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠδύναντο νὰ πλησιάσωσιν εἰς

τὸν Ἰησοῦν, ἀπεστέγασαν τὴν στέγην, ὅπου ἦτο ὁ Ἰησοῦς, καὶ κατεβίβασαν εἰς τὸν οἶκον τὴν κλίνην, ἐφ' ἧς ἔκειτο ὁ παραλυτικός. Ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν τὴν πίστιν τοῦ παράλυτικοῦ, « τέκνον, τῷ εἶπεν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι ». Γραμματεῖς δέ τινες καθήμενοι ἐκεῖ διελογίζοντο εἰς τὴν καρδίαν των, « διατί ὁ ἄνθρωπος οὗτος βλασφημεῖ; Τίς δύναται νὰ συγχωρήσῃ ἁμαρτίας, εἰμὴ εἷς μόνος ὁ Θεός; » Ὁ Ἰησοῦς τότε ἐννοήσας εὐθὺς τοὺς διαλογισμοὺς των, εἶπεν εἰς αὐτούς· « Διατί διαλογίζεσθε τοιαῦτα εἰς τὴν καρδίαν σας; Τί εἶνε εὐκολώτερον νὰ εἴπη τις εἰς τὸν παράλυτικόν, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου, ἢ ἄρόν σου τὸν κράββατον καὶ περιπάτει; Ἴνα δὲ μάθωσι, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς γῆς νὰ συγχωρῇ τὰς ἁμαρτίας, σὲ διατάσσω, λέγει εἰς τὸν παράλυτικόν, νὰ ἐγερθῆς καὶ νὰ ἄρῃς τὸν κράββατόν σου καὶ νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸν οἶκόν σου ». Καὶ ἠγέρθη εὐθὺς καὶ ἄρας τὸν κράββατόν του, ἐξῆλθεν ἐνώπιον πάντων. Πάντες δὲ ἐξίσταντο καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες, οὐδέν ποτε τοιοῦτον εἶδομεν.

« Ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι ». Τρόντι ἡ ἁμαρτία εἶνε ἡ πηγὴ πάσης σωματικῆς καὶ ψυχικῆς βλάβης, καὶ αὐτὴν πρέπει ν' ἀποφεύγωμεν, ἐάν θέλωμεν νὰ διατηρωμεν τό τε σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ὑγιῆ. (Ἡσαΐας μγ', 4).

## 19. Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους διδασκαλία. Οἱ μακαρισμοί. ( Ματθ. ε' — ζ' )

Ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ καθίσας ἐδίδασκε τοὺς μαθητάς του καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς τὰ ἑξῆς·

1) Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι· ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

- 2) Μακάριοι οί πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται,
- 3) Μακάριοι οί πραεῖς· ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν.
- 4) Μακάριοι οί πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην· ὅτι αὐτοὶ χορτασθήσονται.
- 5) Μακάριοι οί ἐλεήμονες· ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται.
- 6) Μακάριοι οί καθαροὶ τῇ καρδίᾳ· ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται.
- 7) Μακάριοι οί εἰρηνοποιοί· ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται.
- 8) Μακάριοι οί δεδιωγμένοι ἕνεκα δικαιοσύνης· ὅτι αὐτῶν ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.
- 9) Μακάριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ· χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς».

## 20. Συνέχεια τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίας.

«Μὴ νομίσητε, ὅτι ἦλθον νὰ καταλύσω τὸν νόμον, ἀλλὰ νὰ πληρώσω αὐτόν. Ἐὰν ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν δὲν ἦνε μεγαλειτέρα τῆς τῶν γραμματέων καὶ φαρισαίων, δὲν θὰ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν βλαπτόντων καὶ διωκόντων ὑμᾶς· ἵνα γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, διότι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. Ἐὰν ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποῖαν ἀνταμοιβὴν θὰ λάβητε; δὲν πράττουσιν οὕτω καὶ οί τελῶναι; Γίνεσθε λοιπὸν τέλειοι, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς εἶνε τέλειος».

## 21. Συνέχεια· (περὶ ἐλεημοσύνης καὶ προσευχῆς).

«Προσέχετε νὰ μὴ κάμνητε τὴν ἐλεημοσύνην ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ἵνα οὗτοι ἴδωσιν ὑμᾶς· ἄλλως, δὲν θὰ λάβητε καμίαν ἀνταμοιβὴν παρὰ τοῦ Θεοῦ. Ὅταν πράττης ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου, καθὼς πράττουσιν οἱ ὑποκριταὶ εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ τὰς συναγωγάς, ἵνα δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. Σὺ δέ, ὅταν πράττης τὴν ἐλεημοσύνην, ἄς μὴ ἐξεύρῃ ἡ ἀριστερὰ σου, τί πράττει ἡ δεξιὰ σου, ἵνα ἡ ἐλεημοσύνη σου ἦνε ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ, αὐτὸς θέλει ἀποδώσει εἰς σὲ εἰς τὸ φανερόν».

«Καὶ ὅταν προσεύχησαι, νὰ μὴ ἦσαι καθὼς οἱ ὑποκριταὶ, οἱ ὁποῖοι ἀγαπῶσι νὰ προσεύχωνται ἰστάμενοι εἰς τὰς συναγωγὰς καὶ εἰς τὰς γωνίας τῶν πλατειῶν, διὰ νὰ φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Ἀληθῶς οἱ τοιοῦτοι οὐδεμίαν λαμβάνουσιν ἀνταμοιβὴν. Σὺ δέ ὅταν προσεύχησαι, εἰσελθε εἰς τὸ δωμάτιόν σου, καί, ἀφοῦ κλείσῃς τὴν θύραν σου, προσευχήθητι εἰς τὸν πατέρα σου ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου, ὅστις βλέπει ἐν τῷ κρυπτῷ, θὰ σοὶ τὸ ἀποδώσει εἰς τὸ φανερόν. Ὅταν δὲ προσεύχησθε μὴ βαττολογήσητε, καθὼς οἱ ἐθνικοί· διότι οὗτοι νομίζουσιν, ὅτι διὰ τῆς πολυλογίας των θέλουσιν εἰσακουσθῆ».

## 22. Συνέχεια περὶ νηστείας. Ὁ ἀληθὴς πλοῦτος, ἢ πρόνοια τοῦ Θεοῦ.

«Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε, καθὼς οἱ ὑποκριταί, σκυθρωποί, οἱ ὁποῖοι ἀφανίζουσι τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσιν εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι νηστεύουσιν· οἱ τοιοῦτοι

οὐδεμίαν λαμβάνουσιν ἀνταμοιβήν· σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαι τὴν κεφαλὴν σου, καὶ νύψαι τὸ πρόσωπόν σου, ἵνα μὴ φανῆς εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι νηστεύεις, ἀλλ' εἰς τὸν πατέρα σου εἰς τὸ κρυπτόν· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων εἰς τὸ κρυπτόν, θέλει σὲ ἀνταμείψαι εἰς τὸ φανερόν».

«Μὴ θησαυρίζετε θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σῆς καὶ βρῶσις (σάρακας καὶ σῆψις) ἀφανίζει, ὅπου κλέπται τρυπῶσι τοὺς τοίχους καὶ κλέπτουσι. Διότι ὅπου εἶνε ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ θὰ ᾔηε καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. Οὐδεὶς δύναται νὰ ὑπηρετῇ δύο κυρίους· διότι ἢ τὸν ἓνα θὰ μισήσῃ, καὶ τὸν ἄλλον θ' ἀγαπήσῃ· ἢ θὰ προσκολληθῇ εἰς τὸν ἓνα, καὶ τὸν ἄλλον θὰ καταφρονήσῃ· δὲν δύνασθε νὰ δουλεύητε τὸν Θεὸν καὶ τὸν μαμμωνᾶν».

«Μὴ φροντίζετε εἰς τὸν βίον σας, τί νὰ φάγητε καὶ τί νὰ πίνητε· μήτε περὶ τοῦ σώματός σας, μὲ τί νὰ τὸ ἐνδύσητε· δὲν εἶνε ἡ ψυχὴ πολυτιμωτέρα ἀπὸ τὴν τροφήν, καὶ τὸ σῶμα ἀπὸ τὸ ἐνδύμα; Παρατηρήσατε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· οὔτε σπεύρουσιν, οὔτε θερίζουσιν, οὔτε συναθροίζουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατήρ ἡμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά. Δὲν ἔχετε σεῖς πλείονα τούτων ἀξίαν; Τίς ἐξ ὑμῶν δύναται, ὅσον καὶ ἂν φροντίσῃ, νὰ προσθέσῃ εἰς τὸ σῶμά του ἓνα πῆχυν; Καὶ περὶ ἐνδύματος διατί φροντίζετε; Παρατηρήσατε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνουσι· δὲν ἐργάζονται, οὐδὲ νήθουσι, καὶ ὅμως οὐδὲ ὁ Σολομῶν ἐν πάσῃ αὐτοῦ τῇ δόξῃ δὲν ἔχει ἐνδυθῆ καθὼς ἐν τούτων. Ζητεῖτε κατὰ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ πάντα ταῦτα θὰ προστεθῶσιν εἰς ὑμᾶς. Μὴ ἀνησυχῆτε λοιπὸν φροντίζοντες περὶ τῆς αὔριον, διότι ἡ αὔριον θὰ φροντίσῃ περὶ ἑαυτῆς. Εἰς ἐκάστην ἡμέραν εἶνε ἀρκετὴ ἡ κακία αὐτῆς».

23. Συνέχεια καὶ τέλος. Τὰ καθήκοντα πρὸς τὸν πλησίον. Ὁ θεῖος λόγος.

«Μὴ κατακρίνετε τοὺς ἄλλους, ἵνα μὴ καὶ σεῖς κατακριθῆτε. Διότι θὰ σὰς μετρήσωσι μὲ τὸ αὐτὸ μέτρον, μὲ τὸ ὁποῖον καὶ σεῖς θέλετε μετρήσει. Διατί δὲ βλέπεις τὸ ἄχυρον εἰς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ἀδελφοῦ σου, τὴν δὲ δοκὸν τὴν οὖσαν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν σου δὲν βλέπεις; Πῶς δύνασαι νὰ εἶπῃς εἰς τὸν ἀδελφόν σου, ἄφες νὰ ἐκβάλω τὸ ἄχυρον ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, ἐνῶ ἡ δοκὸς εἶνε εἰς τὸν ὀφθαλμὸν σου; Ὑποκριτά, ἐκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου, καὶ τότε νὰ ἴδῃς πῶς νὰ ἐκβάλῃς τὸ ἄχυρον ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Πάντα ὅσα θέλετε, ἵνα πράττωσιν εἰς ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι, πράττετε καὶ σεῖς εἰς αὐτούς· οὗτος εἶνε ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται».

«Τὸ δένδρον γνωρίζεται ἐκ τῶν καρπῶν αὐτοῦ καὶ οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῶν ἔργων τῶν. Δὲν θὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι, οἵτινες λέγουσι Κύριε, Κύριε, ἀλλ' ἐκεῖνοι, οἵτινες πράττουσι τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Πᾶς ὅστις ἀκούει τοὺς λόγους μου καὶ ποῶνται αὐτούς, εἶνε ὅμοιος πρὸς ἄνθρωπον φρόνιμον, ὅστις ἐκτίσῃ τὴν οἰκίαν του ἐπὶ τῆς πέτρας· καὶ κατέβῃ ἡ βροχή, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ ὥρμησαν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκείνην, καὶ δὲν ἔπεσε, διότι εἶχε θεμελιωθῆ ἐπάνω εἰς τὴν πέτραν. Καὶ πᾶς ὅστις ἀκούει τοὺς λόγους τούτους καὶ δὲν πράττει αὐτούς, θὰ ἦνε ὅμοιος πρὸς ἄνθρωπον μωρόν, ὅστις ἐκτίσῃ τὴν οἰκίαν του ἐπάνω εἰς τὴν ἄμμον· καὶ κατέβῃ ἡ βροχή, καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προζέβαλον τὴν οἰκίαν ἐκείνην καὶ ἔπεσε μετὰ κρότου».

Ἡ ὁμιλία αὕτη εἶνε ἀξιοθαύμαστος καὶ ὑπεράνθρωπος. Στηρίζεται

ἐπὶ τῶν καθαρωτάτων καὶ τιμιωτάτων ἀρετῶν, καὶ μάλιστα τῆς ἀγάπης, ταπεινοφροσύνης, τῆς αὐταπαρνήσεως· πρέπει αὕτη νὰ ἦνε ὁ τύπος καὶ ὁ ὑπογραμμὸς εἰς τὸν βίον τοῦ χριστιανοῦ, εἰάν οὗτος θέλει νὰ σωθῆ.

« Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ἐγένετο ἀνὴρ προφήτης, δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ. » (Λουκ. κδ', 19).

« Ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ· οὐδεὶς ἔρχεται εἰς τὸν πατέρα, εἰμὴ δι' ἐμοῦ. » (Ἰωάν. ιδ', 6).

#### 24. Περὶ τῶν παραβολῶν.

Ὁ Ἰησοῦς τὰς μεγάλας ἀληθείας τῆς θείας αὐτοῦ διδασκαλίας ἐκτίθησι κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ ὑπὸ τὸν τύπον παραβολῶν ἀπλῶν καὶ οἰκείων, ἵνα πάντες, καὶ οἱ ἀπλούστεροι, ἐννοῶσιν αὐτάς. Οὕτω, ἵνα ἐκφράσῃ τὴν δύναμιν καὶ ἀξίαν τοῦ θείου λόγου, παραβάλλει αὐτὸν πρὸς τὸν σῖτον, ὅστις θνήσκει ἢ κερποφορεῖ, κατὰ τὴν γῆν, εἰς τὴν ὁποίαν σπειρόμενος πίπτει, ἤτοι εἰς τὰς καρδίας τὰς καλῶς ἢ κακῶς διατεθειμένας. Ἴνα πάλιν διδάξῃ ἡμᾶς νὰ θεωρῶμεν πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἀδελφούς καὶ εὐεργετῶμεν αὐτοὺς ἀδιακρίτως, μεταχειρίζεται τὴν συγκινητικὴν τοῦ Σαμαρείτου παραβολὴν καὶ τοῦ ὁδοιπόρου, ὅστις περιέπεσεν εἰς ληστὰς καὶ θανασίμως ὑπ' αὐτῶν ἐπληγώθη. Διὰ τῆς παραβολῆς τοῦ Φαρισαίου καὶ τοῦ Τελώνου διδάσκει ὁ Χριστός, ὅτι ἡ προσευχὴ πρέπει νὰ γίνηται μετὰ ταπεινοφροσύνης, ἵνα εἰσακούηται αὐτῆς ὁ Θεός. Διὰ τῶν ἐργατῶν τῆς ἀμπέλου καὶ τῆς ἐορτῆς τοῦ γάμου εἰδοποιεῖ ἡμᾶς, ὅτι ὀφείλομεν νὰ μὴ ἀναβάλλωμεν, μήτε ν' ἀδιαφορῶμεν περὶ τῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ, ὅστις μᾶς ἀναμένει καὶ δέχεται ἡμᾶς διὰ πατρικῆς ἀγαθότητος. Τέλος διὰ τῆς παραβολῆς τῶν ταλάντων βλέπομεν ὁποίαν χρῆσιν πρέπει νὰ κάμνωμεν τῶν προτερημάτων, τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς ἡμᾶς παρὰ τοῦ Θεοῦ. Τινὰς τούτων τῶν παραβολῶν ἐκτιθέμεθα ἐνταῦθα.

25. Παραβολὴ τοῦ σπορέως. (Ματθ. ιγ' 3 — 23).  
(Μάρκ. δ', 4 — 21). Λουκ. ιγ', 5 — 15).

Παραβολὴ Α'.

« Ἐξῆλλθέ ποτε γεωργός τις εἰς τὸν ἀγρὸν, ἵνα σπείρῃ τὸν σπῆρον αὐτοῦ. Καὶ συνέβη, ἐνῶ ἔσπειρε, μέρος μὲν αὐτοῦ νὰ πέσῃ εἰς τὴν ὁδόν, καὶ ἤλθον τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέφαγον αὐτόν· ἄλλο δὲ μέρος νὰ πέσῃ εἰς χῶραν πετρώδη, ἣτις δὲν εἶχε πολλὴν γῆν· καὶ ἐφύτρωσε μὲν εὐθύς, διότι δὲν εἶχε βάθος ἡ γῆ, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου ἐκάνη, καὶ ἐπειδὴ δὲν εἶχε ρίζας, ἐξηράνθη. Καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας· καὶ ἀνέβησαν αὐτὰ ἀκάνθαι καὶ ἐπνίξαν αὐτόν καὶ δὲν ἔδωκεν καρπὸν. Καὶ ἄλλο τέλος ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν· καὶ ἔδιδε καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξάνοντα, καὶ ἔφερεν ἕν τριάκοντα, καὶ ἕν ἐξήκοντα, καὶ ἕν ἑκατόν.»

Ὁ σπῆρος, κατα τὴν ἐξήγησιν τοῦ Σωτῆρος, ἦν ἔδωκεν εἰς τοὺς μαθητάς του, εἶνε ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἡ δὲ ὁδός, ὅπου ὁ σπῆρος ἔπεσεν, εἶνε οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ μὴ ἐννοοῦντες αὐτόν· ἔπειτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ ἀρπάζει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν· ὁ σπῆρος δέ, ὁ σπειρόμενος ἐπὶ τῶν πετρῶν, εἶνε ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι, ἀφοῦ ἀκούσωσι τὸν λόγον, εὐθύς μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν, ἀλλὰ δὲν ριζοῦται ἐντὸς αὐτῶν, ἀλλὰ μένει προσκαίρως· ὅταν δὲ ἔλθῃ θλίψις ἢ διωγμός, εὐθύς σκανδαλίζονται. Ὁ δὲ σπῆρος, ὁ πίπτων εἰς τὰς ἀκάνθας, εἶνε οἱ ἀκούοντες μὲν τὸν λόγον, ἀλλ' αὐτὰ μέρη μὲν τοῦ κόσμου, καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλοῦτου καὶ αὐτὰ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι, εἰσερχόμεναι εἰς τὴν καρδίαν των, πνίγουσι τὸν λόγον καὶ γίνεται ἄκαρπος· ὁ σπῆρος δὲ τέλος, ὁ ὅποιος πίπτει εἰς γῆν ἀγαθὴν, εἶνε ἐκεῖνοι, οἵτινες ἀ-

κούουσι τὸν λόγον καὶ παραδέχονται καὶ καρποφοροῦσιν, ἐν τριάκοντα, καὶ ἐν ἐξήκοντα, καὶ ἐν ἑκατόν.

Ἴνα ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καρποφορήσῃ ἐν ἡμῖν, πρέπει πρῶτον νὰ παρασκευάσωμεν τὰς καρδίας ἡμῶν καὶ καταστήσωμεν δεκτικὰς τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου. Πρέπει λοιπὸν οὐ μόνον ν' ἀκούωμεν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐννοῶμεν αὐτὸν καὶ νὰ δεχώμεθα αὐτὸν μετὰ πίστεως καὶ φυλάττωμεν αὐτόν.

26. Ὁ οἰκοδεσπότης καὶ οἱ εἰς διαφόρους  
ῥας τῆς ἡμέρας μισθωθέντες ἐργάται.  
(Ματθ. κ', 1—16).

#### Παραβολὴ Β'.

«Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶνε ὁμοία πρὸς οἰκοδεσπότην, ὅστις ἐξῆλθεν τὸ πρωτὶ, ἵνα μισθώσῃ ἐργάτας διὰ τὴν ἄμπελὸν του. Συμφωνήσας δὲ μετ' αὐτῶν νὰ δώσῃ αὐτοῖς ἐν δηνάριον καθ' ἑκάστην, ἔστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἄμπελὸν του. Ἐξελθὼν δὲ καὶ περὶ τὴν τρίτην ῥαν, εἶδεν ἄλλους ἐργάτας καθημένους ἀργοὺς εἰς τὴν ἀγοράν· καὶ εἰς ἐκεῖνους εἶπεν· ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἄμπελῶνα, καὶ ὅ,τι εἶνε δίκαιον θὰ δώσω εἰς σᾶς. Οὗτοι δὲ ἀπῆλθον· ἐξελθὼν πάλιν περὶ ἕκτην καὶ ἐνάτην ῥαν, ἔπραξεν ὡσαύτως, ἐξελθὼν δὲ καὶ περὶ τὴν ἐνδεκάτην ῥαν, εὔρεν ἄλλους ἰσταμένους ἀργοὺς, καὶ λέγει εἰς αὐτούς. Διὰ τί ἐμείνατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; λέγουσιν εἰς αὐτόν, διότι οὐδεὶς ἐμίσθωσεν ἡμᾶς· λέγει εἰς αὐτούς, ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἄμπελῶνα καὶ ὅ,τι εἶνε δίκαιον, θέλετε τὸ λάβει. Ἄμα δὲ ἦλθεν ἡ ἑσπέρα, λέγει ὁ κύριος τοῦ ἄμπελῶνος εἰς τὸν ἐπιστάτην αὐτοῦ, κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ πλήρωσον εἰς αὐτούς τὸν μισθὸν τῶν, ἀρχίσας ἀπὸ τοὺς τελευταίους ἕως εἰς τοὺς πρώτους. Ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἐνδεκάτην ῥαν μισθωθέντες, ἔλαβον ἀνὰ ἓν δηνάριον· ἐλ-

θόντες δὲ καὶ οἱ πρῶτοι, ἐνόμισαν, ὅτι θὰ λάβωσι περισσότερα· καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοὶ ἐν δηνάριον, λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότη, λέγοντες, ὅτι οὗτοι οἱ ἔσχατοι εἰργάσθησαν μίαν μόνην ὥραν, καὶ ὅμως ἔδωκες εἰς αὐτοὺς ἴσον μὲ ἡμᾶς μισθόν, οἱ ὅποιοι ἐβαστάσαμεν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. Αὐτὸς δὲ ἀπακριθεὶς εἶπεν εἰς ἓνα τούτων· « φίλε, δὲν σὲ ἠδίκησα διόλου· δὲν συνεφωνήσαμεν ἐν δηνάριον; λάβε αὐτὸ καὶ ὕπαγε. Θέλω δὲ εἰς τούτον τὸν τελευταῖον ἐλθόντα νὰ δώσω τὸν αὐτὸν μισθὸν μὲ σέ· ἢ δὲν μοι εἶνε συγκεχωρημένον νὰ πράξω ὅ,τι θέλω τὰ χρήματά μου; ἢ ὁ ὀφθαλμὸς σου εἶνε πονηρός, διότι ἐγὼ εἰμι ἀγαθός; οὕτως θὰ ἦνε οἱ ἔσχατοι πρῶτοι, καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι· διότι πολλοὶ εἶνε κλητοί, ὀλίγοι δὲ οἱ ἐκλεκτοί ».

27. Τὸ ἀπολεσθὲν πρόβατον  
καὶ ἡ ἀπολεσθεῖσα δραχμὴ. (Λουκ. ιε', 1—12).

Παραβολὴ Γ'.

Ἦρχοντο δὲ πρὸς αὐτὸν πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ ἤκουον τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἐγόγγυζον οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς, λέγοντες, ὅτι οὗτος δέχεται ἁμαρτωλοὺς, καὶ συντρώγει μετ' αὐτῶν. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην. « Τίς ἄνθρωπος ἔχων ἑκατὸν πρόβατα, καὶ ἀπολέσας ἐν ἐξ αὐτῶν, δὲν ἀφίνει τὰ ἐνενήκοντα ἐννέα εἰς τὴν ἔρημον καὶ ἔρχεται εἰς ἀναζήτησιν τοῦ χαθέντος, ἕως οὗ τὸ εὔρη; καὶ ἀφοῦ τὸ εὔρη, τὸ ἐπιθέτει ἐπὶ τῶν ὤμων του μὲ χαράν, καί, ἀφοῦ ἔλθῃ εἰς τὸν οἶκόν του, συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ γείτονας, λέγων εἰς αὐτούς· συγχαρήτε μοι, διότι εὔρον τὸ ἀπολεσθὲν πρόβατόν μου· λέγω εἰς ὑμᾶς, ὅτι πλείων χαρὰ θὰ ἦνε εἰς τὸν οὐρανὸν δι' ἓνα ἁμαρτωλὸν μετανοοῦντα, ἢ δι' ἐν-

μετάνοιας».

«Ἡ τίς γυνὴ ἔχουσα δέκα δραχμάς, ἐὰν χάσῃ δραχμὴν μίαν, δὲν ἀνάπτει λύχνον, καὶ σαρόνει τὴν οἰκίαν, καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς, ἕως ὅτου τὴν εὑρῇ; καὶ εὑροῦσα συναθροίζει τὰς φίλας τῆς καὶ γείτονας, λέγουσα, συγχάρητέ μοι, διότι εὑρον τὴν δραχμὴν, τὴν ὁποίαν ἔχασα· λέγω ὑμῖν, ὅτι γίνεται χαρὰ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν μετάνοιαν ἐνὸς ἁμαρτωλοῦ.»

28. Οἱ γάμοι τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως.

(Ματθ κβ', 1 — 14).

Παραβολὴ Δ'.

«Τὸ βασίλειον τῶν οὐρανῶν εἶνε ὅμοιον πρὸς βασιλέα, ὅστις ἐτέλεσε τοὺς γάμους τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. Ἐπεμψεν οὗτος τοὺς ὑπηρέτας του νὰ καλέσωσι τοὺς προσκεκλημένους εἰς τοὺς γάμους· ἀλλ' οὗτοι δὲν ἤθελον νὰ ἔλθωσιν. Πάλιν ἔπεμψεν ἄλλους δούλους, διατάξας νὰ εἴπωσιν εἰς αὐτούς, ὅτι τὸ ἄριστον εἶνε ἕτοιμον, οἱ ταῦροι καὶ τὰ σιτευτὰ ἔχουσι θυσιασθῆ, καὶ πάντα εἶνε ἕτοιμα· ἔλθετε εἰς τοὺς γάμους. Αὐτοὶ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἀγρὸν του, ὁ δὲ εἰς τὸ ἐμπόριόν του· οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματά του ἐφόνευσε τοὺς φονεῖς ἐκείνους, καὶ ἔκαυσε τὴν πόλιν αὐτῶν. Τότε λέγει εἰς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ὁ μὲν γάμος εἶνε ἕτοιμος, οἱ δὲ προσκεκλημένοι δὲν ἦσαν ἄξιοι. Πηγαίνατε λοιπὸν εἰς τὰς ὁδοὺς, καὶ ὅσους εὑρητε, καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. Καὶ ἐξελθόντες οἱ δούλοι ἐκείνοι εἰς τὰς ὁδοὺς, συνήθροισαν πάντας, ὅσους εὑρον, καὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς· καὶ ἐγένευσεν ἡ αἴθουσα τοῦ γάμου ἀπὸ συν-

δαιτυμόνας. Ἐλθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς, ἵνα ἴδῃ τοὺς καθημέ-  
νους εἰς τὴν τράπεζαν, εἶδεν ἐκεῖ ἄνθρωπον μὴ ἐνδεδυμένον  
ἐνδυμα γάμου, καὶ λέγει εἰς αὐτόν, πῶς εἰσῆλθες ἐδῶ,  
χωρὶς νὰ ἔχῃς ἐνδυμα γάμου; Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἔ-  
μεινεν ἀναπολόγητος. Τότε εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰς τοὺς ὑπη-  
ρέτας του· δέσατε αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας,  
καὶ ρίψατε αὐτόν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ θὰ ᾔηε  
ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων· διότι πολλοὶ εἶνε  
οἱ κλητοί, ἀλλ' ὀλίγοι οἱ ἐκλεκτοί».

29. Ὁ θησαυρός. (Μαθθ. ιγ', 44 — 46)

Παραβολὴ Ε'.

«Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶνε ὁμοία πρὸς κεκρυμμένον  
εἰς τὸν ἀγρὸν θησαυρόν, τὸν ὁποῖον εὐρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψε,  
καὶ ἀπὸ τὴν χαρὰν αὐτοῦ ὑπάγει, καὶ πάντα, ὅσα ἔχει,  
πωλεῖ, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν».

30. Ὁ μαργαρίτης.

Παραβολὴ Σ'.

«Πάλιν ὁμοία εἶνε ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν πρὸς ἔμπο-  
ρον ζητοῦντα καλοὺς μαργαρίτας· ὅστις εὐρὼν πολύτιμον  
μαργαρίτην, ἀπῆλθε καὶ ἐπώλησε πάντα, ὅσα εἶχε, καὶ  
ἠγόρασεν αὐτόν».

31. Ὁ Φαρισαῖος καὶ ὁ Τελῶνης.

(Λουκ. ιη'. 9 — 14).

Παραβολὴ Ζ'.

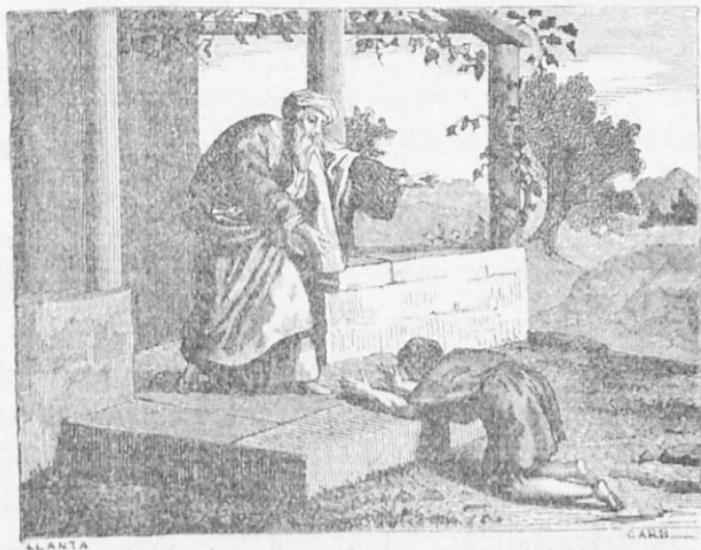
ἽΟ Ἰσοῦς εἶπε τὴν παραβολὴν ταύτην πρὸς τινὰς ἀν-  
θρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐπίστευον ἑαυτοὺς, ὅτι εἶνε δίκαιοι, καὶ  
κατεφρόνουν τοὺς ἄλλους. «Δύο ἄνθρωποι ἀνέβησαν εἰς τὸν  
ναόν, ὁ εἷς φαρισαῖος, καὶ ὁ ἄλλος τελῶνης. Ὁ φαρισαῖος  
σταθεῖς, προσήχετο καθ' ἑαυτὸν τοιοῦτοτρόπως. «Θεέ μου,  
πὲ εὐχαριστῶ, διότι δὲν εἶμαι, καθὼς οἱ λοιποὶ ἄνθρωποι,

ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ καθὼς οὗτος ὁ τελώνης. Νηστεύω δις τῆς ἐβδομάδος καὶ δίδω τὸ δέκατον πάντων τῶν εἰσροημάτων μου». Καὶ ὁ τελώνης ἰστάμενος μακρὰν, οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμούς του ἤθελε νὰ ὑψώσῃ εἰς τὸν οὐρανόν· ἀλλ' ἔτυπτε τὸ στήθος του καὶ ἔλεγεν, «Θεέ μου, ἰλάσθητι μου τῷ ἁμαρτωλῷ». Λέγω εἰς ὑμᾶς, ὅτι κατέβη οὗτος δεικναιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἢ ἐκεῖνος. Διότι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν θέλει ταπεινωθῆ· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν θέλει ὑψωθῆ».

32. Ὁ ἄσωτος υἱός. ( Λουκ. ιε', 11 — 32 ).

Παραβολὴ Η'.

« Ἄνθρωπός τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ ὁ νεώτερος αὐτῶν εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του, πάτερ μου, δός μοι τὸ ἀνῆκον



Ὁ ἄσωτος υἱός.

μέρος τῆς περιουσίας μου· καὶ διεμοίρασεν εἰς αὐτοὺς τὴν περιουσίαν του· καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας συναθροίσας ὄλα ὁ νεώτερος υἱός, ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρυνήν, καὶ

ἐκεῖ διεσχόρπισε τὴν περιουσίαν του, ζῶν ἀσώτως. Ὅτε δὲ ἐδαπάνησεν οὗτος πάντα, συνέβη πείνα μεγάλη κατ' ἐκείνην τὴν χώραν, καὶ αὐτὸς ἤρχισε νὰ στερεῆται. Καὶ πορευθεὶς προσεκολλήθη εἰς ἓνα τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμπεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ νὰ βόσκη χοίρους. Καὶ ἐπεθύμει νὰ γεμίσῃ τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τὰ ξυλοκέρατα, τὰ ὅποια ἔτρωγον οἱ χοῖροι· καὶ οὐδεὶς ἔδιδεν εἰς αὐτόν. Ἐλθὼν δὲ εἰς τὸν ἑαυτὸν του, εἶπε, πόσοι μισθωτοὶ τοῦ πατρός μου ἔχουσιν ἄφθονον ἄρτον, ἐγὼ δὲ χάνομαι ἀπὸ τὴν πείναν; Θὰ σηκωθῶ καὶ θὰ ὑπάγω εἰς τὸν πατέρα μου, καὶ θὰ εἶπω εἰς αὐτόν· Πάτερ μου, ἡμάρτησα καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ υἱός σου· κάμε με ὡς ἓνα ἐκ τῶν μισθωτῶν σου. Καὶ ἐγεροθεὶς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα του. Ἐνῶ δὲ ἦτο αὐτὸς μακρὰν ἀκόμη, εἶδεν αὐτόν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, καὶ εὐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμῶν ἔπεσεν ἐπάνω εἰς τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Εἶπε δὲ εἰς αὐτόν ὁ υἱός, Πάτερ, ἤμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ δὲν εἶμαι πλέον ἄξιος νὰ ὀνομασθῶ υἱός σου. Εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ. Φέρετε τὴν ὠραιότεραν στολὴν καὶ ἐνδύσατε αὐτόν· βάλετε δακτυλίδιον εἰς τὸν δάκτυλον αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ ἀφοῦ φέρετε τὸν μὸσχον τὸν σιτευτόν, θυσιάσατε αὐτόν καὶ ἄς φάγωμεν μετ' εὐφροσύνης· διότι ὁ υἱός μου οὗτος ἦτο νεκρὸς καὶ ἀνέζησε· καὶ χαμένος ἦτο, καὶ εὗρέθη. Καὶ ἤρχισαν νὰ εὐφραίνωνται. Ἦτο δὲ ὁ υἱός αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος εἰς τὸν ἀγρόν· καὶ καθὼς ἐπλησίασεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἤκουσε ἄσματα καὶ χοροὺς. Ἐκάλεσε δὲ ἓνα τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἠρώτησεν αὐτόν περὶ τούτου· ἐκεῖνος δὲ εἶπεν· ὁ ἀδελφός σου ἐπανῆλθε, καὶ ὁ πατὴρ σου ἔσφαξε τὸν

μόσχον τὸν σιτευτόν, διότι ἀπέλαβεν αὐτὸν ὑγιή. Ὁργίσθη τότε ὁ πρεσβύτερος, καὶ δὲν ἤθελε νὰ εἰσέλθῃ. Ὁ δὲ πατὴρ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτὸν νὰ εἰσέλθῃ. Ἄλλ' ἐκείνος ἀπεκρίθη εἰς τὸν πατέρα του. Ἴδού, τοσαῦτα ἔτη σὲ δουλεύω, καὶ οὐδέποτε παρέβην καμμίαν ἐντολήν σου, καὶ εἰς ἐμὲ ποτὲ δὲν ἔδωκας ἔριφον, ἵνα διασκεδάσω μετὰ τῶν φίλων μου. Ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὅστις κατέφαγε τὴν περιουσίαν του μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας χάριν αὐτοῦ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. Ὁ δὲ εἶπεν εἰς αὐτόν, «τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶσαι, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ εἶνε ἰδικά σου. Ἐπρεπεν ὅμως καὶ νὰ χαρῶμεν, διότι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦτο, καὶ ἀνέζησε· καὶ χαμένος ἦτο καὶ εὐρέθη.»

### 33 Τὰ τάλαντα. (Ματθ. κε', 17 — 30).

Παραβολὴ Θ'.

« Ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶνε ὁμοία πρὸς ἄνθρωπον, ὅστις ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς δούλους του, καὶ παρέδωκεν εἰς αὐτοὺς τὰ ὑπάρχοντά του, καὶ εἰς μὲν τὸν ἕνα ἔδωκε πέντε τάλαντα, εἰς τὸν ἄλλον δύο, καὶ εἰς ἄλλον ἕν, εἰς ἕκαστον κατὰ τὰς δυνάμεις του, καὶ εὐθὺς ἀπῆλθεν. Πορευθεὶς δὲ ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα, εἰργάσθη μὲ αὐτά, καὶ ἐκέρδησε ἄλλα πέντε τάλαντα. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ λαβὼν τὰ δύο, ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο· ὁ δὲ λαβὼν τὸ ἕν, ὑπῆγε καὶ ἔκρυψεν εἰς τὴν γῆν τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου του. Μετὰ δὲ χρόνον πολύν, ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ ἐζήτησε λογαριασμὸν τῶν χρημάτων του· καὶ προσελθὼν ὁ λαβὼν τὰ πέντε τάλαντα, προσέφερεν ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, «Κύριε, πέντε τάλαντα μοὶ παρέδωκας· ἰδὲ ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα.» εἶπε δὲ ὁ Κύριος αὐτοῦ, «εὐγε, δούλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ, εἰς ὅλι-

γα εἶσαι πιστός, θά σοι ἐμπιστευθῶ πολλά, εἰσελθε εἰς τὴν  
 χραρὰν τοῦ κυρίου σου.» Ἐκεῖνος, ὅστις ἔλαβε τὰ δύο τά-  
 λαντα, προσῆλθεν ὡσαύτως καὶ εἶπε τοὺς αὐτοὺς λόγους καὶ  
 ἔλαβε τὴν αὐτὴν ἀπάντησιν. Ἄλλ' ἐκεῖνος, ὅστις εἶχε λάβει  
 τὸ ἐν τάλαντον, προσῆλθε καὶ εἶπε· «Κύριε, ἐγνώριζον, ὅτι  
 σὺ εἶσαι σκληρὸς ἄνθρωπος, διότι θερίζεις ὅπου δὲν ἔσπει-  
 ρας, καὶ συναθροίζεις, ὅπου δὲν ἐσκόρπισας· διὰ τοῦτο  
 ἐφοβήθην καὶ ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου εἰς τὴν  
 γῆν. Ἴδού, λάβε ὅ,τι εἶνε ἰδικόν σου». Ὁ κύριός του τῷ  
 ἀπεκρίθη· «δοῦλε κακὲ καὶ ὀκνηρέ, σὺ ἐγνώριζες, ὅτι θε-  
 ρίζω, ὅπου δὲν ἔσπειρα, καὶ συναθροίζω, ὅπου δὲν ἐσκόρ-  
 πισα· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ βάλῃς τὸ ἀργύριόν μου εἰς τοὺς  
 τραπεζίτας· καὶ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν μου θὰ τὸ ἐλάβῃς  
 μετὰ τὸν τόκον του. Ἀφαιρέσατε ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον  
 καὶ δότε αὐτὸ εἰς τὸν ἔχοντα τὰ δέκα. Διότι θὰ δώσωσιν  
 εἰς ἐκεῖνον, ὅστις ἔχει, καὶ θὰ ἔχῃ περισσύτερα· ἀλλ' ἀπ'  
 ἐκείνου, ὅστις δὲν ἔχει, θ' ἀφαιρέσωσι καὶ ὅ,τι δὲν ἔχει.  
 Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώ-  
 τερον. Ἐκεῖ θὰ ᾔνη ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων».

34. Ὁ ἀγαθὸς Σαμαρεῖτης. (Λουκ. ι', 25 — 37).

Παραβολὴ Γ'.

Νομικός τις, δοκιμάζων τὸν Ἰησοῦν, εἶπεν εἰς αὐτόν.  
 «Διδάσκαλε, τί πρέπει νὰ πράξω, ἵνα κληρονομήσω ζωὴν  
 αἰώνιον;» Ὁ δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· «Τί εἶνε γεγραμμένον ἐν  
 τῷ νόμῳ;» Ἀποκριθεὶς οὗτος εἶπεν· «Ἀγαπήσεις Κύριον  
 τὸν Θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς  
 ψυχῆς σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου, καὶ ἐξ ὅλης τῆς  
 διανοίας σου· καὶ τὸν πλησίον σου, ὡς σεαυτόν.» Εἶπε δὲ  
 εἰς αὐτόν· «Ὅρθῶς ἀπεκρίθης· τοῦτο πράττε καὶ θὰ ζήσης.»  
 Ὁ δὲ θέλων νὰ δικαιωθῇ, εἶπε, «καὶ τίς εἶνε ὁ πλησίον;»

Ὁ Ἰησοῦς εἶπεν. « Ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς τὴν Ἱεριχώ, καὶ ἔπεσεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ληστῶν. Οὗτοι ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγώσαντες ἀπῆλθον, ἀφήσαντες αὐτὸν ἡμιθανῆ. Ἱερεύς τις κατὰ συγκυρίαν κατέβαινεν εἰς τὴν ὁδὸν ἐκείνην, καὶ ἰδὼν αὐτόν, ἀντιπαρῆλθεν. Ὁμοίως δὲ καὶ Λευΐτης, ἐλθὼν καὶ ἰδὼν, ἀντιπαρῆλθεν. Ἀλλὰ Σαμαρεΐτης τις, ὅστις ἐταξείδευεν, ἐλθὼν ἐκεῖ, καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐσπλαγχνίσθη. Ἐπλησίασε λοιπὸν εἰς αὐτόν καὶ ἔδῃσε τὰ τραύματά του, χύνων ἐπ' αὐτῶν ἔλαιον καὶ οἶνον· ἀφοῦ δὲ τὸν ἀνεβίβασεν εἰς τὸ κτῆνος, ὠδήγησεν αὐτόν εἰς τὸ πανδοχεῖον καὶ ἐφρόντισε περὶ αὐτοῦ. Τὴν ἐπαύριον ἀναχωρῶν, ἐξήγαγε δύο δηνάρια, τὰ ἔδωκεν εἰς τὸν πανδοχέα καὶ τῷ εἶπεν. Φρόντισον περὶ αὐτοῦ, καὶ ἂν ἐξοδεύσης τι περισσότερον, ἐγὼ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν μου θὰ σοὶ τὸ ἀποδώσω. Τίς ἐκ τῶν τριῶν σοὶ φαίνεται, ὅτι ἔχει γείνει πλησίον τοῦ πεσόντος εἰς τοὺς ληστές; » Ὁ δὲ εἶπεν, « ὁ εὐσπλαγχνισθεὶς αὐτόν ». Εἶπε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς, « πορεύου, καὶ σὺ πρᾶττε ὁμοίως ».

35. Αἱ δέκα παρθένοι. (Ματθ. κς', 1 — 13).

Παραβολὴ ΙΑ'.

« Εἰς τὴν ἐπάνοδον τοῦ Κυρίου, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θὰ ἦνε ὁμοία πρὸς δέκα παρθένας, αἵτινες, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου. Πέντε ἐξ αὐτῶν ἦσαν φρόνιμοι, καὶ πέντε μωραὶ. Αἱ μωραὶ λαβοῦσαι μεθ' ἑαυτῶν τὰς λαμπάδας των, δὲν ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν καὶ ἔλαιον. Ἀλλ' αἱ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον εἰς τὰ ἀγγεῖά των μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ νυμφίος ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ, ἐνύσταξαν ὅλαι καὶ ἐκοιμῶντο. Τὸ μεσονύκτιον ἠκούσθη κραυγὴ, ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται· ἐξέλθετε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. Τότε ἠγέρθησαν ὅλαι αἱ

παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἠτοίμασαν τὰς λαμπάδας τῶν. Αἱ μωραὶ εἶπον εἰς τὰς φρόνιμους· «δοῦτε εἰς ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν, διότι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται». Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι, λέγουσαι· «Δὲν δυνάμεθα νὰ σὰς δώσωμεν ἐκ φόβου, μὴ δὲν ἀρκέσῃ εἰς ἡμᾶς καὶ σὰς. Ὑπάγετε καλλίτερον εἰς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε δι' ἑαυτάς». Ἐνῶ δὲ ἀπήρχοντο ν' ἀγοράσωσιν, ἦλθεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἔτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. Ὑστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι, καὶ λέγουσι, «Κύριε, Κύριε, ἄνοιξον εἰς ἡμᾶς». Ἄλλ' ἐκεῖνος ἀπεκρίθη. «Ἀληθῶς δὲν σὰς γνωρίζω». Ἀγρυπνεῖτε λοιπόν, διότι δὲν γνωρίζετε οὔτε τὴν ἡμέραν, οὔτε τὴν ὥραν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται».

### 36. Θεύματα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Ματθ. ια', 2 — 5).

Ὁ Ἰωάννης μαθὼν ἐν τῇ φυλακῇ, ὅπου εἶχε ρίψει αὐτὸν ὁ Ἡρώδης, τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, ἐπεμφεν δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν. «Σὺ εἶσαι ὁ ἐρχόμενος, ἢ πρέπει νὰ περιμένωμεν ἄλλον;» Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς, εἶπεν εἰς αὐτούς. «Πορευθέντες ἀπαγγεῖλατε εἰς τὸν Ἰωάννην ὅσα ἀκούετε καὶ βλέπετε· τυφλοὶ ἀναβλέπουσι, καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι· λεπροὶ καθάριζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσι· νεκροὶ ἐγείρονται, καὶ τὸ εὐαγγέλιον κηρύττεται εἰς τοὺς πτωχοὺς».

Ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐτέλεσεν ἀληθῶς πάντα ταῦτα τὰ θαύματα, δι' ὧν ἀπέδειξεν, ὅτι αὐτὸς ἦτο ὁ ἐπηγγελμένος Μεσσίας. Ἐκινεῖτο δὲ εἰς ἐπιτέλεσιν τούτων ὑπὸ εὐσπλαγχνίας καὶ φιλοστόργου ἀγάπης πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Οὕτω ἐθεράπευσε γυναῖκα ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα πάσχουσαν ὑπὸ

ρύσιν αἵματος, (Λουκ. η', 42—49)· τὸν υἱὸν τοῦ ἑκατοντάρχου ἐν Καπερναοῦμ, τὴν πενθερὰν τοῦ Πέτρου, πολλοὺς δαιμονιζομένους, τὸν παραλυτικόν, τὸν ἀπὸ τριάκοντα ὀκτὼ ἐτῶν ἀσθενοῦντα, πολλοὺς λεπροὺς καὶ τυφλοὺς, ὧν εἷς ἦτο τυφλὸς ἐκ γενετῆς, τὴν κόρην τῆς Χαναναίας, τὸν δούλον τοῦ ἑκατοντάρχου καὶ λοιποὺς. Ἐπανάφερον εἰς τὴν ζωνὴν τὴν κόρην τοῦ ἀρχισυναγώγου, τὸν υἱὸν τῆς χήρας ἐν Ναὶν, καὶ τὸν Λάζαρον, τὸν ἀδελφὸν τῆς Μάρθας καὶ Μαρίας.

Ἐξιστορήσαντες ἐν § 18 τὸ θαῦμα τοῦ παραλυτικοῦ καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ διηγηθῶμεν ἅπαντα τὰ θαύματα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρει τὸ Εὐαγγέλιον, θὰ ἐκλέξωμεν δύο ἐκ τῶν πολλῶν, τὴν θεραπείαν τοῦ δούλου τοῦ ἑκατοντάρχου καὶ τὴν ἀνάστασιν τοῦ Λαζάρου.

37. Ὁ ὑπηρέτης τοῦ ἑκατοντάρχου θεραπεύεται ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ. (Ματθ. η', 5—13).

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς εἰσῆρχετο εἰς τὴν Καπερναοῦμ, ἑκατόνταρχός τις ἔρχεται πρὸς αὐτὸν καὶ παρακαλῶν τῷ ἔλεγει· «Κύριε, ὁ ὑπηρέτης μου κεῖται εἰς τὴν οἰκίαν μου παραλυτικός, καὶ δεινῶς βασανίζεται». Καὶ λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, «ἐγὼ θὰ ἔλθω καὶ θὰ ἰατρεύσω αὐτόν». — «Κύριε, ἀπεκρίθη ὁ ἑκατόνταρχος, οὐκ εἰμι ἄξιος, ἵνα εἰσέλθης ὑπὸ τὴν στέγην μου· ἀλλὰ μόνον εἰπέ λόγον, καὶ θὰ ἰατρευθῇ ὁ ὑπηρέτης μου. Διότι καὶ ἐγὼ, ἂν καὶ εἶμαι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν ἄλλων, ἔχω ὅμως καὶ ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου στρατιώτας· καὶ λέγω εἰς τοῦτον, ὕπαγε, καὶ ὑπάγει· καὶ εἰς ἄλλον, ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ εἰς τὸν δούλόν μου· πράξον τοῦτο, καὶ τὸ πράττει». Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους ἐθαύμασε, καὶ εἶπεν εἰς τοὺς ἀκολουθοῦντας. «Ἀληθῶς, λέγω εἰς ὑμᾶς, ὅτι οὐδὲ εἰς τὸν Ἰσραὴλ

εὔρον τόσην πίστιν. Λέγω δὲ εἰς ὑμᾶς, ὅτι πολλοὶ θὰ ἐλθωσιν ἐξ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ θὰ παρακαθίσωσι μετὰ τοῦ Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας θὰ ριφθῶσιν εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον, ὅπου θὰ ἦνε ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων». Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸν ἐκατόνταρχον· «ὑπάγε, καὶ ἄς γείνη κατὰ τὴν πίστιν σου». Καὶ ἐθεραπεύθη ὁ ὑπηρέτης του ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας.

«Οἱ κύριοι, τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδότες, ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς». (Κολασ. δ', 1).

«Καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ, πιστεύοντες, λήψετε». (Ματθ. κx', 22).

### 38. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου. (Ἰωάν. ια', 1—14).

Ὁ Ἰησοῦς ἦτο πέραν τοῦ Ἰορδάνου, ὅτε ἔμαθεν ὅτι Λάζαρος, ὁ ἀδελφὸς τῆς Μαρίας καὶ Μάρθας, ἔκειτο ἀσθενὴς ἐν Βηθανίᾳ. Ἦσαν δὲ οὗτοι ἀγαπητοὶ εἰς τὸν Κύριον, ἡ δὲ Μαρία, ὡς θέλομεν ἰδεῖ, ἤλειψεν, ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰησοῦ, τοὺς πόδας του διὰ μύρου πολυτίμου καὶ ἐσπόγγισε διὰ τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς της. Ἀπέστειλαν λοιπὸν αἱ ἀδελφαὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν καὶ εἰδοποίησαν αὐτόν, ὅτι ὁ Λάζαρος ἀσθενεῖ. Ὁ Ἰησοῦς δὲ εἶπεν· «Ἡ ἀσθένεια αὕτη δὲν εἶνε πρὸς θάνατον, ἀλλὰ πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ δι' αὐτῆς». Μετὰ δύο ἡμέρας ὁ Ἰησοῦς λέγει πρὸς τοὺς μαθητάς του· «ἄς ὑπάγωμεν πάλιν εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν ἔχει κοιμηθῆ, ἀλλὰ θὰ ὑπάγω νὰ τὸν ἐξυπνήσω»· ἐπειδὴ δὲ οἱ μαθηταὶ δὲν ἐνόησαν, ὅτι ὁμιλεῖ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ Λαζάρου, ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτοὺς παρρησίᾳ· «Λάζαρος ἀπέθανεν»· «ἄς ὑπάγωμεν, εἶπε τότε ὁ Θωμᾶς εἰς τοὺς συμμαθητάς του, ν' ἀποθάνωμεν καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτοῦ».

Πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν ἔκειτο ἐν τῷ τάφῳ ὁ περιλημένος τῷ Κυρίῳ Λάζαρος· πολλοὶ δὲ εἶχον μεταβῆ εἰς Βηθανίαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ ἀπέχουσαν δέκα πέντε στάδια, ἵνα συλλυπηθῶσι τὴν Μάρθαν καὶ Μαρίαν. Ἡ Μάρθα μαθοῦσα, ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν. «Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐνταῦθα, δὲν δ' ἀπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μου.» Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπεν· «ὁ ἀδελφός σου θ' ἀναστηθῆ.» λέγει εἰς αὐτόν ἡ Μάρθα, «ἐξεύρω ὅτι θ' ἀναστηθῆ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν.» ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτήν· «ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, καὶ ἂν ἀποθάνῃ, θέλει ζῆσαι· καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ δὲν θά ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα· πιστεύεις τοῦτο;» λέγει εἰς αὐτόν ἡ Μάρθα· «ναί, Κύριε, ἐγὼ ἔχω πιστεῦσαι ὅτι σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὅστις ἦλθες εἰς τὸν κόσμον». Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ἡ Μάρθα καὶ εἶπεν εἰς τὴν ἀδελφὴν τῆς Μαρίαν· «ὁ διδάσκαλος εἶνε παρῶν καὶ σὲ καλεῖ.» ἐκείνη δέ, καθὼς ἤκουσε τοῦτο, ἔρχεται ταχέως πρὸς αὐτόν. Ἐλθοῦσα δὲ εἰς τὸν Ἰησοῦν, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ, καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν. «Κύριε, ἐὰν ἦσο ἐνταῦθα, δὲν θ' ἀπέθνησκεν ὁ ἀδελφός μου.» ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς μετ' αὐτῆς Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐταράχθη καὶ εἶπε· «ποῦ ἔχετε θάψει αὐτόν;» λέγουσιν εἰς αὐτόν· «ἔρχου καὶ ἴδε.» ἐδάκρυσεν ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Ἰουδαῖοι εἶπον· «ἴδε πόσον ἠγάπα αὐτόν.» Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· «Αὐτός, ὅστις ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃ ὥστε νὰ μὴ ἀποθάνῃ καὶ οὗτος;» Ὁ Ἰησοῦς ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον· ἦτο δὲ τοῦτο σπήλαιον καὶ λίθος ἔκειτο ἐπ' αὐτοῦ· λέγει ὁ Ἰησοῦς· «σηκώσατε τὸν λίθον.» λέγει εἰς αὐτόν ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀποθανόντος Μάρθα· «Κύριε, ὅζει πλέον, διότι εἶνε τεσσάρων ἡμερῶν νεκρός.» λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς,

«δὲν σοὶ εἶπον, ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, θὰ ἴδῃς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ;» Ὁ Ἰησοῦς ὕψωσε τότε τοὺς ὀφθαλμούς του ἄνω καὶ εἶπε· «Πάτερ, εὐχαριστῶ σοι, ὅτι ἤκουσάς μου· ἐγὼ δὲ ἐγνώριζον, ὅτι πάντοτε μοῦ ἀκούεις· ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περισσῶτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν, ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, μὲ μεγάλην φωνὴν ἐκραύγασε,



Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου.

«Λάζαρε, ἔλθε ἔξω»· καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἀποθανών, δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας διὰ ταινιῶν (κειριάς) καὶ τὸ πρόσωπόν του ἦτο δεδεμένον διὰ μανδιλίου (σουδάριον)· «Λύσατε αὐτόν, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀφήσατε αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ.» Πολλοὶ τότε ἐκ τῶν Ἰουδαίων, ὅσοι ἦλθον πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ εἶδον ὅσα ἐπραξεν ὁ Ἰησοῦς, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

Ἐν τοῖς οἴκοις, ἐν οἷς λάμπει ἡ εὐσεβεία, ἡ πίστις καὶ ἡ ἀγαθοεργία, ἐκεῖ εἶνε καὶ ὁ Θεός. Ἐἴνε τὰ μέλη τῶν οἴκων τούτων περιλημέια εἰς τὸν Κύριον. Τοιοῦτος οἶκος εὐσεβῆς καὶ πιστὸς εἰς τὸν Χριστόν ἦτο ὁ οἶκος τῆς Μάρθας καὶ Μαρίας καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν Λαζάρου. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου ἀφ' ἐνὸς δεικνύει τὴν θεότητα καὶ παντοδυναμίαν τοῦ Σωτῆρος, ἀφ' ἐτέρου τὴν μεγάλην αὐτοῦ εὐ-

σπλαγγίαν. «Εγώ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ· ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ·  
κὺν ἀποθάνη ζήσεται».

Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις  
ἡμῶν». (Ἐβρ. δ'. 15).

«Ἐρχεται ὥρα, ἐν ἣ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς  
φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἐκπορεύσονται, οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστα-  
σιν ζωῆς, οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως». (Ἰωάν.  
ε', 28—29).

«Ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ σου, ἄδη, τὸ νίκος; τῷ Θεῷ  
χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νίκος διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ».  
(Α'. Κορινθ. ιε'. 55—57).

### 39. Ἡ Σαμαρεῖτις. (Ἰωάν. δ, 1—42).

Ὅτε ὁ Ἰησοῦς ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν  
Γαλιλαίαν, ἔφθασαν εἰς τινὰ πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομέ-  
νην Σιχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου, ὅπου ἦτο ἡ πηγὴ τοῦ  
Ἰακώβ. Κεκοπιτικῶς δ' ὁ Ἰησοῦς ἐκ τῆς ὁδοιπορείας ἐκά-  
θητο τότε ἐπὶ τῆς πηγῆς. Οἱ μαθηταὶ δὲ εἶχον ὑπάγει  
εἰς τὴν πόλιν, ἵνα ἀγοράσωσι τροφάς, ὅτε ἦλθε γυνή τις  
ἐκ τῆς Σαμαρείας, ἵνα ἀντλήσῃ ὕδωρ. Τότε λέγει εἰς αὐ-  
τὴν ὁ Ἰησοῦς, «Δός μοι νὰ πῖω». Αὐτὴ ἀπεκρίθη. «Πῶς σύ,  
Ἰουδαῖος ὢν, ζητεῖς παρ' ἐμοῦ νὰ πῖης, ἥτις εἰμαι Σαμα-  
ρεῖτις;» (διότι οἱ Ἰουδαῖοι δὲν ἔχουσι σχέσεις μετὰ τῶν  
Σαμαρειτῶν). Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Ἐὰν ἐγνώριζες τὴν  
δωρεάν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκείνον, ὅστις σοὶ λέγει, δός μοι νὰ  
πῖω, τότε σὺ θὰ ἐζήτηις παρ' αὐτοῦ, καὶ θὰ σοὶ ἔδιδεν  
ὕδωρ ζωῆς». Λέγει εἰς αὐτὸν ἡ γυνή· «Κύριε, σὺ δὲν ἔχεις  
ἀντλήμα, καὶ τὸ φρέαρ εἶνε βαθύ· πόθεν λοιπὸν θὰ ἔχῃς  
αὐτὸ τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; Μήπως εἶσαι σὺ μείζων τοῦ πα-  
τρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὅστις ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς τὸ φρέαρ τοῦτο,  
καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, καὶ τὰ ποι-  
μιά του;» Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «Πᾶς ὅστις πίνει ἐκ τού-  
του τοῦ ὕδατος, θὰ διψήσῃ πάλιν· ὅστις ὁμῶς πῖη ἐκ τοῦ

ὕδατος, τὸ ὅποιον ἐγὼ θὰ τῷ δώσω, δὲν θὰ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα· ἀλλὰ θὰ γείνη ἐντὸς αὐτοῦ πηγὴ ὕδατος πηγάζοντος εἰς ζωὴν αἰώνιον». Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή, «Κύριε, δός μοι τὸ ὕδωρ τοῦτο, ἵνα μὴ διψῶ, μηδὲ ἔρχομαι ἐνταῦθα ν' ἀντλῶ». Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· «ὑπάγε, φωνήσον τὸν ἄνδρα σου, καὶ ἔλθε ἐνταῦθα». Ἀπεκρίθη ἡ γυνή καὶ εἶπεν, «δὲν ἔχω ἄνδρα». Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς· «καλῶς εἶπας, ὅτι δὲν ἔχεις ἄνδρα· διότι ἔλαβες πέντε ἄνδρας· καὶ τώρα τοῦτον, τὸν ὅποιον ἔχεις, δὲν εἶνε ἀνὴρ σου». Λέγει εἰς αὐτὸν ἡ γυνή, «Κύριε, βλέπω, ὅτι σὺ εἶσαι προφήτης· οἱ πατέρες ἡμῶν εἰς τοῦτο τὸ ὄρος προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε, ὅτι εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ εἶνε ὁ τόπος, ὅπου πρέπει νὰ προσκυνῶμεν». Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, «Γύναι, πιστευσόν μοι, ὅτι ἔρχεται ὥρα, ὅτε οὔτε εἰς τοῦτο τὸ ὄρος, οὔτε εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ θέλετε προσκυνῆσαι τὸν πατέρα· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ θὰ προσκυνήσωσι τὸν πατέρα ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. Πνεῦμα εἶνε ὁ Θεός, καὶ οἱ προσκυνοῦντες αὐτὸν πρέπει νὰ τὸν προσκυνῶσιν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ». Λέγει εἰς αὐτὸν ἡ γυνή· Ἐξεύρω, ὅτι ἔρχεται ὁ Μεσσίας (ὁ λεγόμενος Χριστός)· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, θ' ἀναγγείλῃ πάντα εἰς ἡμᾶς». Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, «ἐγὼ εἰμι, ὅστις λαλῶ μετὰ σοῦ». Τότε ἤλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἐθαύμασαν, ὅτι ἐλάλει μετὰ γυναικός, ἀλλ' οὐδεὶς ἠρώτησεν αὐτὸν περὶ τούτου. Ἄφηκε λοιπὸν τὴν ὑδρίαν τῆς ἡ γυνή, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ εἶπεν εἰς τοὺς κατοίκους· «ἔλθετε καὶ ἴδετε ἄνθρωπον, ὅστις μοι εἶπε πάντα ὅσα ἐποίησα· μήπως οὗτος εἶνε ὁ Χριστός;» Ἐξῆλθον λοιπὸν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔλεγον οἱ μαθηταὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν νὰ φάγῃ· αὐτὸς δὲ εἶπεν εἰς αὐτούς· «ἔχω τροφὴν νὰ φάγω,

τὴν ὁποῖαν σεῖς δὲν ἐξεύρετε. Ἡ τροφή μου εἶνε νὰ πράττω τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ νὰ φέρω τὸ ἔργον αὐτοῦ εἰς πέρας. Δὲν λέγετε σεῖς, ὅτι ὑπάρχουσι τέσσαρες μῆνες ἀκόμη μέχρι τοῦ θερισμοῦ; Ὑψώσατε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ παρατηρήσατε τὰς χώρας, ὅτι εἶνε λευκαὶ πρὸς θερισμόν ». Ὅτε οἱ Σαμαρεῖται ἤλθον πρὸς αὐτόν, τὸν παρεκάλεσαν νὰ μείνῃ εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας· καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἀκούσαντες τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ ἔλεγον εἰς τὴν γυναῖκα· δὲν πιστεύομεν, διότι σὺ εἶπας τοῦτο εἰς ἡμᾶς· ἡμεῖς ἔχομεν ἀκούσει αὐτόν, καὶ ἐμάθομεν, ὅτι οὗτος ἀληθῶς εἶνε ὁ σωτὴρ τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός.

Ὁ Χριστὸς ὕψωσε τὴν γυναῖκα εἰς τὴν πρέπουσαν περιωπὴν καὶ μετεχειρίσθη αὐτὴν εἰς τὸ ἱερόν ἔργον. Ἡ Μαρία καὶ ἡ Μάρθα καὶ αὐτὴ ἡ Σαμαρεῖτις ἐκρίθησαν ἀξίαι τοῦ θείου κηρύγματος. Ὑδὼρ ζῶν ἐζήτησεν ἡ Σαμαρεῖτις πιστεύσασα εἰς τὸν Κύριον, ὕδωρ ζῶν πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ ζητῶμεν παρά τοῦ Θεοῦ, πιστεύοντες εἰς αὐτόν καὶ πράττοντες τὸ θεῖον αὐτοῦ θέλημα.

« Πάντα γυμνά καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος ». (Πρὸς Ἑβρ. δ', 13).

« Πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις ». (Ἰωάν. σ', 68).

#### 40. Ὁ θάνατος Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ.

(Ματθ. ιδ', 1—13).

Ἡρώδης ὁ τετράρχης κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδεσεν αὐτόν καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν φυλακὴν ἕνεκα τῆς Ἡρωδιάδος, γυναικὸς Φιλίππου, τοῦ ἀδελφοῦ του. Διότι ἔλεγεν εἰς αὐτόν ὁ Ἰωάννης, ὅτι δὲν τῷ εἶνε ἐπιτετραμμένον νὰ ἔχη αὐτὴν γυναῖκα. Ὁ Ἡρώδης ἤθελε νὰ τὸν φονεύσῃ, ἀλλ' ἐφοβεῖτο τὸν λαόν, διότι ἐθεώρει τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην. Ἐνῶ δὲ ἐτελεῖτο ἡ ἐορτὴ τῶν γενεθλίων τοῦ Ἡρώδου, ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος ἐχόρευεν εἰς τὸ μέσον

καὶ ἤρρεσεν εἰς τὸν Ἡρώδη· ὥστε μεθ' ὄρκου ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν ὅ,τι καὶ ἂν τῷ ζητήσῃ. Αὐτὴ δὲ παρακινήθεισα ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐζήτησεν ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. Ὁ βασιλεὺς ἐλυπήθη διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἕνεκα τῶν ὄρκων τοῦ καὶ τῶν παρευρεθέντων ἐκεῖ διέταξε νὰ δοθῇ εἰς αὐτὴν· καὶ πέμψας, ἀπεκεφάλισε τὸν Ἰωάννην εἰς τὴν φυλακὴν, καὶ ἐφέρθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι, καὶ ἐδόθη εἰς τὸ κοράσιον, τὸ ὁποῖον τὴν ἐπαρουσίασεν εἰς τὴν μητέρα της· καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ προσελθόντες ἐσῆκωσαν τὸ σῶμά του καὶ τὸ ἔθαψαν.

Ὁ βίος τοῦ Ἰωάννου διηλθεν ἐν ἀρετῇ, εὐσεβείᾳ καὶ ἐγκρατείᾳ· προετίμησεν οὗτος τοὺς διωγμοὺς καὶ τὸν θάνατον, μὴ ἀνεχόμενος τὴν παράνομον πράξιν τοῦ Ἡρώδου.

«Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοὶ τὸν στέφανον τῆς ζωῆς». (Ἀποκ. Ἰωάν. 6', 10).

«Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικοτες ἐσμέν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλευινώτεροι ποί πάντων τῶν ἀνθρώπων ἐσμέν». (Α. Κορινθ. ιε', 19—27).

#### 41. Ὁ Ἰησοῦς προλέγει τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνάστασίν του. (Ματθ. ις', 21).

«Ἀπὸ τότε ἤρχισεν ὁ Ἰησοῦς νὰ φανερώνη εἰς τοὺς μαθητάς του, ὅτι πρέπει ν' ἀπέλθῃ αὐτὸς εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ νὰ πάθῃ πολλὰ ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ νὰ φονευθῇ καὶ τὴν τρίτην ἡμέραν νὰ ἐγερθῇ. Καὶ ἐλυπήθησαν πολὺ. Λαβὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν κατὰ μέρος ὁ Πέτρος ἤρχισε νὰ τὸν ἐπιπλήττῃ καὶ νὰ λέγῃ, «τοῦτο δὲν θὰ συμβῇ, Κύριε». Ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς στραφείς πρὸς αὐτόν, τῷ εἶπεν· «ὕπαγε ὀπίσω μου Σατανᾶ· εἶσαι σκάνδαλόν μου· διότι σὺ δὲν φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων». Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητάς του, «εἴαν τις θέλει νὰ ἔλθῃ ὀπίσω μου, ἅς ἀπαρνηθῇ ἑαυτόν, καὶ ἅς σηκώσῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἅς με

ἀκολουθήσῃ· διότι ὅστις θέλῃ νὰ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, θ' ἀπολέσῃ αὐτήν· ὅστις δὲ ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι' ἐμέ, θὰ εὕρῃ αὐτήν· Διότι τί ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, ζημιωθῇ δὲ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ὁ ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; »

«Καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν, εἰμὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ». (Α΄ Κορινθ. ιβ', 3).

«Ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν». (Ματθ. κ', 28).

42. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Κυρίου,  
(Ματθ. ιζ'. 1 — 10). (Λουκ. θ', 28 — 36).

Καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ φέρει αὐτοὺς κατ' ἰδίαν ἐπάνω εἰς ὄρος ὑψηλόν· καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο λευκὰ ὡς τὸ φῶς· καὶ ἰδοῦ, ἐφάνησαν συλλαλοῦντες μετ' αὐτοῦ ὁ Μωϋσῆς καὶ Ἡλίας. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν εἰς τὸν Ἰησοῦν· «Κύριε καλὸν εἶνε νὰ μείνωμεν ἐδῶ· ἐὰν θέλεις, ἅς ποιήσωμεν ἐνταῦθα τρεῖς σκηνάς, μίαν εἰς σέ, καὶ μίαν εἰς τὸν Μωϋσῆν, καὶ μίαν εἰς τὸν Ἡλίαν». Ἐνῶ δὲ αὐτοὺς ἐλάλει ἀκόμη, ἰδοῦ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς· καὶ ἰδοῦ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης, λέγουσα, «οὗτος εἶνε ὁ υἱὸς μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ ἠδόκησα· αὐτοῦ ἀκούετε». Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταί, ἔπεσαν κατὰ πρόσωπον, καὶ πολὺ ἐφοβήθησαν. Καὶ πλησιάσας ὁ Ἰησοῦς, ἤγγισεν αὐτούς, καὶ εἶπεν. «Ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε.» Ὑψώσαντες δὲ τοὺς ὀφθαλμούς των οἱ μαθηταί, οὐδένα εἶδον, εἰμὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον. Καὶ ἐνῶ κατέβαινον αὐτοὶ ἀπὸ τοῦ ὄρους,

εἶπεν εἰς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς νὰ μὴ εἰπωσιν εἰς οὐδένα ὅσα εἶδον, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀναστῆ ἐκ νεκρῶν.

«Μεταμορφώθης ἐν τῷ ὄρει Χριστέ ὁ Θεός, δεῖξας τοῖς μαθηταῖς σου τὴν δόξαν σου, καθὼς ἠδύναντο. Λάμπρον καὶ ἡμῖν τοῖς ἀμαρτωλοῖς τὸ φῶς σου τὸ ἀΐδιον, πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου. Φωτοδότα δόξα σοι».

Σ. Ἡ Ἐκκλησία ἐορτάζει τὴν ἀγίαν Μεταμόρφωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν, Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὴν 6 αὐγούστου.

#### 43. Ὁ Ἰησοῦς φίλος τῶν παιδίων.

(Λουκ. θ', 43 — 48) (Μαρκ. ι', 13 — 16).

Ἐνῶ δὲ πάντες ἐθαύμαζον διὰ τὰ θαυμάσια ἔργα τοῦ Ἰησοῦ, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· θέσατε σεῖς εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους· διότι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει νὰ παραδοθῆ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἠγνόουν τὸν λόγον τούτον, καὶ ἔτο κρυπτὸν εἰς αὐτούς, ἵνα μὴ τὸ ἐννοῶσιν.

Εἰσῆλθε δὲ σκέψις μεταξὺ αὐτῶν, περὶ τοῦ τίς εἶνε ὁ μεγαλείτερος αὐτῶν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐννοήσας τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, λαβὼν παιδίον, ἔστησεν αὐτὸ πλησίον του, καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· «ὅστις θὰ δεχθῆ τὸ παιδίον τοῦτο εἰς τὸ ὄνομά μου, ἐμὲ δέχεται· καὶ ὅστις δεχθῆ ἐμέ, δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με· διότι ὅστις εἶνε μικρότερος μεταξὺ πάντων ὑμῶν, οὗτος θὰ εἶνε μέγας».

«Εἷς ἐστὶν ὁ πατὴρ ὑμῶν, ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἰς γὰρ ὑμῶν ἐστὶν ὁ καθηγητὴς, ὁ Χριστός· ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος· ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται· καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται». (Ματθ. κγ' 9—13).

#### 44. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεριχώ. Ἡ ἀνάβλεψις τοῦ τυφλοῦ. Ὁ Ζακχαῖος. (Λουκ. ιη', 35, καὶ ιθ', 2—10).

Ἐνῶ ὁ Ἰησοῦς ἀνέβαινεν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐπλησί-

αζεν εις την Ίεριχώ, τυφλός τις καθήμενος εις την οδόν ἐζήτηι ἐλεημοσύνην· ἀκούσας δὲ ὅτι διήρχετο ὄχλος, ἠρώ-τισε, τί εἶνε τοῦτο· τῷ εἶπον δέ, ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζα-ραῖος διέρχεται. Τότε ἐφώνηξεν «Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Δαβίδ, ἐλέησόν με». Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς, διέταξε νὰ φέρωσιν αὐτὸν πλησίον του· ὅτε δὲ ἐπλησίασε, τὸν ἠρώτησε· «τί θέλεις νὰ πράξω εἰς σέ;» Αὐτὸς δὲ εἶπε, «ν' ἀναβλέψω, Κύριε». Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτόν· «Ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σὲ ἔχει σώσει»· καὶ παρευθὺς ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτόν, δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαός, ἰδὼν τοῦτο, ἠυλόγει τὸν Θεόν.

Ὁ Ἰησοῦς, εἰσελθὼν εἰς τὴν Ίεριχώ, διήρχετο τὴν πό-λιν· καὶ ἄνθρωπος πλούσιος, ὀνομαζόμενος Ζακχαῖος, ἀρ-χιτελώνης, ἐζήτηι νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν, τίς εἶνε· καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ κατορθώσῃ τοῦτο, ἔνεκα τοῦ μικροῦ ἀναστή-ματός του· ἔδραμε λοιπὸν ἐμπρὸς καὶ ἀνέβη ἐπάνω εἰς συκομορέαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν· διότι ἔμελλε νὰ διέλθῃ ἐκεῖ-θεν. Καὶ καθὼς ἦλθεν εἰς ἐκεῖνον τὸν τόπον, ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἰδὼν αὐτόν τῷ εἶπε. «Ζακχαῖε, σπεῦ-σον νὰ καταβῆς· διότι σήμερον πρέπει νὰ μείνω εἰς τὸν οἶκόν σου». Καὶ σπεύσας ἐκεῖνος κατέβη καὶ ὑπεδέχθη αὐτόν μετὰ χαρᾶς.

Καὶ ἰδόντες τοῦτο ὅλοι ἐγόγγυζον, λέγοντες, ὅτι εἰσῆλθε νὰ καταλύσῃ εἰς τὸν οἶκον ἀμαρτωλοῦ ἀνθρώπου. Ὁ δὲ Ζακχαῖος σταθεὶς εἶπεν εἰς τὸν Ἰησοῦν. «Ἴδού τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, Κύριε, δίδω εἰς τοὺς πτωχοὺς· καὶ ἐὰν ἔσφαλα εἰς τινα πρὸς τι, τὸ ἀποδίδω τετραπλοῦν». Εἶπε δὲ πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· «ὅτι σήμερον σωτηρία ἐγει-νεν εἰς τοῦτον τὸν οἶκον, διότι καὶ οὗτος εἶνε υἱὸς Ἀβραάμ. Διότι ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου νὰ ζητήσῃ καὶ σώσῃ τὸ ἀπολωλός».

« Ἄς μιμηθῶμεν πάντες τὸν Ζακχαῖον καὶ ἃς ζητήσωμεν νὰ ἴδωμεν τὸν Ἰησοῦν. Δὲν εἶνε ἀνάγκη ν' ἀναβῶμεν εἰς τὴν συκομορέαν, διότι ὁ Θεὸς εἶνε πανταχοῦ παρὼν. Χρεῖα μόνον εἶνε νὰ μετανοήσωμεν νὰ διανείμωμεν τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μας εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ ν' ἀνταποδώσωμεν ὅ,τι ἀδίκως ἐλάβομεν παρά τινος. Τότε, ἀλλὰ τότε μόνον, θ' ἀκούσωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν λόγον τοῦτον «Ζακχαῖε, σπεύσας κατάβηθι· σημερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μεῖνε».

45. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν. Ἡ Μαρία ἀλείφει τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ διὰ μύρου.

(Ἰωάνν. ιβ', 1 — 8). (Μάρκ. ιδ', 3 — 11).

Πρὸ ἑξ ἡμερῶν τοῦ Πάσχα, ὁ Ἰησοῦς ἦλθεν εἰς Βηθανίαν, εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος τοῦ λεπροῦ. Ἐκεῖ ἐποίησαν εἰς αὐτὸν δεῖπνον καὶ ἡ Μαρία διηκόνει. Συνέτρωγε δὲ μετὰ τοῦ Ἰησοῦ καὶ ὁ ἐκ νεκρῶν ἐγερεθεὶς Λάζαρος. Ἡ Μαρία λοιπὸν λαβοῦσα ἀλάβαστρον μύρον νάρδου καθαρῶ καὶ πολυτίμου, ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐσπόγγισεν αὐτοὺς μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς τῆς· ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς εὐωδίας τοῦ μύρου.

Λέγει τότε εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, ὁ μέλλον νὰ παραδώσῃ αὐτόν. «Διατί δὲν ἐπωλήθη τὸ μύρον τοῦτο ἀντὶ τριακοσίων δηναρίων καὶ νὰ δοθῇ εἰς τοὺς πτωχοὺς;» Εἶπε δὲ τοῦτο, ὅχι διότι ἐφρόντιζε περὶ τῶν πτωχῶν, ἀλλὰ διότι ἦτο κλέπτης καὶ ἐκράτει τὸ βαλάντιον, καὶ ἐλάμβανεν ὅσα ἔβαλλον εἰς αὐτό. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· «ἄφετε αὐτήν· διατί παρέχετε εἰς αὐτήν κόπους; καλὸν ἔργον ἔπραξεν αὕτη εἰς ἐμέ· τοὺς πτωχοὺς θὰ ἔχητε πάντοτε μεθ' ὑμῶν, ἀλλ' ἐμὲ δὲν ἔχετε πάντοτε· αὕτη ἔπραξεν, ὅ,τι ἠδύνατο· αὕτη ἤλειψε διὰ μύρου τὸ σῶμά μου πρότερον διὰ τὸν ἐνταφιασμόν μου. Λέγω ἀληθῶς, ὅτι ὅπου κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον εἰς ὅλον τὸν κόσμον, θέλει λαληθῇ πρὸς μνήμην αὐτῆς καὶ ὅ,τι ἡ γυνὴ αὕτη ἔχει πράξει».

45. Εἴσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ.

(Λουκ. ιθ', 28 — 44) (Ματθ. κα', 10—18).

Μετὰ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἀνέβαινε μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς Ἱερουσαλήμ. Καὶ καθὼς ἐπλησίασεν εἰς Βησφαγῆ καὶ Βηθανίαν πρὸς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον τῶν Ἐλαιῶν, ἀπέστειλε δύο ἐκ τῶν μαθητῶν του καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς. « Ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην· εἰσερχόμενοι δὲ εἰς αὐτήν, θὰ εὔρητε πῶλον δεδεμένον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου οὐδεὶς ποτε ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκάθισε· λύσατε αὐτὸν καὶ φέρετε· καὶ ἐὰν τις σᾶς ἐρωτᾷ, διατί τὸν λύετε; θὰ εἶπητε εἰς αὐτὸν τοὺς λόγους τούτους· διότι ὁ κύριος αὐτοῦ τὸν χρειζεται. Ἀπῆλθον δὲ ἡ μαθηταὶ καὶ εὐρόντες τὸν πῶλον, ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸν Ἰησοῦν. Ῥίψαντες δὲ ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἱμάτιά των, ἀνεβίβασαν τὸν Ἰησοῦν. Ὁ δὲ λαός, ἄλλοι μὲν ἔστρωνον τὰ ἱμάτιά των εἰς τὴν ὁδόν, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλαδία ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ ἔστρωνον αὐτὰ εἰς τὴν ὁδόν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεὸν μὲ φωνὴν μεγάλην λέγοντες. « Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι Κυρίου· εἰρήνη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις! » Τινὲς δὲ τῶν Φαρισαίων ἔλεγον εἰς τὸν Ἰησοῦν. « Διδάσκαλε, ἐπιτίμησον τοὺς μαθητάς σου »· ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, « ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν, οἱ λίθοι θὰ φωνάζωσι. » Καὶ καθὼς ἐπλησίασεν, ἰδὼν τὴν πόλιν, ἔκλαυσε δι' αὐτήν καὶ προεἶπε τὰ κακά. τὰ ὁποῖα θὰ πάθῃ, καὶ τὴν καταστροφὴν αὐτῆς.

Ὅτε δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ὅλη ἡ πόλις ἐσειέσθη, καὶ ἔλεγε· « τίς εἶνε οὗτος; » Τὸ δὲ πλῆθος ἔκραζεν· « οὗτος εἶνε Ἰησοῦς ὁ προφήτης, ὁ ἀπὸ Ναζαρετ τῆς Γαλιλαίας. » Ἀφοῦ δὲ ἐμβῆκεν εἰς τὸν ναόν, οἱ παῖδες ἔκραζον· « ὦσαννά εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Δαβὶδ! » Οἱ ἀρχιερεῖς δὲ καὶ οἱ γραμματεῖς ἠγανάκτησαν καὶ εἶπον εἰς τὸν Ἰη-

σούν. « Ἀκούεις, τί λέγουσιν οὗτοι ; » ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν. « Ναί· ἀλλ' οὐδέποτε ἀνέγνωτε, ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων καταρτίσω αἶνον ; » Τότε ἐδίωξεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας, λέγων· « ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς θέλει ὀνομασθῆ· καὶ σεῖς κατεστήσατε αὐτὸν σπήλαιον ληστῶν ». (Ἰεζ. ζ', 11).

« Συνταφέντες σοι διὰ τοῦ βαπτίσματος, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, τῆς ἀθανάτου ζωῆς ἠξιώθημεν τῇ ἀναστάσει σου, καὶ ἀνυμνοῦντες κράζομεν· ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις, εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. »

46. Ἡ ἐσχάτη ἡμέρα τῆς κρίσεως.  
( Ματθ. κε', 31 — 46 ).

Οἱ προστώτες τῶν ἱερέων καὶ τῶν γραμματέων ἀκούοντες τὸν Ἰησοῦν νὰ ὁμιλῇ τοιοῦτοτρόπως, ἐζήτουν πῶς ν' ἀπολέσωσιν αὐτόν· ἀλλ' ἐφοβοῦντο τὸν λαόν, ὅστις ἐθαύμαζε τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ. Ἐν τούτοις οἱ τυφλοὶ καὶ οἱ χωλοὶ ἤρχοντο εἰς τὸ ἱερόν, ὅπου ὁ Ἰησοῦς ἐδίδασκεν καὶ ἐθεραπεύοντο ὑπ' αὐτοῦ. Τότε ἔλεγεν εἰς τοὺς γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους ζητοῦντας ἀφορμὴν κατηγορίας, ὅτι πρέπει ν' ἀποδίδωσι τὰ τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ· καὶ ἀπεδείκνυσεν εἰς τοὺς Σαδουκαίους τὴν ἀνάστασιν τῶν σωμάτων ἐκ τῶν βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς.

Τότε ὠμίλησε καὶ περὶ τῆς ἐσχάτης ἡμέρας τῆς κρίσεως ὡς ἐξῆς. « Ὄταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε θὰ συναχθῶσι πάντα τὰ ἔθνη ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ θὰ διαχωρίσῃ αὐτὰ ἀπ' ἀλλήλων· καὶ τὰ μὲν πρόβατα (τοὺς δικαίους) θὰ τάξῃ πρὸς τὰ δεξιὰ, τὰ δὲ ἐρίφια (τοὺς ἀμαρτωλοὺς) εἰς τὰ ἀριστερά. Καὶ θὰ εἶπῃ εἰς τοὺς πρώτους· ἔλθετε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε

τὴν ἠτοιμασμένην δι' ὑμᾶς βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου· καὶ εἰς τοὺς ἐξ ἀριστερῶν, πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ, οἱ κατηραμένοι, εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἠτοιμασμένον εἰς τὸν διάβολον καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ. Καὶ θὰ ὑπάγωσιν οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον».

Πόσον τρομερὰ βεβαίως θὰ ἦνε ἡ δευτέρα παρουσία! Ζωὴ αἰώνιος, καὶ κόλασις αἰώνιος. Ὁ χριστιανὸς ἄς μελετᾷ πάντοτε τοὺς λόγους τούτους τοῦ Σωτῆρος καὶ ἄς προσπαθῇ εἰς τὸν βίον του νὰ καταταχθῇ μετὰ τῶν δικαίων. Πίστις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἀγαθοεργία εἶνε τὰ μέσα τῆς σωτηρίας τοῦ χριστιανοῦ. Δι' αὐτῶν θὰ φανῇ ἄξιος ν' ἀκούσῃ ποτὲ τὸ « δεῦτε πάντες οἱ εὐλογημένοι ».

« Ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις ». (Ἰωάνν. ιγ', 35).

« Ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν μένει ἐν τῷ θανάτῳ ». (Α' Ἰωάν. γ', 14).

48. Ὁ Ἰησοῦς νίπτει τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του.  
(Ματθ. κς', 17—20). (Ἰωάνν. ιγ', 1—10).

Κατὰ τὴν πρώτην τῶν ἀζύμων ἤλθον οἱ μαθηταὶ εἰς τὸν Ἰησοῦν, λέγοντες εἰς αὐτόν· « ποῦ θέλεις νὰ σοῦ ἐτοιμάσωμεν τὸ πᾶσχα; » Αὐτὸς δὲ εἶπεν· « ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα, καὶ εἶπατε εἰς αὐτόν, ὁ διδάσκαλος λέγει· Ὁ καιρὸς μου ἐπλησίασε· θὰ φάγω εἰς σὲ τὸ πᾶσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου ». Καὶ οἱ μαθηταὶ ἔπραξαν, ὡς ὁ Ἰησοῦς διέταξεν, καὶ ἠτοιμάσαν τὸ πᾶσχα.

Ὅτε δὲ ἤλθεν ἡ ἐσπέρα, ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν μετὰ τῶν δώδεκα μαθητῶν. Μετὰ δὲ τὸ δεῖπνον ἐξέβαλε τὰ ἱμάτια, καὶ χύσας ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, ἤρχισε νὰ νίπτῃ τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του καὶ νὰ ἀπομάσῃ αὐτοὺς διὰ προσοφίου (λεντίου), δι' οὗ ἦτο διεζωσμένος. Ἐρχεται λοιπὸν πρὸς τὸν Σίμωνα Πέτρον, ὅστις τῷ λέγει· « σύ, Κύριε, νὰ μοῦ νίψῃς τοὺς πόδας; » ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν· « Ὅ,τι ἐγὼ ποιῶ, σὺ δὲν γνωρίζεις τώρα, θὰ τὸ γνωρίσῃς δὲ μετὰ ταῦτα ». λέγει εἰς

τὸν Ἰησοῦν· «Οὐδέποτε θὰ πλύνῃς τοὺς πόδας μου!» Ὁ Ἰησοῦς τῷ ἀπεκρίθη, «Ἐὰν δὲν σὲ νίψω, δὲν θὰ ἔχῃς μέρος μετ' ἐμοῦ»· λέγει εἰς αὐτὸν Σίμων Πέτρος, «Κύριε, οὐχὶ μόνον τοὺς πόδας, ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν». Ὁ Ἰησοῦς λέγει εἰς αὐτόν· «ὁ λελουμένος δὲν ἔχει χρεῖαν, ἢ μόνον τοὺς πόδας νὰ νίψῃ, ἵνα ἡ ὄλος καθαρός· καὶ ὑμεῖς εἴσθε καθαροί, ἀλλ' οὐχὶ πάντες»· διότι ἐγνώριζεν ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε τὸν προδώσει.

Ὅτε λοιπὸν ἔνιψε τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβε τὰ ἱμάτιά του, ἐκάθισε πάλιν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς· «Ἐννοεῖτε, τί ἔχω πράξει εἰς σᾶς. Σεῖς μὲ καλεῖτε, ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ Κύριος, καὶ καλῶς λέγετε, διότι εἶμαι. Ἐὰν λοιπὸν ἐγώ, ὁ Κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος ἔπλυνα τοὺς πόδας καὶ σεῖς ὀφείλετε νὰ νίπτητε τοὺς πόδας ἀλλήλων· διότι ὑπέδειγμα ἔδωκα εἰς ὑμᾶς ἵνα, καθὼς ἐγὼ ἔπραξα πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑμεῖς πράττητε ὁμοίως. Γινόντι, δὲν εἶνε δούλος ἀνώτερος τοῦ κυρίου του, οὐδὲ ἀπόστολος ἀνώτερος τοῦ πέμψαντος αὐτόν. Ἐὰν ταῦτα ἐξεύρετε, θὰ ἦσθε εὐτυχεῖς, ἐὰν τὰ πράττητε».

Ὁ Κύριος νίπτει τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του! ὅποιον μέγα καὶ ὑψηλὸν παράδειγμα ταπεινοφροσύνης! Ἀφοῦ ὁ Κύριος πάντων συγκατέβη ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ πράξῃ ἔργον δούλου, τί ἡμεῖς οἱ δούλοι τοῦ Θεοῦ πρέπει νὰ πράττωμεν πρὸς ἀλλήλους;

«Ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων, οὐχ ἀρπαγμὸν ἠγήτατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἐαυτὸν ἐκένωτε, μορφὴν δούλου λαβών». (Φιλιππ. α'. 6-7).

«Τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι». (Ρωμ. ιβ', 10).

#### 49. Ὁ μυστικὸς δεῖπνος.

(Ματθ. κς', 20 — 30). (Λουκ. κβ', 14 — 23).

Ἐνῷ δὲ ἔτρωγον, ὁ Ἰησοῦς λέγει εἰς τοὺς μαθητάς του· «Ἀληθῶς σᾶς λέγω, ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν θέλει μὲ παραδώσει». Καὶ λυπούμενοι πολὺ, ἤρχισαν ἕκαστος ἐξ αὐτῶν νὰ λέγῃ

εις αὐτόν. «Μήπως εἶμαι ἐγώ, Κύριε;» Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· «ὅστις ἔθεσε τὴν χεῖρά του μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ πινάκιον, ἐκεῖνος θὰ μὲ προδώσῃ· ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς ἔχει γραφῆ περὶ αὐτοῦ· ἀλλὰ δυστυχία εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποίου ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται· θὰ ἦτο καλὸν εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ἐὰν μὴ ἦτο γεννημένος». Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰούδας, ὁ παραδίδων αὐτόν, εἶπε· «Μήπως εἰμι ἐγώ, διδάσκαλε;» λέγει εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· «Σὺ τὸ εἶπας».

Ἐπειτα ὁ Ἰησοῦς λαβὼν τὸν ἄροτον, καὶ εὐλογήσας, ἔκοψε καὶ ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητάς, καὶ εἶπε· «Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν». Καὶ λαβὼν ποτήριον, καὶ εὐχαριστήσας, ἔδωκεν αὐτοῖς, λέγων· «Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν».

«Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ, σήμερον, υἱὲ Θεοῦ, κοινωνόν με παράλαβε· οὐ μὴ γάρ τοῖς ἐχθροῖς σου τὸ μυστήριον εἶπω οὐ φίλημά σοι δώσω, καθάπερ ὁ Ἰούδας· ἀλλ' ὡς ὁ ληστής ὁμολογῶ σοι. Μνήσθητί μου, Κύριε, ἐν τῇ βασιλείᾳ σου».

«Ἐὰν ἐν τῷ φωτί, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρῶς ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας». (Α' Ἰωάνν. α, 7).

«Ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα, καὶ πίνων μου τὸ αἷμα, ἔχει ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτόν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ». (Ἰωάνν. 5' 34).

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Τὸ πάθος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ἀνάστασις, ἡ ἀνάληψις, καὶ ἡ ἐπιφοίτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. — Τὸ ἔτος 33 τῆς ἡλικίας τοῦ Χριστοῦ. — (Ἀπὸ τῆς μεγάλης Πέμπτης μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς Πεντηκοστῆς. — Διάρκεια ἡμερῶν 53).

50. Οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς μαθητάς του. (Ἰωάνν. ιγ' — ιδ' — ιε').

Ὅτε δὲ Ἰούδας ἐξῆλθεν τοῦ δείπνου, ὁ Ἰησοῦς παρεμύθει τοὺς τεθλιμμένους αὐτοῦ μαθητάς καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτούς. « Ἐντολὴν νέαν δίδω εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους· καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. Διὰ τούτου ὅλοι θέλουσι γνωρισθῆ, ὅτι εἶνε μαθηταὶ μου, ἐὰν ἔχητε ἀγάπην πρὸς ἀλλήλους ».

« Ἄς μὴ ταρασσηται ἡ καρδία ὑμῶν· πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. Εἶνε πολλαὶ μοναὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ Πατρὸς μου· ἐὰν δὲν ἦτο οὕτω, θὰ ἔλεγον εἰς ὑμᾶς. Θὰ ὑπάγω νὰ ἐτοιμάσω τόπον εἰς ὑμᾶς. Καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἐτοιμάσω τόπον εἰς ὑμᾶς, πάλιν ἔρχομαι καὶ θὰ παραλάβω ὑμᾶς μετ' ἐμοῦ, ἵνα, ὅπου ἐγὼ εἶμαι, καὶ ὑμεῖς ἦσθε. Καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, τὸ γνωρίζετε, καὶ τὴν ὁδὸν γνωρίζετε ».

« Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, τὰ ἔργα τὰ ὅποια ἐγὼ πράττω, καὶ ἐκεῖνος θέλει πράξει, καὶ μεγαλείτερα τούτων θέλει πράξει. Καὶ ὅ,τι ἂν ζητήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο θὰ πράξω· ἵνα δοξασθῆ ὁ πατήρ ἐν τῷ υἱῷ. Ἐὰν ἀγαπᾶτε ἐμὲ, φυλάξατε τὰς ἐντολάς μου· καὶ ἐγὼ θὰ παρακαλέσω τὸν Πατέρα, καὶ θέλει δώσει εἰς ὑμᾶς ἄλλον Παράκλητον, ἵνα μένη μετ' ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα· τοῦτο δὲ εἶνε τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, τὸ ὅποιον ὁ κόσμος δὲν δύναται νὰ λάβῃ, διότι δὲν βλέπει αὐτό, οὐδὲ τὸ γνωρίζει.

Δὲν θὰ ἀφήσω ὑμᾶς ὄρφανούς· ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· εἰρήνην ἀφίνω εἰς ὑμᾶς· τὴν ἰδικὴν μου εἰρήνην δίδω εἰς ὑμᾶς. Ἄς μὴ ταρασσηται ἡ καρδία ὑμῶν».

« Ἐγὼ εἰμι ἡ ἀμπελος ἡ ἀληθινή, καὶ ὁ πατήρ μου εἶνε ὁ γεωργός. Πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, τὸ ἀφαιρεῖ· καὶ πᾶν φέρον καρπὸν, καθαρίζει αὐτό, ἵνα φέρῃ πλείονα καρπὸν. Μείνατε ἐν ἐμοί, καὶ ἐγὼ θὰ μείνω ἐν ὑμῖν. Καθὼς τὸ κλῆμα δὲν δύναται νὰ φέρῃ καρπὸν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἐὰν δὲν μείνη ἐν τῇ ἀμπέλῳ· τοιοῦτοτρόπως οὐδ' ἡμεῖς, ἐὰν μὴ μένητε ἐν ἐμοί. Χωρὶς ἐμοῦ δὲν δύνασθε τίποτε νὰ πράξητε».

« Αὕτη εἶνε ἡ ἐντολή μου, ἵνα ἀγαπάτε ἀλλήλους, καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. Μείζονα ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει ταύτης, ἢ νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν του ὑπὲρ τῶν φίλων του. Ὑμεῖς εἰσθε φίλοι μου, ἐὰν πράττητε ὅλα ὅσα ἐντέλλομαι εἰς ὑμᾶς. Ἐὰν ὁ κόσμος μισεῖ ὑμᾶς, μάθετε, ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὁ κόσμος ἔχει μισήσει. Ἐὰν ἦσθε ἐκ τοῦ κόσμου, οὗτος θὰ ἠγάπα ὅ,τι ἀνῆκεν εἰς αὐτόν. Ἐπειδὴ δὲ δὲν εἰσθε ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν θὰ ἔχητε· ἀλλὰ θαρρεῖτε, ἐγὼ ἔχω νικήσει τὸν κόσμον.»

### 51. Ὁ Ἰησοῦς ἐν Γεσθημανῇ

(Ματθ. κς', 36—47).

Τότε ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν του εἰς χωρίον καλούμενον Γεσθημανή, καὶ λέγει εἰς αὐτούς. «Καθίσατε αὐτοῦ, ἕως ὅτου ὑπάγω ἐκεῖ καὶ προσευχηθῶ». Καὶ παραλαβὼν μεθ' ἑαυτοῦ Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς τοῦ Ζεβεδαίου, ἤρχισε νὰ λυπῆται καὶ ν' ἀδημονῇ. Τότε λέγει εἰς αὐτούς. Περίλυπος εἶνε ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μένατε ἐνταῦθα καὶ ἀγρυπνεῖτε μετ' ἐμοῦ. Ἐπειτα, προχω-

ρήσας ὀλίγον, ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν προσευχόμενος καὶ λέγων. « Πάτερ μου, ἐὰν εἶνε δυνατόν, ἄς παρέλθῃ τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν ὅχι ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ· » καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς, καὶ εὐρίσκει αὐτοὺς κοιμωμένους, καὶ λέγει εἰς τὸν Πέτρον. « Δὲν ἠδυνήθητε οὔτε μίαν ὥραν ν' ἀγρυπνήσητε μετ' ἐμοῦ; γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ ἐμπέτητε εἰς πειρασμόν. Τὸ μὲν πνεῦμα εἶνε πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής ».

Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν, προσηυχῆθη, λέγων, « Πάτερ μου, ἐὰν τὸ ποτήριον αὐτὸ δὲν δύναται νὰ παρέλθῃ ἀπ' ἐμοῦ, χωρὶς νὰ τὸ πῶ, ἄς γείνη τὸ θέλημά σου· » καὶ ἐπανελθὼν εὐρίσκει αὐτοὺς κοιμωμένους, διότι ἦσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρυσμένοι. Καὶ ἀφήσας αὐτούς, ἀπελθὼν πάλιν, προσηυχῆθη ἐκ τρίτου, λέγων τοὺς αὐτοὺς λόγους. Τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ, καὶ λέγει εἰς αὐτούς· « κοιμάσθε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. Ἴδού, ἐπλησίασεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδεται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. Ἐγερθεῖτε, ἄς ὑπάγωμεν, ἰδοὺ ἐκεῖνος, ὅστις μὲ παραδίδει ».

« Ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν, γενόμενος ὑπὸ ἥκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ ». (Φιλιπ. 6', 8).

« Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἱκετηρίου πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἵτιος σωτηρίας αἰωνίου ». (Ἐβρ. 5', 7—8).

52. Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα. (Ματθ. κς', 47 — 56).

Ἐλάλει ἔτι ὁ Ἰησοῦς, ὅτε Ἰούδας, εἰς τῶν δώδεκα, ἦλθε μετὰ πολλῶν ὀπλισμένων μὲ μαχαίρας καὶ ξύλα, Εἶχε δὲ ἀποσταλῆ οὗτος ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. Ἐκεῖνος δὲ ὅστις τὸν παρέδιδεν, ἔδωκεν

εις αὐτοὺς σημεῖον, λέγων· «ἐκεῖνον τὸν ὅποιον φιλήσω, αὐτὸς εἶνε· κρατήσατε αὐτόν». Καὶ εὐθὺς πλησιάσας εἰς τὸν Ἰησοῦν εἶπεν εἰς αὐτόν· «Χαῖρε διδάσκαλε· καὶ κατεφίλησεν αὐτόν». Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν εἰς αὐτόν, «Φίλε, πρὸς τί ἦλθες;» Τότε οἱ ἄνθρωποι οὗτοι προσῆλθον καὶ ἔβαλον τὰς χεῖράς των ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐκράτησαν.

Καὶ συγχρόνως, εἷς ἐκ τῶν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, καὶ κτυπήσας τὸν δούλον τοῦ ἀρχιερέως, ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. Τότε λέγει εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· «βάλε τὴν μάχαιραν εἰς τὴν θήκην της, διότι πάντες ὅσοι ἔλαβον μάχαιραν, διὰ μαχαίρας θέλουσιν ἀπολεσθῆ. Νομίζεις, ὅτι ἐγὼ δὲν δύναμαι νὰ παρακαλέσω τὸν πατέρα μου, ὅστις θὰ μοὶ δώσῃ ἀγγέλους περισσοτέρους τῶν δώδεκα λεγεόνων; Πῶς λοιπὸν θὰ ἐκπληρωθῶσιν αἱ γραφαί, καθ' ἃς οὕτω πρέπει νὰ γείνη;» Τότε εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς ὄχλους· «Ἦλθετε κατ' ἐμοῦ, ὡς κατὰ ληστοῦ, μετὰ μαχαίρων καὶ ξύλων, ἵνα μὲ συλλάβῃτε· καθ' ἡμέραν ἐκαθήμην μεταξὺ ὑμῶν διδάσκων εἰς τὸ ἱερόν, καὶ δὲν μὲ συνελάβετε· τοῦτο δὲ ἔχει γίνεαι, ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί τῶν προφητῶν». Τότε πάντες οἱ μαθηταὶ ἀφῆκαν αὐτόν καὶ ἔφυγον.

Ὅτε οἱ ἔνδοξοι μαθηταὶ ἐν τῷ νικητηρί τοῦ δεῖπνου ἐφωτίζοντο, τότε Ἰούδας ὁ δυσεθής, φιλαργυρίαν νοσήσας ἐσκοτίζετο καὶ ἀνόμοις κριταῖς, σὲ τὸν δίκαιον κριτὴν παραδίδωσι. Βλέπε χρημάτων ἐραστά, τὸν διὰ ταῦτα ἀγγόνη χρησάμενον· φεῦγε ἀκόρεστον ψυχὴν, τὴν δ. δασκάλω τοιαῦτα τολμήσασαν. Ὁ περὶ πάντας ἀγαθός, Κύριε δόξα σοι·.

«Ὁς λυιδοφύμενος οὐκ ἀντελοιδορεῖ, πάσχων οὐκ ἠπίλει, παρεδίδου δὲ τῷ κένοντι δικαίως». (Α'. Πέτρ. 6', 23).

53. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου.

(Ματθ. κ', 57 — 68). (Ἰωάν. ιη', 19 — 24).

Οἱ δὲ κρατισαντες τὸν Ἰησοῦν ὠδήγησαν αὐτόν πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ἔπου συνήχθησαν οἱ γραμματεῖς

καὶ οἱ πρεσβύτεροι. Ἐκεῖνος δὲ ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν του καὶ τῆς διδασκαλίας του. Αὐτὸς δὲ ἀπεκρίθη· «Ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα εἰς τὸν λαόν· ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ εἰς τὸ ἱερόν, ὅπου πανταχόθεν προσέρχονται οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ εἰς τὸ κρυπτόν οὐδὲν ἐλάλησα. Διατί μὲ ἐρωτᾷς; Ἐρώτησον ἐκείνους, οἵτινες μὲ ἔχουσι ἀκούσει· οὗτοι ἐξεύρουσιν ὅσα ἐγὼ εἶπον.» Ἐνῶ δὲ αὐτὸς εἶπε ταῦτα, εἰς τῶν παρισταμένων ὑπηρετῶν ἔδωκε ράπισμα εἰς τὸν Ἰησοῦν, λέγων· «οὕτως ἀποκρίνεσαι εἰς τὸν ἀρχιερέα;» Ὁ Ἰησοῦς τότε εἶπεν εἰς αὐτόν· «Ἐὰν ὠμίλησα κακῶς, ἀπόδειξον, ὅτι ὠμίλησα κακῶς· ἐὰν δὲ καλῶς, διατί μὲ δέρεις;»

Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτησαν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως θανατώσωσιν αὐτόν, καὶ δὲν εὔρον· καὶ, ἂν καὶ πολλοὶ ψευδομάρτυρες προσῆλθον, δὲν εὔρον, ὕστερον δὲ προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες εἶπον, «οὗτος εἶπεν, ὅτι δύναται νὰ καταλύσῃ τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ τὸν ἀνοικοδομήσῃ.» Τότε ὁ ἀρχιερεὺς ἠγέρθη καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν, δὲν ἀποκρίνεσαι εἰς ὅσα οὗτοι καταμαρτυροῦσι κατὰ σοῦ;» Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς ἐσιώπα.

Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν εἰς αὐτόν· «Σὲ ἐξορκίζω κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος νὰ εἶπῃς εἰς ἡμᾶς, ἐὰν σὺ εἶσαι ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.» λέγει εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς, «Σὺ εἶπας. Πλὴν λέγω εἰς ὑμᾶς, ὅτι ἐν τῷ ὀλίγῳ θὰ ἴδῃτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.» Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτιά του, λέγων, «ἐβλασφήμησε· τίς ἢ χρεῖα πλέον μαρτύρων; Ἡκούσατε τὴν βλασφημίαν ταύτην. Τί ποχάζεσθε;» Ἐκεῖνοι δὲ εἶπον, «εἶνε ἔνοχος θανάτου.» Γότε ἐνέπτυσαν

εις τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐρράπιζον αὐτὸν εἰς τὸ πρόσωπον, ἄλλοι δὲ ἐκάλυπτον τὸ πρόσωπόν του καὶ τὸν ἐκτύπων λέγοντες· «προφήτευσον, Χριστέ, τίς εἶνε ἐκεῖνος, ὅς τις σὲ ἐκτύπησε».

Ἐτοῦτο γὰρ χάρις, εἰ διὰ συνείδησιν Θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας, πάσχων ἀδίκως». (Α. Πέτρ. 6', 19).

54. Ἄρνησις τοῦ Πέτρου. Θάνατος τοῦ προδότου Ἰούδα. (Ματθ. κς', 69—κζ', 8).

Ἐνῶ ὁ Πέτρος ἐκάθητο ἔξω εἰς τὴν αὐλήν, ὑπηρέτριά τις ἐπλησίασεν αὐτὸν καὶ τῷ λέγει. «Καὶ σὺ ἦσο μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου». Αὐτὸς δὲ ἠρνήθη ἐνώπιον πάντων, λέγων, «δὲν ἐξεύρω τί λέγεις». Ἐνῶ δὲ διευθύνετο εἰς τὴν πύλην, ἵνα ἐξέλθῃ, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει εἰς τοὺς ἐκεῖ, «καὶ οὗτος ἦτο μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου». Καὶ πάλιν ὁ Πέτρος ἠρνήθη μεθ' ὄρκου, ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον. Μετ' ὀλίγον δὲ προσελθόντες οἱ ἰστάμενοι, εἶπον εἰς τὸν Πέτρον, «ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶσαι, διότι καὶ ἡ λαλιά σου σὲ κάμνει φανερόν». Τότε ἤρχισε νὰ καταναθεματίζῃ καὶ νὰ ὀμνύῃ, ὅτι δὲν γνωρίζει τὸν ἄνθρωπον. Καὶ εὐθὺς ἀλέκτωρ ἐφώνησε. Καὶ ἐνεθυμήθη ὁ Πέτρος τὸν λόγον τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις εἶχεν εἰπεῖ εἰς αὐτόν, ὅτι πρὶν ἢ φωνήσῃ ὁ ἀλέκτωρ, τρὶς θὰ μ' ἀπαρνηθῆς· καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς.

Ἀφοῦ ὁ Ἰούδας, ὅστις τὸν εἶχε παραδώσει, εἶδεν, ὅτι κατεδικάσθη, μετενόησε καὶ ἐπέστρεψε τὰ τριάκοντα ἀργύρια εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ εἰς τοὺς πρεσβυτέρους, λέγων, ἡμαρτον παραδώσας αἷμα ἀθῶον. Αὐτοὶ δὲ εἶπον, «τί μᾶς ἐνδιαφέρει τοῦτο, σὺ ᾄψαι». Ὁ Ἰούδας τότε ρίψας τὰ ἀργύρια εἰς τὸν ναόν, ἀνεχώρησεν. Οἱ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια, εἶπον· «δὲν εἶνε συγκεχωρημένον νὰ

βάλωμεν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν, ἐπειδὴ εἶνε τιμὴ αἵματος». Καὶ ἀφοῦ ἐσκέφθησαν, ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, ἵνα θάπτωσι τοὺς ξένους. Διὰ τοῦτο ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ὠνομάσθη ἀγρὸς αἵματος μέχρι σήμερον.

Ἡ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται. (Β΄ Κορινθ. ζ', 10).

55. Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου.

(Ματθ. κζ', Λουκ. κγ', Ἰωάνν. ιη').

Τότε φέρουσι τὸν Ἰησοῦν ἐνώπιον τοῦ ἡγεμόνος Πιλάτου εἰς τὸ πραιτώριον. Ἦτο δὲ πρῶτα· οἱ Ἰουδαῖοι δὲν εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον, ἵνα μὴ μιανθῶσιν. Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ Πιλάτος πρὸς αὐτούς, καὶ εἶπε· «τίνα κατηγορίαν ἔχετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου;» Ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον εἰς αὐτόν· «ἐὰν δὲν ἦτο κακοποιὸς οὗτος, δὲν ἠθέλαμεν τὸν παραδώσει εἰς σέ. Διεγείρει τὸν λαόν, ἐμποδίζων αὐτὸν νὰ πληρώνη φόρον εἰς τὸν Καίσαρα». Ὁ Πιλάτος εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον καὶ ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν «Σὺ εἶσαι ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων;» Ἀπεκρίθη πρὸς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς· «Ἀφ' ἐαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις, ἢ ἄλλοι σοὶ τὸ εἶπον περὶ ἐμοῦ;» Ἀπεκρίθη ὁ Πιλάτος· «μήπως ἐγὼ εἶμαι Ἰουδαῖος; τὸ ἔθνος σου καὶ οἱ ἀρχιερεῖς σὲ παρέδωκαν εἰς ἐμέ. Τί ἔπραξας;» Ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· «ἡ βασιλεία μου δὲν εἶνε ἐκ τούτου τοῦ κόσμου· ἐὰν ἦτο ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἡ βασιλεία μου, θὰ ἠγωνίζοντο ὑπὲρ ἐμοῦ οἱ ὑπηρέται μου, ἵνα μὴ παραδοθῶ εἰς τοὺς Ἰουδαίους.» Ὁ Πιλάτος τῷ εἶπεν· «εἶσαι λοιπὸν βασιλεὺς;» Ὁ Ἰησοῦς ἀπεκρίθη· «ναί, εἶμαι βασιλεὺς· ἐγὼ πρὸς τοῦτο ἔχω γεννηθῆ, καὶ πρὸς τοῦτο ἔχω ἔλθει εἰς τὸν κόσμον, ἵνα μαρτυρήσω τὴν ἀλήθειαν. Πᾶς ὅστις

εἶνε ἐκ τῆς ἀληθείας, ἀκούει τὴν φωνὴν μου». Λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Πιλάτος· «Τί εἶνε ἀλήθεια;»

Ὁ Πιλάτος ἐξῆλθε πάλιν πρὸς τοὺς Ἰουδαίους καὶ λέγει εἰς αὐτούς· «Ἐγὼ δὲν εὐρίσκω καμμίαν αἰτίαν κατ' αὐτοῦ». Οὗτοι ὁμως ἐπέμενον λέγοντες, ὅτι ἐξεγείρει τὸν λαόν, διδάσκων εἰς ὅλην τὴν Ἰουδαίαν, ἀρχίσας ἀπὸ τῆν Γαλιλαίαν, ἕως ἐδῶ. Ὁ Πιλάτος δὲ ἀκούσας Γαλιλαίαν, ἠρώτησεν, ἂν ὁ ἄνθρωπος εἶνε Γαλιλαῖος. Καὶ μαθὼν ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἡρώδου, ἔστειλεν αὐτὸν εἰς τὴν Ἡρώδην, ὅστις ἦτο καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας. Ὁ δὲ Ἡρώδης ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, πολὺ ἐχάρη, διότι ἐπεθύμει ἀπὸ πολλοῦ χρόνου νὰ τὸν ἴδῃ, διότι εἶχεν ἀκούσει νὰ ὁμιλῶσι πολλὰ περὶ αὐτοῦ· καὶ ἠλπίζε νὰ ἴδῃ καὶ θαυμά τι νὰ γίνῃ παρ' αὐτοῦ. Τῷ ἀπέτεινε λοιπὸν πολλὰς ἐρωτήσεις, ἀλλ' ὁ Ἰησοῦς δὲν ἔδωκε καμμίαν ἀπάντησιν εἰς αὐτόν. Ἴσταντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ κατηγοροῦν αὐτὸν σφοδρῶς. Ὁ Ἡρώδης μετὰ τῶν στρατιωτῶν του μετεχειρίσθη τότε τὸν Ἰησοῦν μετὰ περιφρονήσεως, καὶ πρὸς ἐμπαιγμὸν ἐνέδυσεν αὐτὸν λαμπρὸν φέρεμα καὶ τὸν ἔστειλεν ὀπίσω εἰς τὸν Πιλάτον.

Ὁ δὲ Πιλάτος εἶπεν εἰς τὸν λαόν. «Ἐφέρατε τὸν ἄνθρωπον τοῦτον εἰς ἐμέ, κατηγοροῦντες, ὅτι ἐξεγείρει τὸν λαόν· ἐγὼ ὁμως ἀνακρίνας αὐτόν, δὲν εὔρον καμμίαν αἰτίαν εἰς αὐτόν, οὔτε ὁ Ἡρώδης. Θὰ ἀφήσω λοιπὸν αὐτόν, ἀφοῦ τὸν τιμωρήσω». Ἐπειδὴ δὲ ἦτο συνήθεια ν' ἀπολύῃ ἓνα φυλακισμένον κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, ὁ Πιλάτος εἶπεν εἰς αὐτούς. «Τίνα θέλετε ν' ἀπολύσω, τὸν Ἰησοῦν, ἢ τὸν Βαραββᾶν; ἦτο δὲ οὗτος φυλακισμένος διὰ στάσιν τινά, ἣτις εἶχε γείνει εἰς τὴν πόλιν καὶ φόνον. Ὁ λαὸς ἐρεθιζόμενος ὑπὸ τῶν ἀρχόντων, ἔκραζε, τὸν Βαραββᾶν».

Ὁ Πιλάτος θέλων ν' ἀπολύσῃ τὸν Ἰησοῦν, εἶπε πάλιν πρὸς αὐτούς, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἔκραζον». Σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν. «Ὁ δὲ Πιλάτος καὶ τρίτον εἶπεν εἰς αὐτούς». Τί κακὸν ἔπραξεν οὗτος; ἐγὼ δὲν εὐρίσκω αὐτὸν ἔνοχον θανάτου». Ἄλλ' οὗτοι ἐπέμενον κραυγάζοντες νὰ σταυρωθῇ. Τότε οἱ στρατιῶται τοῦ Ἡγεμόνος ἐξέδυσαν τὸν Ἰησοῦν καὶ τὸν ἐνέδυσαν κοκκίνην χλαμύδα· καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν, τὸν ἔβαλον εἰς τὴν κεφαλὴν του καὶ κάλαμον εἰς τὴν δεξιάν αὐτοῦ χεῖρα, καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἐνέπαιζον αὐτόν, λέγοντες, «χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων»· καὶ ἔπτυσαν αὐτόν καὶ ἐκτύπων εἰς τὴν κεφαλὴν διὰ καλάμου. Ἐξῆλθε λοιπὸν πάλιν ὁ Πιλάτος καὶ λέγει εἰς αὐτούς. Ἴδου φέρω αὐτὸν ἔξω, ἵνα μάθητε, ὅτι οὐδεμίαν εὐρίσκω εἰς αὐτὸν αἰτίαν θανάτου. Ἐξῆλθε λοιπὸν ὁ Ἰησοῦς, φορῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον καὶ τὸ κόκκινον φόρεμα. Ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται, ἐκραύγασαν λέγοντες, «σταύρωσον, σταύρωσον». Λέγει εἰς αὐτούς ὁ Πιλάτος· ἀλάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ σταυρώσατε, διότι ἐγὼ δὲν εὐρίσκω καμμίαν αἰτίαν εἰς αὐτόν». Ἀπεκρίθησαν εἰς αὐτόν οἱ Ἰουδαῖοι, «Ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν πρέπει ν' ἀποθάνῃ, διότι ἔκαμεν ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ». Ὁ Πιλάτος ἀκούσας τὸν λόγον τοῦτον ᾠδήγησεν αὐτὸν ἔξω τοῦ πραιτωρίου εἰς τόπον καλούμενον λιθόστρωτον, ἑβραϊστὶ δὲ Γαββαθᾶ. Ἐπειτα ἔλαβεν ὕδωρ καὶ ἐνιψε τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πλήθους, λέγων «Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε»· καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαός, εἶπεν, «Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν». Τότε ὁ Πιλάτος ἀπέλυσε τὸν Βαραβᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν παρέδωκεν εἰς αὐτούς, ἵνα σταυρωθῇ.

«Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι· καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ».  
(Ματθ. κβ' 21).

«Ἐλυτρώθητε τιμίῳ αἵματι ὡς ἀνοῦ ἀνόμου καὶ ἀσπίλου Χριστοῦ.» (Α'. Πέτρου α', 19).

## 56. Σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ.

(Ματθ. κζ'. Λουκ. κγ', Ἰωάνν. ιθ').

Καὶ ἀφοῦ τὸν ἐνέπαιζαν, ἐξέδυσαν αὐτὸν ἀπὸ τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν τὰ ἱμάτιά του, καὶ ὀδήγησαν εἰς τὸ νὰ τὸν σταυρώσωσιν. Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον, ὀνόματι Σίμων· τοῦτον δὲ ἠγγάρευσαν, ἵνα σηκώσῃ τὸν σταυρὸν τοῦ Ἰησοῦ. Ἠκολούθει δὲ αὐτὸν πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ καὶ γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκτύπων τὸ στῆθος καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. Στραφεῖς δὲ πρὸς αὐτάς ὁ Ἰησοῦς, εἶπε, «Θυγατέρες Ἰερουσαλήμ, μὴ κλαίετε δι' ἐμέ, ἀλλὰ δι' ἑαυτοὺς κλαίετε καὶ διὰ τὰ τέκνα σας, διότι ἔρχονται ἡμέραι, ὅποτε θὰ εἴπητε εἰς τὰ ὄρη, πέσατε ἐπάνω ἡμῶν· καὶ εἰς τὰ βουνά, καλύψατε ἡμᾶς».

Καὶ ὅτε ἦλθον εἰς τὸν Γολγοθᾶ, ἦτοι κρανίου τόπον, ἔδωκαν εἰς αὐτὸν νὰ πῖν ὄξος ἀνεμεμιγμένον μὲ χολήν. Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς γευθεὶς αὐτό, δὲν ἤθελε νὰ πῖν. Ἀφοῦ δὲ τὸν ἐσταύρωσαν, διμερίσθησαν τὰ ἱμάτιά του, βάλλοντες κλῆρον. Καὶ καθήμενοι ἐφύλαττον αὐτὸν ἐκεῖ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἔθεσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ἐπιγραφὴν, λέγουσαν τὴν αἰτίαν τῆς καταδίκης του. «Οὗτος εἶνε Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων». Τότε σταυροῦνται μετ' αὐτοῦ δύο λησταί, εἷς ἐκ δεξιῶν, καὶ εἷς ἐξ ἀριστερῶν. Οἱ διερχόμενοι δὲ ἐβλασφήμουν αὐτόν, κινουντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες. «Οὐαί, ὁ καταλύων τὸν νόον, καὶ εἰς τρεῖς ἡμέρας οἰκοδομῶν αὐτόν, σῶσον ἑαυτόν, καὶ κατάβα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ». Ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες αὐτόν ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους· «ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτόν δὲν δύνα-

ται νά σώσῃ. Ἐάν ἦνε ὁ Χριστός, ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ, ἅς καταβῆ τώρα ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. Εἶχε πεποιθήσιν εἰς τὸν Θεόν· ἅς λυτρώσῃ τώρα αὐτόν, ἐάν τὸν ἀγαπᾷ· διότι εἶπεν, ὅτι εἰμι υἱὸς Θεοῦ». Ἄλλ' ὁ Ἰησοῦς εἶπε, «Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἶδαςι, τί ποιοῦσιν».

Εἷς δὲ ἐκ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ἐβλασφήμει αὐτόν, λέγων. «Ἐάν σὺ εἶσαι ὁ Χριστός, σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς». Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄλλος, ἐπέπληττεν αὐτόν, λέγων· «δὲν φοβεῖσαι τὸν Θεόν, ἀφοῦ καὶ σὺ εἶσαι καταδεδικασμένος μὲ τὴν αὐτὴν τιμωρίαν; καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως, διότι ἀπολαμβάνομεν ἄξια, τῶν ὅσα ἐπράξαμεν· οὗτος δὲ οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξε»· καὶ ἔλεγεν εἰς τὸν Ἰησοῦν «μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου». Καὶ εἶπεν εἰς αὐτόν ὁ Ἰησοῦς. «Ἀμήν, λέγω εἰς σέ, σήμερον θά ᾗσαι μετ' ἐμοῦ εἰς τὸν Παράδεισον».

Ἰστατο δὲ πλησίον τοῦ σταυροῦ τοῦ Ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ, καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, Μαρία ἡ τοῦ Κλωπᾶ, καὶ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ. Ὁ Ἰησοῦς λοιπὸν ἰδὼν τὴν μητέρα του, καὶ τὸν μαθητὴν, τὸν ὁποῖον ἠγάπα, ἱστάμενον πλησίον αὐτοῦ, λέγει εἰς τὴν μητέρα του· «γύναι, ἰδοὺ ὁ υἱὸς σου»· ἔπειτα λέγει εἰς τὸν μαθητὴν· «Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου»· καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητὴς εἰς τὸν οἶκόν του. Ἀπὸ δὲ τῆς ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπάνω εἰς ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐνάτης. Περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς μεγαλοφώνως λέγων. «Ἥλί, Ἥλί, λαμὰ σαβαχθανὶ» δηλαδὴ, Θεέ μου, Θεέ μου, ἵνα τί με ἐγκατέλειπες; Τότε εἷς τῶν ἐστώτων δραμῶν καὶ λαβῶν σπύγγον, καὶ γεμίσας αὐτὸν ἀπὸ ὄξος, τὸν ἔβαλεν εἰς κάλαμον καὶ ἐπότιζεν αὐτόν. Ὅτε δὲ ἔλαβε τὸ ὄξος ὁ Ἰησοῦς, εἶπε μεγάλη τῇ φωνῇ. «Πά-

τερ, εἰς χεῖράς σου παραδίδω τὸ πνεῦμά μου», καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν, παρέδωκε τὸ πνεῦμα.

«Ἐξηγόρασας ἡμᾶς, ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου, τῷ τιμίῳ σου αἵματι· τῷ Σταυρῷ προσηλωθεὶς, καὶ τῇ λόγχῃ κεντηθεὶς, τὴν ἀθανάσιαν ἐπήγαγας ἀνθρώποις· Σωτὴρ ἡμῶν, δόξα σοι».

«Καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι». (Β'. Κορινθ. ε', 15).

«Ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἀφεσιν τῶν παραπτώματων, κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ». (Ἐφεσ. α', 7).

### 57. Ἡ ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

(Ματθ. κζ', 62. Μάρκ. ιε', 43 καὶ καθεξῆς. Ἰωάνν. ιθ', 36 — 42).

Τὸ ἑσπέρας, Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ὀνομαζόμενος Ἰωσήφ, μαθητῆς τοῦ Ἰησοῦ, κεκρυμμένος διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἐζήτησε παρὰ τοῦ Πιλάτου τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν, ὅτι ἔχει ἀποθάνει πλέον· καὶ προσκαλέσας τὸν ἑκατόνταρχον, ἠρώτησεν αὐτόν, ἐὰν πρὸ πολλοῦ χρόνου ἀπέθανε· καὶ μαθὼν ἀπὸ τοῦ ἑκατοντάρχου, ἐπέτρεψε τὸ σῶμα εἰς τὸν Ἰωσήφ· οὗτος ἀγοράσας σινδὸνα, καὶ καταβιδάσας τὸ σῶμα, τὸ περιετύλιξεν ἐντὸς αὐτῆς καὶ κατέθηκεν ἐντὸς μνημείου, λελαξευμένου ἐντὸς τῆς πέτρας, εἰς ᾧ οὐδεὶς ἄλλος εἶχε ταφῆ· καὶ ἐκύλισε λίθον ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ μνημείου. Ἦτο δὲ ἡμέρα παρασκευή, καὶ ἐξημέρωνε σάββατον. Αἱ γυναῖκες, αἵτινες εἶχον ἔλθει μετ' αὐτοῦ ἐκ τῆς Γαλιλαίας, ἀκολουθήσασαι τὸν Ἰωσήφ, εἶδον τὸ μνημεῖον καὶ πῶς ἐτέθη τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ἐπιστρέψασαι δὲ ἠτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα.

Τὴν δὲ ἐπαύριον, ἧτις εἶνε μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς τὸν Πιλάτον,

λέγοντες, «Κύριε, ἐνεθυμήθημεν, ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν, ἐνῶ ἀκόμη ἔζη, μετὰ τρεῖς ἡμέρας θὰ ἐγερωθῶ. Διάταξον λοιπὸν ν' ἀσφαλισθῇ ὁ τάφος, ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας· μήπως ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὴν νύκτα κλέψωσιν αὐτόν, καὶ εἴπωσιν εἰς τὸν λαόν, ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ θὰ ᾔνε ἡ ἐσχάτη πλάνη χειρῶν τῆς πρώτης». Εἶπε δὲ ὁ Πιλάτος εἰς αὐτούς· «ἔχετε φύλακας· ὑπάγετε, ἀσφαλίσατε, καθὼς ἐξεύρετε». Αὐτοὶ δὲ πορευθέντες ἠσφάλισαν τὸν τάφον, σφραγίσαντες αὐτόν καὶ τοποθετήσαντες φύλακας.

«Ὁ εὐσχήμων Ἰωσήφ, ἀπὸ τοῦ ξύλου καθελὼν, τὸ ἄχραντόν σου Σῶμα, σινδόνι καθαρᾷ εἰλήσας καὶ ἀρώμασιν, ἐν μνήματι κενῷ κηδεύσας ἀπέθετο».

«Μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθανόντες ἀπ' ἄρτι. Naί, λέγει τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν». (Ἀποκάλ. ιδ', 13).

### 58. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος.

(Μάρκ. ιδ', 1 — 16) Ἰωάνν. κ', 11 — 18).

Τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος, Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ μήτηρ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἤλθον εἰς τὸν τάφον λίαν πρῶτ, ὅτε ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος. Ἔλεγον δὲ πρὸς ἑαυτάς. Τίς θὰ μᾶς ἀποκυλίσῃ τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; Καὶ παρατηρήσασαι εἶδον, ὅτι εἶχεν ἀποκυλισθῆ ὁ λίθος ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου· ἦτο δὲ πολὺ μέγας. Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον, εἶδον νεανίσκον καθήμενον εἰς τὰ δεξιὰ, ἐνδεδυμένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐτρόμαξαν. Αὐτὸς δὲ λέγει εἰς αὐτάς, «μὴ τρομάζετε· ζητεῖτε Ἰησοῦν τὸν Ναζαρινὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, δὲν εἶνε ἐδῶ· ἰδοὺ ὁ τόπος, ὅπου ἔβαλον αὐτόν». Ἐπανελθοῦσαι δὲ ἐκ τοῦ μνημείου, ἀπήγγειλαν πάντα ταῦτα εἰς τοὺς ἑνδεκα καὶ εἰς τοὺς ἄλλους. Καὶ ἐφάνησαν

οἱ λόγοι οὗτοι εἰς αὐτοὺς ὡς λῆρος καὶ δὲν ἐπίστευσαν εἰς αὐτάς. Τότε ὁ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἔτρεξαν εἰς τὸ μνημεῖον καὶ ἐλθὼν πρῶτος ὁ Ἰωάννης κύπτει εἰς αὐτό, καὶ βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα, ἀλλ' ὅμως δὲν εἰσῆλθεν εἰς αὐτό. Ἔρχεται λοιπὸν ὁ Πέτρος καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μνημεῖον καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα· καὶ τὸ σουδάριον, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, δὲν ἦτο μετὰ τῶν ὀθονίων, ἀλλὰ χωριστὰ τυλιγμένον εἰς ἓνα τόπον. Τότε λοιπὸν εἰσῆλθε καὶ ὁ ἄλλος μαθητῆς καὶ εἶδε καὶ ἐπίστευσεν.



Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ δὲ Μαρία Ἰσατα ἔξω τοῦ μνημείου καὶ ἔκλαιεν· ἔκυψε δὲ εἰς τὸ μνημεῖον καὶ θεωρεῖ δύο ἀγγέλους ἐνδεδυμένους λευκά, ἓνα πλησίον τῆς κεφαλῆς, καὶ ἓνα πλησίον τῶν ποδῶν, ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ λέγουσιν εἰς αὐτὴν ἐκεῖνοι, «γύναι, τί κλαίεις;»· λέγει αὕτη εἰς αὐτούς, «διότι ἐσῆκωσαν τὸν Κύριόν μου, καὶ δὲν ἐξεύρω ποῦ ἔθηκαν αὐτόν». Καὶ ταῦτα εἰπούσα ἐστράφη εἰς τὰ

ὀπίσω καὶ βλέπει τὸν Ἰησοῦν ἰστάμενον· καὶ δὲν ἤξευρεν, ὅτι ἦτο ὁ Ἰησοῦς· λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, «Γύναι, τί κλαίεις; τίνα ζητεῖς;» ἐκείνη δὲ νομίζουσα, ὅτι εἶνε ὁ κηπουρός, λέγει εἰς αὐτόν. «Κύριε, ἐὰν σὺ ἐβάστασας αὐτόν, εἰπέ μοι, ποῦ ἔβαλες αὐτόν, καὶ ἐγὼ θὰ σηκώσω αὐτόν». λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, «Μαρία». Στραφεῖσα ἐκείνη λέγει εἰς αὐτόν, «Διδάσκαλε». Λέγει εἰς αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς, «Μὴ μὲ ἐγγίζεις· διότι δὲν ἔχω ἀναβῆ ἀκόμη εἰς τὸν πατέρα μου· πορεύου δὲ πρὸς τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπέ εἰς αὐτούς· ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μου καὶ Θεὸν ὑμῶν. Ἐρχεται Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἀπαγγέλλει εἰς τοὺς μαθητάς, ὅτι ἔχει ἰδεῖ τὸν Κύριον, καὶ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους εἶπεν εἰς αὐτήν.

«Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας, καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζοῖν χαρισάμενος».

«Εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία ἡ πίστις ὑμῶν· ὅτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο· εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταῦτη ἠλπικότες ἐσμέν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλσειότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν· ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο». (Α΄ Κορινθ. ιε', 17 καὶ 20).

«Παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν». (Ρωμ. δ', 25).

59. Ὁ Χριστὸς ἐμφανίζεται εἰς δύο μαθητάς πορευομένους εἰς Ἐμμαούς. (Λουκ. κδ', 13—37).

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν δύο ἐκ τῶν μαθητῶν ἐπορεύοντο εἰς τὴν κώμην Ἐμμαούς, ἀπέχουσαν ἐξήκοντα σταδίους ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλήμ. Καὶ αὐτοὶ ὠμίλουν πρὸς ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. Συνέβη δέ, ἐνῶ αὐτοὶ ὠμίλουν καὶ συνεζήτουν, νὰ πλησιάσῃ αὐτούς ὁ Ἰησοῦς καὶ νὰ συμπορευῆται μετ' αὐτῶν. Οἱ ὀφθαλμοὶ δ' αὐτῶν ἐκρατοῦντο εἰς τρόπον τοιοῦτον, ὥστε δὲν διέκρινον αὐτόν.

Εἶπε δὲ πρὸς αὐτούς. «Περὶ τίνος ὁμιλεῖτε βαδίζοντες, καὶ εἰσθε σκυθρωποί; » Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς, ὀνομαζόμενος Κλεόπας, εἶπε πρὸς αὐτόν. «Σὺ μόνος κατοικεῖς πλησίον τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ δὲν ἐξεύρεις τὰ γινόμενα εἰς αὐτὴν κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας». Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς. «Ποῖα;» οἱ δὲ εἶπον εἰς αὐτόν, «τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὁ ὁποῖος ἔγεινεν ἀνὴρ προφήτης, δυνατὸς καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ ἐνώπιον ὄλου τοῦ λαοῦ· καὶ ὅτι παρέδωκαν αὐτόν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες εἰς θάνατον καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν· ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν, ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ μέλλων νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν Ἰσραήλ. Εἶνε δὲ ἡ τρίτη ἡμέρα σήμερον, ἀφ' οὗ ταῦτα ἔγειναν· ἀλλὰ καὶ γυναῖκες τινες ἐξ ἡμῶν μᾶς ἐξέπληξαν· ἐλθοῦσαι πρῶτ' εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ, ἦλθον λέγουσαι, ὅτι ἔχουσιν ἰδεῖ καὶ ὀπτασίαν ἀγγέλων, οἱ ὁποῖοι λέγουσιν, ὅτι αὐτὸς ζῆ. Καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν μαθητῶν εἰς τὸ μνημεῖον, καὶ εὔρον οὕτω, καθὼς αἱ γυναῖκες εἶπον· αὐτοὶ δὲ δὲν εἶδον». Καὶ αὐτὸς εἶπεν εἰς αὐτούς· «ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται· δὲν ἔπρεπε νὰ πάθῃ ταῦτα ὁ Χριστὸς καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ; » καὶ ἀρχίσας ἀπὸ τοῦ Μωϋσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν, ἠρμήνευεν εἰς αὐτούς εἰς ὅλας τὰς γραφὰς τὰ περὶ αὐτοῦ. Καὶ ἐπλησίασαν εἰς τὴν κόμην, ὅπου ἐπορεύοντο· καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο, ὅτι πορεύεται μακρότερα· καὶ ἐβίασαν αὐτόν, λέγοντες. «Μεῖνον μεθ' ἡμῶν, ὅτι εἶνε ἑσπέρα καὶ ἔχει κλίνει πλέον ἢ ἡμέρα ». Καὶ εἰσῆλθε νὰ μεῖνῃ μετ' αὐτῶν· ἐνῶ δὲ αὐτὸς ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν μετ' αὐτῶν, λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησε καὶ κόψας αὐτόν ἔδιδεν εἰς αὐτούς. Τότε δὲ ἠνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν καὶ ἐγνώρισαν αὐτόν· καὶ αὐτὸς ἔγεινεν ἄφαντος ἀπ'

αὐτῶν. Ἐλεγον δὲ πρὸς ἀλλήλους· «δὲν ἐκαίετο ἡ καρδία μας, ὅτε ἐλάλει εἰς ἡμᾶς καθ' ὁδὸν καὶ ἀνέπτυσσε τὰς γραφάς; »

Καὶ σηκωθέντες αὐτὴν τὴν ὥραν, ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ εὗρον τοὺς ἔνδεκα συνηθροισμένους καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν, καὶ λέγοντας, ὅτι ἠγέρθη ἄληθῶς ὁ Κύριος καὶ ἐφάνη εἰς τὸν Πέτρον· καὶ αὐτοὶ διηγοῦντο τὰ γινόμενα εἰς τὴν ὁδὸν καὶ ὅτι ἐφανερώθη εἰς αὐτούς, ὅτε ἔκοπτε τὸν ἄρτον. Ἐνῶ δὲ οὗτοι ἐλάλουν, αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς ἐστάθη εἰς τὸ μέσον αὐτῶν καὶ λέγει εἰς αὐτούς, «εἰρήνη ὑμῖν»· φοβηθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐνόμιζον, ὅτι βλέπουσι πνεῦμα. Καὶ εἶπεν εἰς αὐτούς, «διατί εἴσθε τεταραγμένοι; Ἴδετε τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου, ὅτι εἶμαι ἐγὼ ὁ ἴδιος». Οἱ μαθηταὶ τότε ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην ἰδόντες τὸν Κύριον.

«Τοῦτον τὸν Ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ Θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μαρτυρες». (Πράξ. τ. Ἀποστ. 6', 32).

## 60. Ἡ ψηλάφησις τοῦ Θωμᾶ.

(Ἰωάνν. κ', κα', — Ματθ. κη', 16 καὶ ἐξῆς).

Ἄλλ' ὁ Θωμᾶς δὲν ἦτο μετ' αὐτῶν, ὅτε ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς, ὅτε δὲ ἦλθεν, ἔλεγον πρὸς αὐτὸν οἱ ἄλλοι μαθηταὶ «εὐωράκαμεν τὸν Κύριον». Ἄλλ' ὁ Θωμᾶς εἶπεν· «εἰάν μὴ ἴδω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων, καὶ βάλω τὴν χεῖρά μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, δὲν θὰ πιστεύσω». Καὶ μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας πάλιν ἦσαν συνηγμένοι οἱ μαθηταὶ καὶ ὁ Θωμᾶς ἦτο μετ' αὐτῶν καὶ εἶχον τὰς θύρας κεκλεισμένας. Ὁ Ἰησοῦς ἐλθὼν ἐστάθη εἰς τὸ μέσον αὐτῶν καὶ εἶπεν, «εἰρήνη ὑμῖν»· ἔπειτα λέγει εἰς τὸν Θωμᾶν, «φέρε

τὸν δάκτυλον σου ἐδώ και ἰδὲ τὰς χεῖράς μου και βάλε τὴν χεῖρά σου εἰς τὴν πλευράν μου, και μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός». Και ὁ Θωμᾶς εἶπεν· «ὁ Κύριός μου και ὁ Θεός μου!» λέγει εἰς αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς· «ἐπειδὴ μὲ εἶδες, Θωμᾶ, ἐπίστευσας, μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες και πιστεύσαντες».

«Τῆ φιλοπράγματι δεξιᾷ, τὴν ζωοκάρυχόν σου πλευράν, ὁ Θωμᾶς ἐξηρεύνησε, Χριστὲ ὁ Θεός· συγκεκλεισμένων γὰρ τῶν θυρῶν, ὡς εἰς-ῆλθες, σὺν τοῖς Ἀποστόλοις εἶθα· Κύριος ὑπάρχεις και Θεός μου».

### 61. Ὁ Ἰησοῦς ἀποστέλλει τοὺς ἀποστόλους εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου.

(Ἰωάνν. κ'—κα'). (Ματθ. κη'. 16 και ἐξ.).

Μετὰ ταῦτα ἐφανερῶθη πάλιν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς μαθητάς του εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Τιβεριάδος κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον. Ἦσαν ὁμοῦ ὁ Πέτρος και Θωμᾶς και ὁ Ναθαναὴλ και οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου και ἄλλοι δύο ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. Λέγει τότε ὁ Πέτρος εἰς αὐτούς, «ὑπάγω νὰ ὀψαρεύσω.» Λέγουσιν οὗτοι πρὸς αὐτόν· «ἐρχόμεθα και ἡμεῖς μετὰ σοῦ». Ἐξῆλθον και ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθύς, και κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα δὲν ἐπίασαν οὐδέν. Τὴν πρωτὴν ὁ Ἰησοῦς ἐστάθη εἰς τὸν αἰγιαλόν· δὲν ἐγνώρισαν ὁμοῦ οἱ μαθηταί, ὅτι ἦτο ὁ Ἰησοῦς, λέγει λοιπὸν εἰς αὐτούς ὁ Ἰησοῦς, «παιδιά, μήπως ἔχετε τι προσφάγιον;» Ἀπεκρίθησαν εἰς αὐτόν, «ὄχι». Αὐτὸς δὲ εἶπε, «ρίψατε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον και θέλετε εὐρεῖ». Ἐρριψαν αὐτό, και δὲν ἠδυνήθησαν νὰ σύρωσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἰχθύων. Λέγει λοιπὸν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς, εἰς τὸν Πέτρον. «Ὁ Κύριος εἶνε». Ὁ Πέτρος λοιπὸν ἀκούσας, ὅτι εἶνε ὁ Κύριος ἐξώ-

σθη τὸν ἐπενδύτην του καὶ ἐρρίφθη εἰς τὴν θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἐξῆλθον εἰς τὴν ξηρὰν εὗρον ἀνθρακιὰν καὶ ἰχθὺν καὶ ἄρτον καὶ ἔφαγον. Αὕτη δὲ εἶνε ἡ τρίτη φορά, καθ' ἣν ὁ Κύριος ἐφανερώθη εἰς τοὺς μαθητάς του.

Οἱ ἔνδεκα ἐπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐπὶ τοῦ ὄρους, τὸ ὁποῖον ὁ Ἰησοῦς εἶχε δεῖξει εἰς αὐτούς· καὶ ἰδόντες αὐτόν, τὸν προσεκύνησαν. Οἱ δὲ ἐδίστασαν· καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησεν εἰς αὐτούς καὶ εἶπεν· «ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν γῆν. Πορευθέντες δὲ μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτούς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτούς νὰ τηρῶσι πάντα ὅσα ἐγὼ διέταξα· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ θὰ ἦμαι μεθ' ὑμῶν ὅλας τὰς ἡμέρας μέχρι τέλους τοῦ κόσμου. Ἀμήν».

«Ἔστι δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων». (Ἐβρ. ια', 1).

«Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον, ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας». (Ἐβρ. ιγ', 8).

62. Ἡ ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος. (Λουκ. κδ',  
50.—Πράξ. 1).

Ὁ Κύριος μετὰ τὴν ἀνάστασίν του ἐπὶ τεσσαράκοντα ἡμέρας πολλάκις ἐνεφανίζετο εἰς τοὺς ἀποστόλους καὶ ὠμίλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Παρήγγειλε δὲ αὐτοῖς νὰ μὴ ἀποχωρισθῶσιν ἀπὸ Ἱεροσολύμων, ἀλλὰ νὰ περιμένωσι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Πατρὸς. «Θὰ λάβητε, εἶπε, δύναμιν διὰ τῆς ἐπελεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ θὰ ἦσθε μάρτυρες καὶ εἰς τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ εἰς πᾶσαν τὴν Ἰουδαίαν καὶ Σαμαρείαν καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς». Ἐπειτα ὠδήγησεν αὐτούς εἰς τὴν Βηθανίαν· καὶ σηκώσας τὰς χεῖράς του, εὐλόγησεν

αυτούς. Καὶ ἐνῶ ηὐλόγει αὐτούς, διεχωρίσθη ἀπ' αὐτῶν καὶ ἐφέρετο ἄνω εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ αὐτοὶ προσεκύνησαν αὐτόν, καὶ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Ἱερουσαλὴν μετὰ μεγάλης χαρᾶς, καὶ ἦσαν διὰ παντός εἰς τὸν ναόν, αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.

63. Ἡ ἐπιφοίτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπὶ τοὺς Ἀποστόλους. — Ἡ Πεντηκοστή.

(Πράξ. Ἔ', 1—14).

Οἱ Ἀπόστολοι ὑπακούοντες εἰς τὴν ὑπόσχεσιν τοῦ Χριστοῦ, ὅτι θέλει πέμψει εἰς αὐτούς τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἀνέμενον ἐν Ἱερουσαλήμ. Ἐνῶ δὲ συνεπληροῦτο ἡ πεντηκοστὴ ἡμέρα, καὶ ἦσαν ἅπαντες ὁμοῦ συνηγμένοι εἰς τὸ αὐτὸ μέρος· ἔγεινεν αἰφνηδίως ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος, ὡς ἂν νὰ ἐφέρετο πνοὴ βιαία, καὶ ἐγέμισε ὅλον τὸν οἶκον, ὅπου ἦσαν καθήμενοι· καὶ ἐφάνησαν διαμεριζόμενοι εἰς αὐτοὺς γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός, καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ ἕνα ἕκαστον αὐτῶν, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἤρχισαν νὰ λαλῶσιν ἄλλας γλῶσσας, καθὼς τὸ Πνεῦμα ἔδιδεν εἰς αὐτούς νὰ λαλῶσιν. Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἐκ διαφόρων χωρῶν ἐκεῖ συνηθροισμένοι καὶ ἐθαύμαζον ἀκούοντες τοὺς Ἀποστόλους ὁμιλοῦντας ἕκαστος τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γλῶσσαν καὶ διηγουμένους τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔλεγον· «Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῆ ἰδία διαλέκτῳ ἡμῶν, ἐν ἧ ἐγεννήθημεν; » Ἀπὸ ταύτης δὲ τῆς ἡμέρας οἱ Ἀπόστολοι ἤρχισαν τὸ ψυχρωτῆριον αὐτῶν ἔργον.

«Εὐλογημένοι εἶ Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἀλιεῖς ἀναδείξας, καταπέμψας αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγγενεύσας, φιλόφρονε δόξα σοι.»

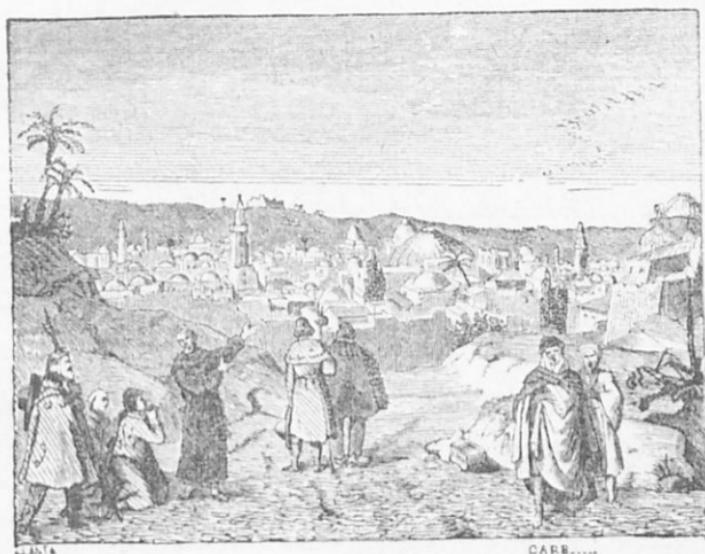
«Εἰ δέ τις Πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ»  
(Ρωμ. η', 9).

#### 64. Ἱερουσαλήμ.

Ἡ πόλις αὕτη, ἐν ἣ ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου διέτριψεν ἱκανὸν τοῦ ἐπὶ γῆς βίου του χρόνον, ἔνθα ἐδίδαξεν, ἐτέλεσε πλεῖστα θαύματα, ἔπαθεν, ἐτάφη καὶ ἀνέστη, ἡ πόλις αὕτη ὑπέστη πολλὰς μεταβολὰς καὶ δυστυχίας. Τῷ 67 ἔτει μ. Χ. ὁ αὐτοκράτωρ Οὐεσπασιανὸς ἐκυρίευσεν τὴν Παλαιστίνην καὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς, πλην τῆς Ἱερουσαλήμ. Τῷ 69 ὁ Τίτος, υἱὸς καὶ διάδοχος τοῦ Οὐεσπασιανοῦ, ἐκυρίευσεν αὐτήν, ἀφοῦ λιμὸς καὶ λοιμὸς ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἐμάστισεν αὐτήν. Ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος κατεκρή καὶ ἐγένετο σωρὸς ἐρειπίων. Ὁ Ἀδριανὸς τῷ 136 θέλων νὰ ἐμποδίσῃ νέαν ἐξέγερσιν τῶν Ἰουδαίων ἠμπόδισεν εἰς τοὺς ἀπολειφθέντας ἐξ αὐτῶν νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ. Ἐκτοτε οἱ Ἑβραῖοι διεσκορπίσθησαν εἰς ὅλον τὸν κόσμον, μάρτυρες τῆς ἐκπληρώσεως τῶν προφητειῶν καὶ τῆς ἀληθείας τῆς χριστιανικῆς θρησκείας. Ἡ Ἱερουσαλήμ μετὰ τὴν ἀποδίωξιν τῶν Ἰουδαίων κατφάσθη ὑπὸ Ῥωμαίων, Ἑλλήνων, Σύρων καὶ ἐθνικῶν δεχθέντων τὸν χριστιανισμόν. Οἱ χριστιανοὶ ὑπέστησαν σκληροὺς διωγμοὺς ἐπὶ τῶν διαδόχων τοῦ Ἀδριανοῦ.

Ἐπὶ τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου ἡ Ἱερουσαλήμ ἀνέπνευσε καὶ οἱ χριστιανοὶ εἶδον καλλιτέρας ἡμέρας. Ἡ μήτηρ αὐτοῦ Ἀγία Ἐλένη τῷ 325 εὔρε τὸν τίμιον Σταυρὸν καὶ μετ' οὐ πολὺ ναὸς μεγαλοπρεπῆς ἀνηγέρθη περιέχων τὸν τάφον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου τῷ 362 μάτην ἀποπειρᾶται ὁ Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης ν' ἀνεγείρῃ τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Ὑπὸ σεισμοῦ κατερρίφθησαν τὰ τείχη καὶ διεσκορπίσθησαν αἱ ἐργασίαι. πῦρ δὲ κατέκαυσεν αὐ-

τοὺς καὶ τὰ σκεύη αὐτῶν. Ἐκτοτε μέχρι τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος μ. Χ. ἡ Ἱερουσαλήμ ἐγένετο ἐστία τῶν ἀναχωρητῶν καὶ τῶν ζηλωτῶν ὁπαδῶν τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἀπὸ τοῦ 615 μέχρι τοῦ 629 ἔτους ἡ Ἱερουσαλήμ κυριευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Χοσρόου τοῦ Β' διέμεινεν ὑπὸ τὸ σκῆπτρον αὐτοῦ, μέχρις οὗ πάλιν ἀνεκτήθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Ἡρακλείου τῷ 629. Τῷ 636 Ὁμάρ ὁ καλίφης ἐκυρίευσεν αὐτὴν καὶ ὑπεδούλωσε τοὺς κατοίκους της. Τότε ἀνηγέρθη τὸ πρῶτον τσαμίον ἐν ᾧ τόπω ἦτο ὠκοδομημένος ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος.



Ἡ Ἱερουσαλήμ.

Διέμεινε δὲ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῶν καλιφῶν ἀπὸ τοῦ 7ου μέχρι τοῦ ἑνδεκάτου αἰῶνος. Ἐπὶ τοῦ καλίφου Χακίμη, τοῦ ὀνομασθέντος Καλλιγούλα τῆς Ἀνατολῆς οἱ χριστιανοὶ τῆς Ἱερουσαλήμ ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα. Πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν χριστιανῶν συνεκροτήθησαν αἱ σταυροφο-

ρίαι από τοῦ 1076. Κατέχουσι δὲ τὴν ἱερὰν ταύτην πόλιν μέχρι σήμερον οἱ Τούρκοι καὶ περιέχει αὕτη μιγάδα πληθυσμὸν ἐξ Ἀράβων, Τούρκων, Ἑλλήνων καὶ λοιπῶν εὐρωπαϊῶν. Εἶνε δὲ ἡ ὄψις τῆς πόλεως ταύτης ψυχρὰ καὶ σκυθρωπή, ὡς καὶ ἡ φύσις τῆς χώρας, ἣτις τὴν περιβάλλει. Τὸ αἷμα τοῦ δικαίου, τὸ χυθὲν ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ, ἐπὶ δέκα καὶ ὀκτῶ αἰῶνας δὲν ἀφίνει ἀνάπαυσιν καὶ ἡσυχίαν εἰς τὴν πόλιν, ἐφ' ἧς εὐτυχεῖς καὶ ἐνδοξοὶ ἐβασίλευσάν ποτε ὁ Δαβὶδ καὶ Σολομῶν.

## ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

### Κεφάλαιον Α'.

Ἄπο τῆς κατὰ σάρκα γεννήσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ  
μέχρι τοῦ θαύματος τοῦ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας.

§ 1.	Ἡ γέννησις Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ.....	Σελ. 3— 4
§ 2.	Ὁ Εὐαγγελισμὸς.....	» 4— 6
§ 3.	Ἡ Μαρία ἐπισκέπτεται τὴν Ἐλισάβετ.....	» 6
§ 4.	Ἡ γέννησις τοῦ Σωτῆρος.....	» 6— 7
§ 5.	Χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ· οἱ ποιμένες τῆς Βηθλεέμ..	» 7— 8
§ 6.	Προσκύνησις τῶν Μάγων.....	» 8— 9
§ 7.	Περιτομὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ ὑπαπαντὴ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Συμεών.....	9
§ 8.	Φυγὴ εἰς Αἴγυπτον. Σφαγὴ τῶν παίδων ἐν Βηθλεέμ	» 9—10
§ 9.	Ἐπιστροφὴ εἰς Ναζαρέτ. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής ἐν τῷ ναῷ.....	» 10—11
§ 10.	Τὸ κήρυγμα τοῦ Ἰωάννου. Βάπτισις τοῦ Σωτῆρος.	» 11—12
§ 11.	Νηστεία καὶ πειρασμὸς τοῦ Ἰησοῦ.....	» 12—13

### Κεφάλαιον Β'.

Ἄπο τοῦ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας θαύματος  
μέχρι τοῦ πάθους αὐτοῦ.

§ 12.	Ὁ Ἰησοῦς ἐν Ναζαρέτ.....	» 14
§ 13.	Ἡ κλήσις τῶν πρώτων μαθητῶν.....	» 15—16
§ 14.	Τὸ ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας θαῦμα.....	» 16—17
§ 15.	Οἱ πωλοῦντες διώκονται ἐκ τοῦ ναοῦ.....	» 17
§ 16.	Ὁ Νικόδημος.....	» 17—18
§ 17.	Ἡ κλήσις τῶν δώδεκα Ἀποστόλων.....	» 18—19
§ 18.	Ὁ παραλυτικὸς.....	» 19—20
§ 19.	Ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους διδασκαλία. Οἱ μακαρισμοὶ...	» 20—21
§ 20.	Συνέχεια τῆς ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλίας.....	» 21

§ 21. Συνέχεια (περὶ ἐλεημοσύνης καὶ προσευχῆς) . . . .	Σελ.	22
§ 22. Συνέχεια περὶ νηστείας. Ὁ ἀληθὴς πλοῦτος, ἢ ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ. . . . .	»	22—23
§ 23. Συνέχεια καὶ τέλος. Τὰ καθήκοντα πρὸς τὸν πλησίον. Ὁ θεῶς λόγος . . . . .	»	24—25
§ 24. Περὶ τῶν παραβολῶν. . . . .	»	25
§ 25. Παραβολὴ τοῦ σπορέως (Παραβολὴ Α΄) . . . . .	»	26—27
§ 36. Ὁ οἰκοδεσπότης καὶ οἱ εἰς διαφόρους ὥρας τῆς ἡμέρας μισθωθέντες ἐργάται (Παραβολὴ Β΄) . . . . .	»	27—28
§ 27. Τὸ ἀπολεσθὲν πρόβατον καὶ ἡ ἀπολεσθεῖσα δραχμὴ (Παραβολὴ Γ΄) . . . . .	»	28—29
§ 28. Οἱ γάμοι τοῦ υἱοῦ τοῦ βασιλέως (Παραβολὴ Δ΄) . . . . .	»	29—30
§ 29. Ὁ θησαυρὸς (Παραβολὴ Ε΄) . . . . .	»	30
§ 30. Ὁ μαργαρίτης (Παραβολὴ ς΄) . . . . .	»	30
§ 31. Ὁ Φαρισαῖος καὶ ὁ Ἑλεώνης (Παραβολὴ Ζ΄) . . . . .	»	30—31
§ 32. Ὁ ἄσωτος υἱὸς (Παραβολὴ Η΄) . . . . .	»	31—32
§ 33. Τὰ Τάλαντα (Παραβολὴ Θ΄) . . . . .	»	32—33
§ 34. Ὁ ἀγαθὸς Σαμαρεῖτης (Παραβολὴ Ι΄) . . . . .	»	33—34
§ 35. Αἱ δέκα παρθένοι (Παραβολὴ ΙΑ΄) . . . . .	»	34—35
§ 36. Θαύματα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ . . . . .	»	36—37
§ 37. Ὁ ὑπηρέτης τοῦ ἑκατοντάρχου θεραπεύεται ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ . . . . .	»	37—38
§ 38. Ἡ ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου . . . . .	»	38—41
§ 39. Ἡ Σαμαρεῖτις . . . . .	»	41—43
§ 40. Ὁ θάνατος Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ . . . . .	»	43—44
§ 41. Ὁ Ἰησοῦς προλέγει τὸν θάνατον αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνάστασίν του . . . . .	»	44—45
§ 42. Ἡ μεταμόρφωσις τοῦ Κυρίου . . . . .	»	45—46
§ 43. Ὁ Ἰησοῦς φίλος τῶν παιδίων . . . . .	»	46
§ 44. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεριχῶ. Ἡ ἀνάδελφισ τοῦ τυφλοῦ. Ὁ Ζακχαῖος . . . . .	»	46—48
§ 45. Ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθάνιαν. Ἡ Μαρία ἀλείφει τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ διὰ μύρου . . . . .	»	48
§ 46. Εἰσόδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱερουσαλήμ . . . . .	»	49—50
§ 47. Ἡ ἐσχάτη ἡμέρα τῆς κρίσεως . . . . .	»	50—51
§ 48. Ὁ Ἰησοῦς νίπτει τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν του . . . . .	»	51—52
§ 49. Ὁ μυστικὸς δεῖπνος . . . . .	»	52—53

Κεφάλαιον Γ'.

Τὸ πάθος τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ἐπιφοίτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος (ἀπὸ τῆς μεγάλης Πέμπτης μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς Πεντηκοστῆς).

§ 50.	Οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς μαθη- τάς του . . . . .	Σελ. 54—55
§ 51.	Ὁ Ἰησοῦς ἐν Γεσθημανῇ . . . . .	» 55—56
§ 52.	Ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα . . . . .	» 56—57
§ 53.	Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ συνεδρίου . . . . .	» 57—59
§ 54.	Ἄρνησις τοῦ Πέτρου, Θάνατος τοῦ προδότου Ἰούδα . . . . .	» 59—60
§ 55.	Ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τοῦ Πιλάτου . . . . .	» 60—63
§ 56.	Ἡ σταύρωσις τοῦ Χριστοῦ . . . . .	» 63—65
§ 57.	Ἡ ταφή τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ . . . . .	» 65—66
§ 58.	Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος . . . . .	» 66—68
§ 59.	Ὁ Χριστὸς ἐμφανίζεται εἰς δύο μαθητάς πορευο- μένους εἰς Ἐμμαούς . . . . .	» 68—70
§ 60.	Ἡ ψηλάφησις τοῦ Θωμᾶ . . . . .	» 70—71
§ 61.	Ὁ Ἰησοῦς ἀποστέλλει τοὺς ἀποστόλους εἰς τὸ κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου . . . . .	» 71—72
§ 62.	Ἡ ἀνάληψις τοῦ Σωτῆρος . . . . .	» 72—73
§ 63.	Ἡ ἐπιφοίτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐπὶ τοὺς Ἀποστόλους — Ἡ Πεντηκοστή . . . . .	» 73—74
§ 64.	Ἡ Ἱερουσαλήμ . . . . .	» 74—76

Τ Ε Λ Ο Σ













